

TABL. 5. PRZEWOZY NIEKTÓRYCH TOWARÓW NA KOLEJACH NORMALNOTOROWYCH W POLSCE W LATACH 1928—1935
Przewozy handlowe zwyczajne

Towary	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w tysiącach tonn							
Nadanie wewnętrzne								
Ogółem	42 472	43 349	35 289	28 426	23 238	23 083	26 276	28 184
w tem:								
Zboże i strączkowe	1 217	1 182	1 239	1 028	823	875	957	855
Buraki	2 472	2 853	2 964	1 584	1 295	1 092	1 416	1 311
Mąka i kasze	712	672	602	584	558	574	587	587
Cukier	403	440	434	326	241	242	251	253
Drewno ^a	5 176	4 767	3 573	3 279	2 678	2 893	3 366	3 356
Węgiel i koks	14 342	16 281	11 982	11 128	8 961	8 873	8 760	9 777
Ruda, żuźle i szlaka	773	852	492	304	167	270	357	391
Ropa naftowa i przetwory	891	875	862	771	682	664	647	645
Sól	470	499	495	448	342	313	355	355
Kamienie wszelkie	2 448	2 202	1 930	1 149	730	944	1 614	2 543
Wyroby ceramiczne	2 111	1 628	1 249	849	553	313	829	929
Cement i wapno hydrauliczne	918	842	758	497	344	383	723	729
Żelazo i stal	1 829	1 675	1 395	981	633	835	909	1 044
Wyroby z żelaza i stali	561	574	416	307	183	192	228	241
Chemikalja	401	432	359	253	230	255	279	287
Nawozy sztuczne	768	813	548	376	313	337	372	468
Nadanie zagranicę								
Ogółem	20 209	21 316	17 842	18 466	13 145	13 113	14 243	12 664
w tem:								
Zboże i strączkowe	179	466	416	316	322	467	706	629
Cukier	172	291	292	147	59	50	31	33
Drewno ^a	4 076	3 307	2 429	1 549	1 117	1 663	1 826	1 526
Węgiel i koks	11 981	14 455	12 637	14 405	10 327	9 620	10 383	9 151
Ropa naftowa i przetwory	265	243	160	213	213	220	197	164
Żelazo i stal	145	218	351	320	94	214	169	182
Wyroby z żelaza i stali	129	138	108	120	83	87	122	106
Chemikalja	56	42	44	33	32	29	30	16
Nawozy sztuczne	79	100	101	157	133	115	104	152
Przyjęcie z zagranicy								
Ogółem	2 550	3 442	2 252	2 005	1 117	1 412	1 447	1 596
w tem:								
Zboże i strączkowe	154	52	27	47	28	53	6	4
Węgiel i koks	110	130	99	105	25	20	25	23
Ruda, żuźle i szlaka	384	629	462	437	192	307	340	412
Kamienie wszelkie	65	70	37	17	16	31	24	22
Żelazo i stal	366	571	397	396	153	342	344	424
Wyroby z żelaza i stali	34	58	36	31	8	6	7	7
Chemikalja	21	42	21	19	10	9	11	13
Nawozy sztuczne	387	578	334	148	76	95	119	87
Tranzyt								
Ogółem	5 608	5 739	5 199	5 271	3 264	3 486	4 054	4 880
w tem:								
Zboże i strączkowe	275	134	122	110	95	53	36	30
Drewno ^a	524	595	712	594	301	340	422	447
Węgiel i koks	2 247	2 608	1 754	1 606	1 555	1 582	1 637	1 767
Ruda, żuźle i szlaka	405	299	646	899	133	167	138	328
Kamienie wszelkie	327	322	248	139	148	192	272	459
Żelazo i stal	148	134	115	391	56	102	154	189
Wyroby z żelaza i stali	88	80	107	221	62	94	109	116
Nawozy sztuczne	260	254	364	263	153	220	293	471

^a łącznie z wyrobami z drzewa.

TABL. 6. TRANZYT KOLEJOWY PRZEZ OBSZAR POLSKI ŁĄCZNIE Z W. M. GDAŃSKIEM

A. Według towarów i kierunków w latach 1928, 1933—1935

Rodzaj przesyłek	1933							1934	1935
	1928	Ogółem	Węgiel i koks	Drewno i wyroby z drzewa	Rudy wszelkie	Nawozy sztuczne	Inne towary		
Przesyłki handlowe zwyczajne	5 608	3 486	1 582	340	167	220	1 177	4 054	4 880
Tranzyt niemiecki uprzywilejowany	4 261	2 841	1 581	192	0	170	898	3 357	3 909
Przez Pomorze	1 355	900	244	70	0	95	491	1 067	1 334
Innemi drogami	2 906	1 941	1 337	122	0	75	407	2 290	2 575
Tranzyt zwykły	1 347	645	1	148	167	50	279	697	971
Przez porty ^a	200	377	0	85	94	50	148	486	652
Innemi drogami	1 147	268	1	63	73	0	131	211	319
Przesyłki handlowe pośpieszne	249	281	272	289

B. Według krajów w 1935 r.^b

Wyszczególnienie	Towary przekazane do								
	Ogółem	portów		stacyj granicznych Polski z					
		Gdyni	Gdańska	Niemcami (bez Prus Wschodnich)	Niemcami (Prusami Wschodnimi)	Z. S. R. R.	Czechosłowacja	Rumunja	Łotwa
w tysiącach tonn									
Ogółem	4879,6	24,1	141,9	694,0	3 456,0	51,0	486,3	26,3	0,0
Towary przyjęte z portów:									
Gdyni	116,3	×	—	0,2	0,0	—	115,9	0,2	—
Gdańska	370,1	—	×	14,1	23,4	0,0	327,6	5,0	0,0
ze stacyj granicznych Polski z:									
Niemcami (bez Prus Wschodnich)	3454,4	0,0	12,7	×	3 426,5	0,8	0,1	14,3	—
Niemcami (Prusami Wschodnimi)	484,3	—	2,0	482,2	×	0,1	—	0,0	—
Z. S. R. R.	100,9	—	—	89,1	0,0	×	11,8	—	—
Czechosłowacja	149,7	14,3	75,3	3,3	0,0	50,1	×	6,7	0,0
Rumunja	203,2	9,8	51,9	104,7	6,1	—	30,7	×	—
Łotwa	0,7	—	—	0,4	—	—	0,2	0,1	×

a Gdynia i Gdańsk. b Przesyłki handlowe zwyczajne, bez pośpiesznych.

TABL. 7. OPŁATY PRZEWOZOWE ZA NIEKTÓRE TOWARY NA KOLEJACH NORMALNOTOROWYCH W POLSCE W LATACH 1929—1936

Towary	Przeciętna odległość przewozu w km	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936 ^a
		opłaty w groszach za 100 kg towaru przewożonego na przeciętną odległość							
Zboża	170	187	187	187	209	188	188	188	147
Mąka zbożowa	250	254	254	254	276	248	248	248	193
Ziemniaki świeże	170	105	105	105	105	90	90	90	68
Warzywa świeże	250	321	321	321	258	258	258	258	153
Owoce krajowe świeże	370	556	556	513	513	426	426	426	334
Bydło rogate	300	409	409	409	409	409	409	409	262
Trzoda chlewna	250	360	360	360	360	360	360	360	233
Mięso	290	431	431	467	467	323	395	395	323
Kostka kamienna nieregularna	245	85	85	85	85	85	63	63	60
Kamienie budowlane w blokach obrobionych	245	153	153	153	153	153	79	86	86
Piasek, żwir, glina	100	60	60	60	60	45	45	45	45
Wapno palone	190	76	76	76	76	76	76	76	68
Cement	250	159	159	159	159	159	159	159	140
Sól kuchenna	310	255	255	255	255	255	204	204	173
Ruda żelazna	90	43	43	34	34	34	34	28	24
Węgiel kamienny	240	150	150	150	150	150	150	127	107
Nafta	530	806	806	806	806	806	604	604	427
Nawozy potasowe	620	140	140	140	140	117	117	117	117
Nawozy azotowe	340	132	132	132	119	119	119	79	79
Skóry surowe	250	290	290	290	354	354	354	253	253
Słoma lniana	100	77	77	77	77	77	77	77	47
Drewno nieobrobione	150	63	63	63	63	44	54	54	41
Drewno kopalniane	310	97	97	97	97	97	97	97	81
Drewno celulozowe	430	118	118	118	118	118	118	118	94
Drewno obrobione	240	142	142	142	142	121	142	142	115
Papier rotacyjny	280	269	269	269	269	269	269	269	269
Cegła zwyczajna	100	60	60	60	60	45	45	45	45
Dachówka	190	50	50	76	76	76	76	76	57
Żelazo surowe	60	66	66	66	60	51	51	42	42
Rury stalowe	230	423	423	423	423	423	423	423	305
Żelazo sztabowe	200	248	248	248	248	248	223	205	179

^a Według taryf obowiązujących w dn. 15.III 1936 r.

Źródło: Dane Ministerstwa Komunikacji.

TABL. 8. LINIE KOLEJOWE WYBUDOWANE W POLSCE W LATACH 1918—1935

Rok otwarcia ruchu	Długość linii		Rok otwarcia ruchu	Długość linii		Rok otwarcia ruchu	Długość linii	
	normalno-torowych	wąskotorowych		normalno-torowych	wąskotorowych		normalno-torowych	wąskotorowych
w km								
1918—1935	1 657,0	356,6	1924	169,5	16,2	1930	271,6	2,7
1918—19	—	—	1925	45,9	65,4	1931	38,2	0,5
1920	—	23,0	1926	114,7	47,3	1932	92,5	—
1921	238,7	15,2	1927	13,9	3,2	1933	177,0	—
1922	89,5	—	1928	105,5	2,3	1934	224,0	—
1923	57,3	140,9	1929	2,7	39,9	1935	16,0	—

TABL. 9. WYPADKI NA KOLEJACH NORMALNOTOROWYCH W POLSCE W LATACH 1928—1935

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Rodzaje wypadków								
Zderzenia	155	184	116	110	80	69	79	73
Wykolejenia	174	186	143	149	112	79	89	108
Wypadki na przejazdach	186	204	175	232	204	237	241	261
Inne ^a	1 136	1 222	814	839	797	795	884	933
Na 1 milion pociągo-km zderzeń i wykolejeń . . .	2,72	2,92	2,17	2,22	1,94	1,47	1,63	1,74
Ofiary w ludziach								
Zabici	442	476	364	377	322	315	300	391
podróżni	26	30	27	54	28	36	40	43
pracownicy kolei	136	149	92	102	58	54	53	76
inni	280	297	245	221	236	225	207	272
Ranni	1 163	1 270	759	865	873	729	890	804
podróżni	286	283	181	292	360	251	296	149
pracownicy kolei	585	601	328	330	284	201	252	322
inni	292	386	250	243	229	277	342	333
Na 10 milj. pasażero-km: podróżnych zabitych . . .	0,04	0,04	0,04	0,10	0,06	0,08	0,07	0,08
„ rannych	0,40	0,40	0,27	0,53	0,76	0,52	0,56	0,27

a Oprócz samobójstw.

TABL. 10. KOLEJE W NIKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1933 R.

Państwa	Długość eksploatacyj-na linij ^a		Wagony ^a		Przewóz pasażerów		Przewóz towarów	
	w tys. km	w km na 100 km ² powierzchni	oso-bowe	towa-rowe	w mil-jonach osób	w mil-jardach pasaże-ro-km	w mil-jonach tonn	w mil-jardach tonno-km
Polska	20,1	5,2	12,7	164,2	138,7	4,8	50,7	15,6
Anglia	32,6	13,4	45,1	647,0	799,5	.	266,4	24,6
Austria	6,7	8,0	6,1	33,7	60,0	2,3	18,5	2,6
Belgia	4,9	15,9	8,1	118,1	185,2	5,1	55,2	4,4
Czechosłowacja	13,5	9,6	9,4	95,4	221,0	6,4	54,9	6,5
Francja ^b	43,6	8,0	35,9	554,7	715,1	25,7	176,9	35,0
Hiszpanja ^c	9,5	1,9	4,5	67,9	55,8	3,1	28,0	4,4
Jugosławia	9,4	3,8	5,2	58,6	31,6	1,7	14,6	3,0
Niemcy	53,9	11,4	64,1	607,5	1240,5	30,1	308,2	47,8
Rumunia	11,2	3,8	2,0	48,3	27,1	2,3	29,3	8,0
Szwajcaria	5,2	12,5	4,8	22,5	158,9	.	21,4	1,7
Szwecja	16,6	3,7	4,0	48,9	64,7	2,3	26,1	2,5
Węgry	8,7	9,3	3,8	40,8	59,1	1,9	19,6	2,4
Włochy ^d	16,9	5,5	8,2	141,0	80,0	6,7	33,7	8,6
Z.S.R.R.	82,6	0,4	.	.	927,0	75,7	265,1	169,0
Australia ^d	43,7	0,6	7,9	87,1	327,1	.	27,3	5,4
Indje Brytyjskie	69,1	1,5	20,8	223,8	489,6	27,6	77,7	30,6
Japonia ^b	22,5	5,9	14,9	76,5	1209,0	22,7	83,9	11,1
Kanada	68,1	0,7	7,4	204,7	19,2	2,2	52,0	30,8
Stany Zj. Am. ^b	398,5	5,1	50,6	2184,7	480,7	27,4	615,8	378,1

a Stan w dn. 31.XII. b 1932 r. c 5 głównych linii. d Rok budżetowy od I.VII 1933 do 30.VI 1934.

TABL. II. PRZEWÓZ PASAŻERÓW I TOWARÓW NA KOLEJACH W NIETKÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1928, 1931—1934

Lata	Pol-ska	An-glja	Belgia	Cze-cho-słow.	Fran-cja	Niem-cy	St. Zj. Am.	Szwe-cja	Włochy	Z.S. R.R.
Przewóz pasażerów w milionach pasażero-km										
1928	7 111	.	6 270	9 070	26 950	47 694	51 045	2 221	7 952	23 628
1931	5 493	.	5 810	7 690	29 100	36 922	36 200	2 323	6 363	61 100
1932	4 712	.	5 157	6 958	25 700	30 811	27 400	2 261	6 051	83 700
1933	4 771 ^a	.	5 058	6 368	24 600	30 117	26 300	2 267	6 662	75 700
1934	5 296	.	4 698	6 627	23 400	34 831	29 000	2 479	6 709	71 000
Przewóz towarów w miliardach tonno-km										
1928	22,1	29,0	7,8	12,0	42,8	73,2	696,7	3,2	12,2	93,4
1931	20,1	26,7	6,0	9,2	40,7	51,2	496,6	3,6	10,1	151,9
1932	15,0	24,3	4,5	7,2	35,0	44,4	378,1	2,5	9,1	169,3
1933	15,6	24,6	4,4	6,5	34,3	47,8	401,7	2,5	8,6	169,0
1934	18,0	26,5	4,5	7,1	32,3	57,0	434,4	3,5	8,6	206,0

^a Dane dla r. 1933 nieporównywalne z danymi za lata poprzednie wobec odmiennego sposobu obliczania.

TABL. 12. DROGI O TWARDEJ NAWIERZCHNI W POLSCE W 1935 R
Stan w dn. I.IV

Wyszczególnienie	Polska	Województwa				południowe
		cen-tralne	wscho-dnie	zachodnie		
				razem	w tem śląskie	
w kilometrach						
Ogółem	58 356	19 865	5 669	16 129	2 247	16 693
Na 100 km ²	15,0	14,5	4,5	34,2	53,5	21,1
O powierzchni tuczniowej	42 134	13 923 ^a	2 585 ^a	9 519 ^a	929 ^a	15 047 ^a
„ „ brukowanej	14 646	1 749 ^a	1 467 ^a	1 851 ^a	— ^a	34 ^a
„ „ ulepszonej ^b	1 576	695	10	727	528	144
Państwowe	14 316	5 482	2 665	2 497	350	3 672
Samorządowe	44 040	14 383	3 004	13 632	1 897	13 021

^a Bez dróg gminnych. ^b Kostka kamienna, klinkier, nawierzchnia bitumiczna, betonowa, cementowa.

TABL. 13. BUDOWA DRÓG O TWARDEJ NAWIERZCHNI W POLSCE^a
W LATACH 1924—1935

Lata ^b	Ogółem	Pań-stwo-we	Wo-jew.-i po-wiat.	Gmin-ne	Lata ^b Województwa	Ogółem	Pań-stwo-we	Wo-jew.-i po-wiat.	Gmin-ne
1924—1935	10063 ^c	1 009	9 054 ^c	.	1932	673	9	248	416
1924	252 ^c	33	219	.	1933	738	31	327	380
1925	327 ^c	24	303	.	1934	1 036	108	445	483
1926 ^d	334 ^c	48	286	.	1935 ^e	1 287	332	955	
1927	549 ^c	60	489	.					
1928	1 510	111	730	669	Woj.centralne	690	79	611	
1929	1 416	123	589	704	„ wschodnie	453	232	221	
1930	1 191	61	460	670	„ zachodnie	61	7	54	
1931	750	69	228	453	„ południowe	83	14	69	

^a Bez województwa śląskiego. ^b 1924—1925 lata kalendarzowe, 1927—1934 lata budżetowe od I.IV do 31.III następnego roku. ^c W latach 1924—1927 bez dróg gminnych. ^d Od I.I 1926 do 31.III 1927. ^e Od I.IV do I.XI 1935.

TABL. 14. TRAMWAJE W POLSCE W LATACH 1928, 1929, 1931—1935

Wyszczególnienie	1928	1929	1931	1932	1933	1934	1935
Długość eksploat. linii w km ^a	239,5	252,5	264,1	265,0	274,4	274,7	279,0
Liczba wozów ^a	1 500	1 538	1 779	1 778	1 777	1 776	1 737
Przebieg wozów w milj. wozo-km	64,5	71,0	72,4	68,7	67,2	67,4	68,9
Przewóz pasażerów w milionach	468,1	465,1	405,2	348,3	317,6	324,2	340,2

^a Stan w dn. 31.XII.

TABL. 15. SAMOCHODY I INNE POJAZDY MECHANICZNE^a W POLSCE W LATACH 1928, 1929, 1931—1936

Stan w dn. 1.I

Rodzaj pojazdów	1928	1929	1931	1932	1933	1934	1935	1936
	w tysiącach							
Samochody ogółem	21,8	29,4	38,8	28,0	25,3	26,1	24,8	24,7
osobowe	18,3	24,5	31,4	22,2	19,7	20,6	19,9	19,7
ciężarowe	3,5	4,9	7,4	5,8	5,6	5,5	4,9	5,0
Motocykle	3,8	4,6	7,9	8,0	8,2	8,3	8,3	8,4
Inne pojazdy mechaniczne	0,1	0,3	0,6	0,7	0,7	0,9	1,0	1,1

^a Zarejestrowane, bez wojskowych.

TABL. 16. SAMOCHODY W NIKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1929, 1931—1935

Państwa	1929	1931	1932	1933	1934	1935		
						Ogółem	w tem ciężarowe	Na 1000 mieszk. samochodów
Państwa europejskie	4 125	5 091	5 346	5 551	6 342	6 560	1 660	.
w tem: Francja	1 089	1 520	1 689	1 712	1 855	2 037	450	48,6
Anglia	1 224	1 330	1 374	1 473	1 755	1 881	428	40,1
Niemcy	577	684	650	677	866	776	169	11,9
Włochy	189	276	295	319	348	371	96	8,7
Hiszpanja	157	190	175	.	173	168	45	6,9
Belgia	120	158	175	184	192	155	58	18,7
Holandia	99	125	134	138	.	144	48	17,2
Szwecja	128	145	149	147	144	141	39	22,6
Dania	98	120	117	120	126	126	36	34,4
Czechosłow.	48	74	92	100	107	112	29	7,4
Szwajcaria	63	78	84	82	87	88	19	21,2
Norwegia	37	47	50	52	55	59	21	20,4
Irlandja W. P.	37	44	44	45	44	48	8	16,0
Austria	29	34	36	35	34	39	15	5,8
Rumunia	36	34	.	28	.	33	7	1,8
Portugalia	19	.	39	42	35	33	7	4,6
Finlandja	33	34	33	31	30	31	11	8,1
Polska	29	39	28	25	26	25	5	0,7
Państwa pozaeurop.								
w tem: St. Zj. Am.	24 493	26 545	25 814	24 115	23 827	24 752	3 245	194,7
Kanada	1 071	1 233	1 201	1 115	1 083	1 117	163	103,1
Australja	546	527	516	544	572	575	134	85,7
Argentyna	311	366	331	.	267	292	63	24,0
Zw. Płd.-Afr.	145	156	161	172	172	190	21	22,4
N. Zelandja	165	187	188	.	166	175	38	112,7
Brazylja	194	160	143	137	.	140	45	3,1
Japonja	61	89	97	.	106	120	40	1,8

Uwaga. Dane przeważnie według stanu na początku roku.

TABL. 17. MIĘDZYMIASTOWA PASAŻERSKA KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA W POLSCE W LATACH 1928, 1929, 1931-1935

Wyszczególnienie	1928	1929	1931	1932	1933	1934	1935	
							Ogółem	w tem P.K.P. ^a
Liczba: linij	2 041	1 607	1 410	1 193	1 009	868	372	34
przedsiębiorstw	1 717	2 009	1 810	1 399	1 140	620	262 ^b	1
autobusów	2 121	3 224	2 652	2 170	1 741	1 383	1 247	120
Długość szlaków autobusowych w tys. km	20,3	25,7	25,0	22,2	21,0	20,4	19,2	2,8
Przebieg autobusowo-km przeciętnie na dobę w tys.	286	431	287	236	204	151	150	12

^a Komunikacja autobusowa Polskich Kolei Państwowych. ^b Zmniejszenie nastąpiło wskutek akcji scaleniowej przedsiębiorstw.

TABL. 18. DROGI WODNE ŚRÓDLĄDOWE W POLSCE

A. Długość dróg w km

Dorzecza Kanały	Ogółem	Rzeki żeglowne	Rzeki spławne
Rzeki	14 177	4 949	9 228
Wisła	5 536	2 763	2 773
Warta	607	442	165
Dniestr	1 016	361	655
Pрут	214	—	214
Prypeć	2 688	674	2 014
Niemen	3 521	626	2 895
Dźwina	595	83	512
Kanały	185	x	x

B. Przewóz towarów w latach 1931, 1932 i 1935^a

Wyszczególnienie	1931 1932 1935		
	w tysiącach		
Ogółem (tonn i sztuk ^b)	496	479	713
Wyszło zagranicę	94	80	42
Wyladowano: w Gdyni i Gdańsku	114	112	25
w kraju (prócz Gdyni)	209	167	389
Niektóre towary: Zboże tonn	72	175	225
Cukier „	170	67	106
Węgiel „	81	47	61

^a Bez spławianego drzewa. ^b Zwierząt.

TABL. 19. DROGI WODNE ŚRÓDLĄDOWE W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH

A. Długość dróg w tys. km

Państwa	Rzeki żeglowne	Kanały
Z.S.R.R.	110,0	2,7
Stany Zj. Am.	49,6	2,8
Niemcy	10,0	2,3
Francja	6,8	5,3
Polska	4,9	0,2
Holandja	1,6	3,6
Austria	0,8	0,0
Czechosłowacja	0,7	—

B. Przewóz towarów w milionach tonn w latach 1928, 1931-1933

Państwa	1928	1931	1932	1933
Niemcy	107,7	86,9	73,5	78,0
Z.S.R.R.	39,9	72,6	71,9	.
Francja	48,4	52,7	50,9	.
Holandja	47,3	41,1	30,1	32,5
Finlandja	4,2	3,3	2,4	3,0
Czechosłowacja	4,2	4,1	3,0	2,3
Austria	2,4	1,9	1,6	1,4
Polska	0,5	0,5	.

TABL. 20. PORTY GDYNIA I GDAŃSK W LATACH 1913, 1933—1935

Wyszczególnienie	Gdynia			Gdańsk			
	1933	1934	1935	1913	1933	1934	1935
Urządzenia portowe. Stan w dn. 1. I							
Największa głębokość portu, m	12	12	12	9,5	10	10	10
Nabrzeża w eksploatacji, km	8,5	8,6	10,4	22,1	30,8	30,8	30,8
w tem							
głębokości 8 m i więcej, km	7,8	7,8	9,6	..	2,0	2,0	2,0
Tory kolejowe, km	138	148	168	..	331	331	331
Składy—powierzchnia, tys. m ²	122	152	182	..	303 ^a	303 ^a	303 ^a
Liczba dźwigów	50	49	59	21	88	87	86
Ruch statków							
Weszło statków	4 355	4 592	4 778	2 983 ^b	4 278	4 880	4 455
Pojemność w tysiącach tonn rejestrowych netto ogółem	3425,7	4142,1	4559,1	981,9 ^b	2762,6	3174,9	2843,8
bandera polska	521,4	470,6	612,1	—	185,3	169,1	219,5
,, angielska	170,4	346,6	476,3	82,2	145,3	216,2	194,3
,, duńska	372,1	428,8	428,0	59,3	469,3	508,6	489,6
,, finlandzka	156,3	219,6	201,8	—	135,2	167,6	184,8
,, grecka	101,5	164,2	211,4	—	140,4	175,3	68,1
,, lotewska	93,8	49,5	61,8	—	68,6	35,2	25,6
,, niemiecka	512,9	504,5	466,3	530,6	669,2	838,2	695,0
,, norweska	265,8	335,3	370,2	133,3	158,7	225,5	249,6
,, Stanów Zjedn. Am.	179,7	250,2	289,8	0,9	—	10,9	12,6
,, szwedzka	827,9	894,6	962,6	108,9	419,2	468,6	436,2
,, inna	223,9	478,2	477,9	66,7	371,4	359,7	268,5
Ruch pasażerów bez ruchu przybrzeżnego							
Przyjechało osób	10 638	9 203	10 488	..	1 330	1 239	438
Wyjechało osób	9 999	9 059	14 034	..	148	62	464
Obrót towarowy morski w tysiącach tonn^c							
Weszło — ogółem	871	992	1 112	1 234	493	656	779
Żelazo	321	314	339	6	14	4	3
Fosforyty i żuźle Thomasa	85	100	92	..	27	59	38
Bawełna i odpadki	78	83	85	1	1	1	0
Rudy i piryty	80	104	135	211	112	237	411
Ryż	54	45	53	14	6	6	7
Śledzie solone	21	21	22	41	36	45	38
Inne towary	232	325	386	961	297	304	282
Wyszło — ogółem	5 235	6 200	6 363	878	4 660	5 713	4 315
Węgiel i koks	4 665	5 563	5 586	..	3 171	3 604	2 345
Drewno i wyroby z drzewa	258	213	229	212	801	1 009	767
Zboża	—	1	24	323	397	748	752
Cukier	94	101	104	227	5	1	0
Bekony i wędliny	43	27	23	..	3	2	3
Nawozy sztuczne	32	23	38	..	24	19	46
Nafta i produkty	10	0	0	..	27	40	41
Inne towary	133	272	359	116	232	290	361

^a Prócz tego śpichlerze i zasobniki dla melasy i olejów mineralnych o łącznej pojemności 253 tys. tonn. ^b Dane przeciętne wejścia i wyjścia z r. 1912. ^c Wejście i wyjście towarów łącznie z tranzytem i obrotem wolnoskładowym (waga brutto).

TABL. 21. RUCH STATKÓW HANDLOWYCH W NIEKTÓRYCH PORTACH
W LATACH 1913, 1932 — 1935
Tonaż statków przy wejściu

A. Porty światowe						B. Porty bałtyckie					
Porty	1913	1932	1933	1934	1935	Porty	1913	1932	1933	1934	1935
	w milj. tonn rej. netto						w tys. tonn rej.netto				
Nowy York	15,4	26,8	24,6	25,2	26,6	Gdynia	—	2 832	3 426	4 142	4 559
Londyn	13,7	20,1	21,1	21,7	21,8	Sztokholm	1 735	2 533	2 527	2 763	3 040
Antwerpja	12,0	16,7	17,7	17,3	18,9	Gdańsk	925	2 750	2 763	3 175	2 844
Hamburg	15,3	18,1	17,8	18,5	18,4	Szczecin	2 344	1 753	2 189	2 651	2 719
Rotterdam	13,0	14,9	15,3	17,9	17,9	Helsinki	1 472	1 444	1 700		
Szanghaj	9,7	17,0	17,9	17,8	17,4	Rostok	1 553	1 413	1 428	1 509	1 522
Liverpool	12,1	13,0	13,7	14,1	14,0	Królewiec	646	674	917	1 044	1 116
Marsylja	8,6	13,4	13,6	13,7	13,8	Lubeka	1 003	578	589	789	1 004
Southampt.	6,7	9,2	10,4	10,3	10,7	Tallin	907	808	911	945	971
Neapol	9,3	10,5	10,9	12,1	10,0 ^a	Ryga	2 033	786	916	950	899
Genoa	7,2	9,7	11,0	11,3	8,8 ^a	Kłajpeda	308	520	601	623	691
Havre	3,9	8,5	8,6	8,3	8,7	Leninrad	2 032	889	433	339	444
Kopenhaga	7,3	4,4	4,7	4,9	5,2	Libawa	1 071	224	255	229	249

^a I—IX 1935.

TABL. 22. POLSKA I GDAŃSKA FLOTA HANDLOWA MORSKA I RZECZNA
W LATACH 1931 — 1936
Stan w dn. I.I

Wyszczególnienie	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Flota handlowa morska ^a						
Polska — liczba statków	31	33	39	56	57	63
Pojemność w tys. tonn rej. brutto	65	68	66	65	65	80
Gdańska — liczba statków	53	51	53	52	52	27 ^b
Pojemność w tys. tonn rej. brutto	204	213	260	274	276	13 ^b
Flota handlowa rzeczna						
Polska — liczba statków	2 163	2 248	2 364	2 403	3 069	
Zdolność przewozowa w tys. tonn	128	131	135	132	138	
Gdańska — liczba statków	570	574	648	533	498	494
Zdolność przewozowa w tys. tonn	72	72	79	62	59	60

^a Statki parowe i motorowe o pojemności powyżej 100 tonn rejestrowych brutto. ^b Zmniejszenie spowodowane zostało skreśleniem z rejestru statków, należących do „Baltisch-Amerikanische-Petroleum-Import-Gesellschaft”.

TABL. 23. ŚWIATOWA FLOTA HANDLOWA MORSKA W LATACH 1913,
1928, 1932 — 1935
Stan w dn. I.VII

Państwa	1913	1928	1932	1933	1934	1935	w odsetkach
	w tys. tonn rejestrowych brutto						
Ogółem	46 970	66 954	69 734	67 920	65 577	64 886	8,6 100,0 100,0 100,0
w tem: Anglja ^b	18 696	19 875	19 672	18 701	17 735	17 400	5,5 39,8 29,7 26,8
St. Zj. Am.	5 429	14 538	13 442	13 260	13 045	12 852	19,7 11,6 21,7 19,8
Japonja	1 500	4 140	4 255	4 258	4 073	4 086	3,2 6,2 6,3
Norwegja	2 458	2 967	4 167	4 080	3 981	3 968	6,7 5,2 4,4 6,1
Niemcy	5 082	3 777	4 164	3 901	3 691	3 704	4,3 10,8 5,6 5,7
Francja	2 201	3 345	3 556	3 512	3 298	3 025	15,0 4,7 5,0 4,7
Włochy	1 522	3 429	3 391	3 150	2 928	2 884	6,9 3,2 5,1 4,4
Holandja	1 310	2 816	2 964	2 766	2 618	2 558	12,9 2,8 4,2 3,9
Szwecja	1 047	1 448	1 716	1 675	1 609	1 551	4,0 2,2 2,2 2,4
Danja	762	1 067	1 181	1 168	1 104	1 101	2,4 1,6 1,6 1,7

^a Tonaż statków unieruchomionych w % ogólnego tonażu statków. ^b Z Irlandja W. P.

Uwaga. Statki nowozbudowane, ob. dz. VIII, tabl. 22, str. 92.

9*

TABL. 24. PRZEWÓZ PASAŻERÓW I TOWARÓW NA STATKACH POLSKICH TOWARZYSTW OKRĘTOWYCH W LATACH 1932 — 1935

Pasażerowie Towary	1932	1933	1934	1935			
				ogółem	wy- szło ^a	we- szło ^a	prze- wóz ^b
Pasażerowie w tys. w tem emigranci	.	.	32	53	15	10	28 ^c
Towary w tys. tonn	1016,4	819,0	959,8	1 195,5	903,9	254,1	37,5
Węgiel	738,0	524,5	589,6	687,1	668,5	—	18,6
Drewno	79,5	51,5	26,5	27,5	27,5	—	—
Bekony i szynki	42,6	30,9	19,4	16,3	16,3	—	—
Cukier	12,2	14,1	11,2	6,0	6,0	—	—
Ruda i złom	21,8	7,8	39,1	106,0	—	106,0	—
Fosforyty i żużle Thomasa	16,4	6,0	18,7	11,9	—	11,9	—
Inne towary	105,9	184,2	255,3	340,7	185,6	136,2	18,9

a Przez porty Gdynię i Gdańsk. b Między obcemi portami. c Linja Palestyńska.

TABL. 25. WSKAŹNIKI FRACHTÓW MORSKICH W LATACH 1913, 1927—1935

28 głównych szlaków morskich prowadzących z Anglii i do Anglii

Rok 1928=100

Kierunek	1913	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Ogółem	101	111	100	98	80	81	76	74	75	75
Europa	102	107	100	115	86	80	80	80	82	86
Ameryka Północna	102	114	100	98	81	82	78	71	71	74
Ameryka Południowa	112	113	100	103	85	82	74	72	73	74
Indje	96	111	100	102	89	86	83	82	84	85
Daleki Wschód i Ocean Spokojny	100	109	100	91	69	79	76	74	75	72
Australja	96	112	100	82	72	77	69	64	66	64

Źródło: *The Economist*, Londyn 1936.

TABL. 26. POLSKIE LINJE LOTNICZE „LOT” W LATACH 1930 — 1935

Wyszczególnienie	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Liczba linii ^a	15	19	20	19	17	13
„ samolotów ^a	20	27	27	25	32	36
„ lotów wykonanych	6 052	5 895	5 474	6 012	6 793	6 806
Przebyta droga w tys. km	1 419	1 492	1 316	1 572	1 715	1 661
Liczba przewiezionych pa- sażerów	13 682	14 687	11 187	15 912	18 301	22 192
Pasażero-km w tys.	3 250	3 707	3 013	4 301	5 285	5 842
Przewiezione towary, bagaże i gazety w tonnach	429	370	339	349	384	408
Tonno-km w tys.	357	381	308	426	519	543
Przewieziona poczta w tonnach	39	36	25	22	30	24

a Stan w dn. 31.XII.

TABL. 27. LOTNICTWO NA LINIACH PASAŻERSKICH W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1929, 1932 — 1935

Państwa	Przebyta droga w tys. km					Pasażero-km w tys.				
	1929	1932	1933	1934	1935	1929	1932	1933	1934	1935
Polska . . .	1 422	1 316	1 572	1 715	1 661	3 841	3 013	4 301	5 285	5 842
Anglja . . .	1 876	3 158	3 497	3 970	6 780	11 499	25 700	32 584	36 046	49 598
Austrja . . .	678	522	494	555	554	1 845	1 742	1 593	1 573	2 785
Belgia . . .	570	1 140	1 049	1 116	1 258	778	2 616	3 487	3 912	6 344
Francja . . .	9 364	9 407	9 969	10 029	10 029	22 946	22 292	29 832	24 703	32 659
Niemcy . . .	9 762	8 803	10 141	13 613	14 944	22 946	27 178	37 594	51 329	62 101
Stany Zj. Am. . .	36 017	73 396	78 490	65 911	89 126	204 450	279 209	302 330	302 330	505 183
Włochy . . .	3 009	4 652	4 705	4 404	4 404	8 506	16 820	17 590	18 737	18 737

TABL. 28. POCZTA, TELEGRAF I TELEFON W POLSCE W LATACH 1928, 1931 — 1935

Wyszczególnienie	1928	1931	1932	1933	1934	1935
Poczta						
Personel ^{a,b} w tys.	34,8	35,8	34,5	34,4	33,8	36,4
w tem kobiet	8,1	5,6	5,0	4,8	4,6	4,8
Liczba instytucyj pocztowych ^b	3 770	4 066	4 064	4 021	4 171	4 253
„ skrzynek pocztowych ^b	16 354	17 160	16 876	17 298	18 159	19 415
Przesyłki listowe ogółem w milionach sztuk	934	847	691	677	741	735
krajowe	760	700	577	580	647	652
z Polski zagranicę	73	64	49	40	37	35
z zagranicy do Polski	101	83	65	57	57	48
Czasopisma w milion. sztuk	162	172	181	183	155	186
Listy wartościowe w milion. szt.	4,7	3,1	2,5	2,3	2,0	1,8
Paczki wartościowe w milion. sztuk	12,2	12,2	10,2	10,2	10,0	12,1
Przekazy ^c wpłacone w milj. zł.	1 867	1 534	1 142	936	900	1 149
w obrocie krajowym	1 863	1 513	1 125	919	884	1 134
„ „ zagranicznym	4	21	17	17	16	15
Telegraf						
Liczba stacyj telegraficznych ^{b,d}	4 214	4 972	4 898	4 795	4 770	4 818
Długość linii w km ^b	27 012	25 085	25 278	25 800	26 767	10 496
„ przewodów w km ^b	82 005	75 381	74 299	74 780	71 842	78 455
Telegramy ^e nadane w milion. szt.	7,4	4,8	3,6	3,1	3,1	3,7
w obrocie krajowym	5,6	3,5	2,6	2,2	2,3	2,8
„ „ zagranicznym	1,8	1,3	1,0	0,9	0,8	0,9
Telefon						
Liczba sieci miejscowych ^b	2 397	2 759	2 862	2 886	2 589	2 585
Długość przewodów pojedynczych miejscowych w tys. km ^b	674	838	850	864	906	901
Długość linii telefonicznych międzymiastowych w km ^b	27 123	29 919	30 390	31 170	33 614	51 291
Liczba central ^b	2 466	2 913	3 018	3 307	3 396	3 431
„ aparatów w tys. ^b	162	194	184	189	207	230
„ rozmównic publicznych	3 767	4 408	4 422	4 618	4 586	4 680
„ abonentów w tys. ^b	126	145	137	138	157	174
„ rozmów w milionach:						
miejscowych	518	537	506	511	503	493
międzymiastowych	24	26	19	20	22	24
międzynarodowych	2	2	2	1	1	1

a Administracyjny i wykonawczy w służbie pocztowej, telegraficznej, telefonicznej i teletechnicznej. Bez personelu Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej. b Stan w dn. 31.XII. c Pocztove i telegraficzne. d Urzędy i kolejowe stacje telegraficzne. e Oprócz list telefonicznych. f Linje mieszane odjęto od linii telegraficznych i dodano do linii telefonicznych.

TABL. 29. PRZESYŁKI LISTOWE^a
W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH
W LATACH 1928 i 1934

Państwa	1928	1934		
		Ogółem	w tem zagraniczne	Na 1 mieszkańca sztuk
Anglia . . .	6,6	7,2	0,5	155
Francja . . .	6,3	6,0	0,4	142
Niemcy . . .	7,8	5,6	0,3	85
Japonia . . .	4,9	4,8	0,3	71
Włochy . . .	2,2	2,3	0,2	55
Kanada . . .	1,4	1,4	.	125
Z.S.R.R. . .	0,8	1,2	0,0	7
Belgia . . .	1,2	1,2	0,1	146
Holandia . .	1,0	1,1	0,1	132
Indje Bryt. .	1,4	1,1	0,1	3
Australia . .	.	0,9	0,1	140
Chiny . . .	0,8	0,9	0,1	2
Brazylja . .	1,0	0,9	0,1	20
Hiszpanja . .	0,7	0,8	0,1	33
Polska . . .	0,9	0,7	0,1	22
Szwajcaria .	0,6	0,7	0,1	174
Austria . . .	1,0	0,7	0,2	105
Argentyna . .	.	0,7	0,1	58
Czechosłow. .	1,0	0,7	0,1	51
Szwecja . . .	0,5	0,6	0,0	89
Jugosławja . .	0,4	0,3	0,1	23
Rumunia . . .	0,4	0,3	0,0	17

^a Bez przesyłek tranzytowych.TABL. 30. TELEGRAMY^a W NIEKTÓRYCH
PAŃSTWACH W LATACH
1928 i 1933

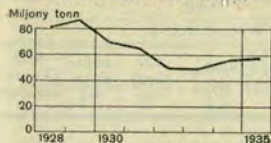
Państwa	1928	1933		
		Ogółem	w tem zagraniczne	Na 1 000 mieszkańców sztuk
Z.S.R.R. . .	28,0	85,4	0,7	512
Japonia . . .	67,5	58,7	2,1	876
Anglia . . .	67,1	53,8	17,6	1 156
Francja . . .	44,2	36,3	8,0	867
Włochy . . .	35,2	28,1	4,2	668
Niemcy . . .	41,2	22,4	8,1	343
Indje Bryt. .	20,0	15,5	2,2	43
Australia . .	18,1	12,8	.	1 927
Hiszpanja . .	13,8	11,6	2,6	482
Argentyna . .	.	7,8	1,3	648
Belgia . . .	10,5	5,8	2,6	704
Zw.Pid.-Afr. .	6,6	5,8	0,7	684
Holandja . .	8,1	5,3	3,8	645
Meksyk . . .	9,6	5,1	0,2	292
Szwecja . . .	5,5	4,3	1,9	692
Czechosłow. .	7,9	4,3	1,3	286
Rumunia . . .	8,0	4,3	0,7	229
Chiny	4,2	1,3	9
Jugosławja . .	5,3	3,6	0,5	249
Grecja . . .	4,7	3,5	0,6	524
Szwajcaria . .	5,0	3,2	2,5	768
Polska . . .	7,4	3,1	0,9	94

^a Bez telegramów tranzytowych.

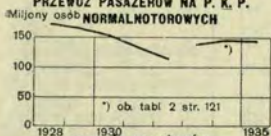
TABL. 31. TELEFONY W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1928 i 1933

Państwa	Aparaty			Rozmowy					
	1928	1933		1928	1933				
		ogółem	na 1 000 mieszk.		ogółem	miejscowe	między-miastowe	międzynarodowe	na 1 mieszk.
w tysiącach									
Niemcy . . .	2 950	2 954	45	2 429	2 169	1 943	221	5	33
Anglia . . .	1 755	2 197	47	1 376	1 578	1 440	137	1	34
Francja . . .	966	1 350	32	738	845	642	199	4	20
Japonia . . .	734	1 015	15	2 900	3 803	3 599	204	.	56
Z.S.R.R. . .	300	643	4	.	.	.	28	0	.
Szwecja . . .	466	577	93	732	831	787	43	1	134
Australia . .	475	488	74	405	408	379	29	0	62
Włochy . . .	340	483	11	.	.	.	30	1	.
Dania . . .	331	369	101	504	577	494	82	1	158
Szwajcaria .	247	364	88	195	268	177	86	5	65
Holandja . .	258	343	42	.	412	381	29	2	50
Belgia . . .	224	317	39	191	238	204	32	2	29
Argentyna . .	.	305	25	.	1 026	1 015	11	0	85
Hiszpanja . .	.	281	12	.	642	624	18	0	27
Austria . . .	139	241	36	531	.	.	6	2	.
Polska . . .	162	189	6	544	532	511	20	1	16
Czechosłow. .	147	185	12	231	243	226	15	2	16

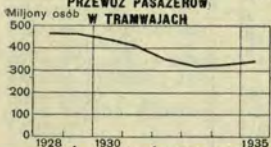
**PRZEWOZ TOWARÓW I BAGAŻY
NA P. K. P. NORMALNOTOROWYCH**



**PRZEWOZ PASAŻERÓW NA P. K. P.
NORMALNOTOROWYCH**



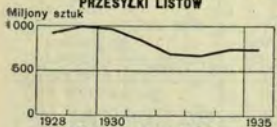
**PRZEWOZ PASAŻERÓW
W TRAMWAJACH**



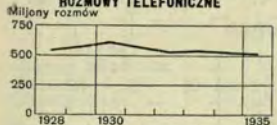
**PRZEWOZ PASAŻERÓW NA LINIACH
LOTNICZYCH**



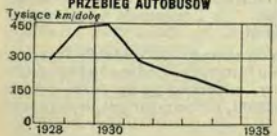
PRZESYŁKI LISTÓW



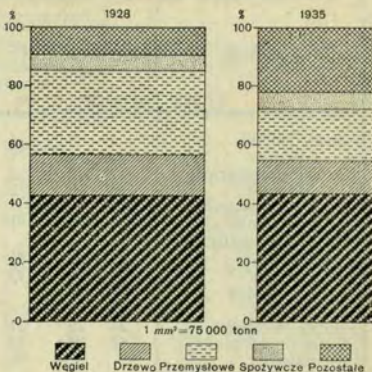
ROZMOWY TELEFONICZNE



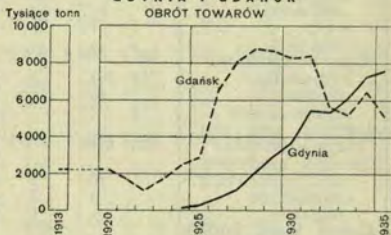
PRZEBIEG AUTOBUSÓW



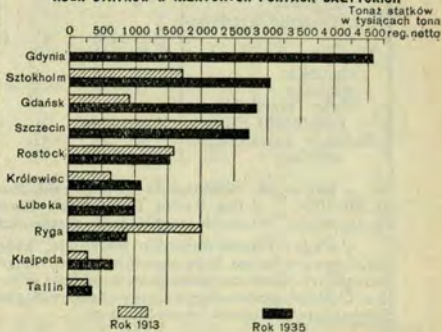
PRZEWOZ TOWARÓW NA P. K. P. NORMALNOTOROWYCH



**GDYNIA I GDAŃSK
OBROT TOWARÓW**



RUCH STATKÓW W NIKTÓRYCH PORTACH BAŁTYCKICH



DZIAŁ XII. PIENIĄDZ I KREDYT

TABL. 1. SIEĆ INSTYTUCYJ KREDYTOWYCH W LATACH 1928 i 1935

Stan w dn. 31.XII

Instytucje	1928	1935						Zagra- nica i W. m. Gdańsk
		Ogó- łem	Województwa				połu- dniowe	
			m. st. War- sza- wa	cen- tralne ^a	wscho- dnie	za- chod- nie		
Bank Polski	1	1	1	—	—	—	—	—
oddziały	52	50	1	17	6	15	11	—
Banki państwowe	2	2	2	—	—	—	—	—
oddziały	32	31	2	7	5	8	9	—
Banki komunalne	4	3	1	—	—	2	—	—
Bank Akceptacyjny	—	1	1	—	—	—	—	—
Banki prywatne	—	—	—	—	—	—	—	—
krajowe	55	33	11	5	2	11	4	×
oddziały	162	84	13	17	4	22	24	4
zagraniczne	6	4	×	×	×	×	×	4
oddziały	14	10	1	1	—	8	—	×
Domy bankowe	31	29	7	8	3	4	7	—
Kantory wymiany	63	49	19	9	5	4	12	—
oddziały	—	2	2	—	—	—	—	—
Bank Polska Kasa	—	—	—	—	—	—	—	—
Opieki	—	1	1	—	—	—	—	—
oddziały	—	20	—	—	—	—	—	20
P. K. O.	1	1	1	—	—	—	—	—
oddziały	3	9	2	1	1	3	2	—
Kasy oszczędności	—	—	—	—	—	—	—	—
komunalne	314	363	2	93	39	133	96	—
oddziały ^b	—	72	2	25	—	38	7	—
niekomunalne	2	2	—	—	—	—	2	—
Gminne kasy po- życzk.-oszczędn.	700	891 ^c	—	788	103	—	—	—
Centrale kredytowe	—	—	—	—	—	—	—	—
spółdzielni związk. ^d	—	10	3	—	1	1	4	1
spółdzielnie	—	9	2	—	1	1	4	1
oddziały	—	2	1	—	—	1	—	—
Centr. Kasa Spółek	—	—	—	—	—	—	—	—
Roln.	1	1	1	—	—	—	—	—
oddziały	6	6	1	—	2	1	2	—
Spółdzielnie kredyto- we ^e	4 503	5 248	65	1 501	759	858	2 065	—
Tow. kredytowe	17	19	3	11	1	2	2	—
ziemskie	3	3	1	—	—	1	1	—
miejskie	13	15	1	11	1	1	1	—
Tow. Kredytowe	—	—	—	—	—	—	—	—
Przemysłu Polsk.	1	1	1	—	—	—	—	—
Zakłady zastawnicze ^f	30	25	2	2	2	3	16	—
oddziały	4	6	3	1	—	—	1	1

^a Bez m. st. Warszawy. ^b Bez zakładów zastawniczych. ^c Stan w dn. 31.XII 1934. ^d Bez Banku Zw. Spółek Zarobk. ^e Zrzeszone w związkach rewirejnych. ^f Łącznie z zakładami zastawniczymi K. K. O.

Uwaga. Tablica obejmuje instytucje, których zarządy lub oddziały (agencje) znajdują się w Polsce. Przy nazwie instytucji lub grup instytucji podano liczbę central (zarządów). Jeżeli instytucja posiada oddział główny, włączono go do liczby oddziałów. Oddziały podano łącznie z agencjami, subagencjami, ekspozyturami, wpłatniami, zbiornicami i biurami pomocniczymi.

TABL. 2. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW I RACHUNKÓW STRAT I ZYSKÓW BANKU POLSKIEGO W LATACH 1928—1935

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w milionach złotych							
Bilanse								
Stan czynny								
Złoto	621	701	562	600	502	476	503	444
Pieniądze zagraniczne i dewizy	714	526	413	213	137	88	28	27
Polskie monety srebrne i bilon	1	0	12	37	41	49	36	22
Portfel wekslowy	641	704	672	670	586	688	654	689
Bilety skarbowe zdyskontowane	—	—	—	—	—	48	48	68
Pożyczki zabezpieczone zastawami	91	77	86	126	114	79	55	109
Papiery procent. własne	4	6	9	12	14	13	12	53
Papiery funduszu zapasowego	71	77	87	93	92	93	91	88
Dług Skarbu Państwa	25	25	—	20	90	90	90	90
Udziały	6	15	23	23	24	27	27	28
Suma bilansowa	2 263	2 256	1 969	1 948	1 727	1 764	1 666	1 818
Stan bierny								
Kapitał zakładowy	150	150	150	150	150	150	150	150
Fundusz zapasowy	100	110	114	114	114	114	114	114
Obieg biletów bankowych	1 295	1 340	1 328	1 218	1 003	1 004	981	1 007
Natychmiast płatne zobowiązania	524	468	210	213	220	262	241	210
w tem:								
r-ki żyrowe kas państwowych	268	269	27	6	12	15	29	1
pozostałe r-ki żyrowe	183	177	162	190	196	224	188	187
Czysty zysk do podziału na dywidendę	36	48	33	24	12	12	12	12
na superdywidendę dla Skarbu Państwa	12	12	12	12	12	12	12	12
	9	13	8	5	—	—	—	—
	15	23	13	7	0	—	0	—
Rachunki strat i zysków								
Straty								
Koszty handlowe	30	32	36	34	34	30	28	26
Odpisy	3	2	1	19	16	11	4	5
Czysty zysk	36	48	33	24	12	12	12	12
Ogółem	81	98	71	78	62	53	44	43
Zyski								
Odsetki pobrane	77	95	69	55	54	41	34	34
w tem od dyskonta	44	60	46	46	43	34	29	28
Dochód z papierów funduszu zapasowego	—	—	—	6	7	5	5	5
Prowizje i inne dochody	2	2	2	1	1	2	2	2
Różnice kursowe	—	—	—	15	—	5	2	1
Pokrycie statutowe w %	63,13	61,89	55,29	48,09	45,02	40,79	44,87	39,78

TABL. 3. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW BANKÓW BILETOWYCH
NIEKTÓRYCH PAŃSTW W 1935 R.

Stan w końcu roku

Państwa	Walu- ta	Aktywa					Pasywa		
		Złoto	Pie- niądze i na- leżno- ści za- graniczne	Wek- sle	Po- życz- ki za- sta- wowe	Dług Skar- bu Pań- stwa	Papie- ry war- to- ścio- we	Obieg bile- tów ban- ko- wych	Na- tych- miast płatne zobo- wiąza- nia
Polska	zł.	444	27	689	109	90	141	1 007	210
Anglja	£	200	—	9	—	11	342	425	121
Austrja	szyl.	242	112	225	1	624	1	976	216
Belgia	fr.	17 286	6 466	—	431	812	356	20 583	4 905
Czechosłowacja	kč	2 690	81	602	731	2 046	12	5 761	411
Francja	fr.	66 296	1 328	9 712	5 031	9 000	113	81 150	11 578
Gdańsk W. m.	guld.	21	2 ^a	17	1	—	—	29	3
Holandja	flor.	643	2	33	140	—	—	809	51
Niemcy	RM	82	5 ^a	4 552	84	—	674	4 285	1 032
Rumunja	leu	10 802	92 ^a	5 220	197	5 639	499	23 127	7 665
Stany Zjedn. Am.	\$	7 553 ^b	—	9	32	—	2 431	3 709	6 386
Szwajcaria	fr.	1 389	8	123	142	—	45	1 366	401
Włochy ^c	lira	3 936	379	4 593	3 234	—	1 382	15 278	1 297 ^a

a Zaliczone do pokrycia. b Certyfikaty złote. c Stan w dniu 20.X 1935.

TABL. 4. ŚWIATOWE ZAPASY ZŁOTA MONETARNEGO W LATACH
1928—1935

Stan w dn. 31.XII

Państwa	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1928	1935
	w milionach złotych									%
Zapasy świa- towe	89310	92751	98536	101514	106818	107219	115598	118139	100,0	100,0
Polska	621	701	562	600	502	476	503	444	0,7	0,4
Anglja ^a	6 650	6 338	6 436	5 259	5 233	8 317	8 361	8 709	7,5	7,4
Argentyna	4 216	3 610	3 664	2 246	2 211	2 122	2 122	2 122	4,7	1,8
Austrja	214	214	267	241	187	241	241	241	0,2	0,2
Belgia	1 123	1 453	1 703	3 156	3 218	3 387	3 102	3 084	1,3	2,6
Czechosłow.	303	330	410	437	455	455	588	588	0,3	0,5
Francja	11 116	14 539	18 711	23 917	29 033	26 876	28 686	23 159	12,5	19,6
Hiszpanja	4 404	4 412	4 199	3 869	3 887	3 887	3 904	3 878	4,9	3,3
Holandja	1 560	1 605	1 524	3 182	3 699	3 307	3 013	2 309	1,8	2,0
Japonja	4 823	4 831	3 673	2 086	1 890	1 890	2 068	2 237	5,4	1,9
Niemcy	5 937	4 992	4 849	2 237	1 863	972	321	330	6,6	0,3
Rumunja	437	490	490	517	508	526	553	571	0,5	0,5
Stany Zj. Am.	33 392	34 765	37 662	36 111	36 058	35 763	43 367	53 306	37,4	45,1
Szwajcaria	918	1 025	1 230	4 038	4 252	3 441	3 280	2 389	1,0	2,0
Szwecja	562	588	579	490	490	882	838	972	0,6	0,8
Włochy	2 371	2 434	2 487	2 639	2 737	3 325	2 728	1 417	2,7	1,2
Z.S.R.R.	820	1 310	2 220	2 924	3 111 ^b	3 708	3 913	4 421 ^c	0,9	3,7
Inne	9 843	9 114	7 870	7 565	7 484	7 644	8 010	7 962	11,0	6,7

a Z Wolnem Państwem Irlandzkim. b Stan w dn. 30.VI. c Stan w dn. 30.IX.

Uwaga. Produkcję złota ob. dział VIII, tabl. 20, str. 85.

Źródło: Bulletin Mensuel de Statistique, Genewa 1936.

TABL. 5. OBIEG PIENIĘŻNY W POLSCE W LATACH 1928—1935
Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
w milionach złotych								
Ogółem	1 539	1 600	1 569	1 459	1 325	1 346	1 365	1 411
Bilety Banku Polskiego	1 295	1 340	1 328	1 218	1 003	1 004	981	1 007
Bilety zdawkowe	99	64	3	1	—	—	—	—
Bilon	145	196	238	240	322	342	384	404
w odsetkach								
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Bilety Banku Polskiego	84,2	83,8	84,6	83,5	75,7	74,6	71,9	71,4
Bilety zdawkowe	6,4	4,0	0,2	0,1	—	—	—	—
Bilon	9,4	12,2	15,2	16,4	24,3	25,4	28,1	28,6

TABL. 6. STOPA PROCENTOWA OD DISKONTA I OD WKŁADÓW
W POLSCE W LATACH 1928—1935

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	Przeciętne roczne							
Odsetki najwyższe ustawowe	12,0	12,7	11,7	11,0	10,8	9,5	9,5	9,5
Dyskonto:								
w bankach akcyjnych			12,2	11,5	10,9	10,7	9,4	8,7
w Banku Polskim	8,0	8,6	7,2	7,5	7,2	5,8	5,0	5,0
Wkłady oszczędnościowe:								
w Pocztowej Kasie Oszcz.	6,0	7,0	7,0	7,0	6,3	4,9	4,0	4,0
w bankach państwowych	6,0	7,0	7,1	7,0	6,3	5,0	4,0	4,0

TABL. 7. STOPY DISKONTOWE BANKÓW BILETOWYCH W NIKTÓRYCH
PAŃSTWACH W LATACH 1913, 1928—1935

Państwa	1913	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	
	Przeciętne roczne								min.	max.
Polska		8,0	8,6	7,2	7,5	7,2	5,8	5,0	5,0	5,0
Anglia	4,8	4,5	5,5	3,4	3,9	3,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Austria	6,0	6,3	7,3	5,8	7,0	6,8	5,3	4,8	3,8	3,5
Belgia	5,9	4,3	4,4	3,0	2,5	3,5	2,9	2,2	2,0	2,5
Czechosłowacja	6,0	5,0	5,0	4,4	4,8	5,2	3,6	3,5	3,5	3,5
Francja	4,0	3,5	3,5	2,7	2,1	2,5	2,5	2,7	3,5	2,5
Gdańsk W. m.	5,9	5,8	6,5	5,0	5,6	4,5	3,4	3,3	5,1	4,0
Holandia	4,5	4,5	5,1	3,2	2,5	2,7	2,9	2,5	4,0	2,5
Niemcy	5,9	7,0	7,1	4,9	6,9	5,2	4,0	4,0	4,0	4,0
Rumunia	6,0	6,0	8,2	9,0	8,3	7,2	6,3	5,9	4,5	4,5
Stany Zjedn. Am.	3,5	4,5	5,2	3,0	2,1	2,8	2,6	1,5	1,5	1,5
Szwajcaria	4,8	3,5	3,5	2,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,3	2,0
Włochy	5,5	6,0	6,8	5,9	5,9	5,6	3,9	3,1	4,2	3,5

TABL. 8. OBROTY NA RACHUNKACH ŻYROWYCH BANKU POLSKIEGO
W LATACH 1928—1935

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Obrót ogólny w miliardach zł.	60,5	65,2	62,2	53,9	43,1	43,0	42,5	42,7
w tem bezgotówkowy	47,3	50,8	48,8	42,4	33,9	34,5	33,9	34,6
Obrót bezgotówkowy w % obrotu ogólnego	78,2	77,9	78,5	78,7	78,7	80,2	79,8	81,0

TABL. 9. OBROTY IZB ROZRACHUNKOWYCH W POLSCE
W LATACH 1928—1935

Izby rozrachunkowe	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Liczba przedstawionych dowodów w tysiącach								
Ogółem	640	1 530	1 393	1 029	905	729	718	664
Warszawa	381	867	688	413	333	301	311	319
Łódź	—	60	41	30	41	25	32	35
Poznań	135	314	328	250	212	158	142	124
Katowice	—	39	52	65	57	55	58	58
Kraków	—	—	61	152	173	120	110	73
Lwów	124	250	223	119	89	70	65	55
Sumy obrotów w milionach złotych								
Ogółem	5 019	7 267	8 741	7 743	6 418	7 483	8 267	9 362
Warszawa	4 273	5 681	6 748	5 859	4 877	5 925	6 748	7 720
Łódź	—	197	150	133	90	70	81	122
Poznań	587	702	908	806	690	637	563	565
Katowice	—	393	516	430	338	462	492	552
Kraków	—	—	164	259	215	187	183	176
Lwów	159	294	255	256	208	202	200	227
Dowody wzajemnie skompensowane w odsetkach ogółu obrotów								
Ogółem	51,0	57,2	58,8	58,5	60,1	60,1	63,9	68,4
Warszawa	49,7	58,7	61,3	61,0	62,1	62,0	66,1	71,4
Łódź	—	25,9	27,7	23,7	24,2	22,7	24,2	24,3
Poznań	64,5	64,7	60,8	60,8	64,5	63,4	64,0	65,0
Katowice	—	43,4	44,6	40,0	37,3	45,4	51,1	52,5
Kraków	—	—	33,4	42,4	50,2	48,8	48,2	46,5
Lwów	35,8	50,0	47,8	57,6	59,0	51,8	51,5	52,8

TABL. 10. OBROTY IZB ROZRACHUNKOWYCH W NIEKTÓRYCH
PAŃSTWACH W LATACH 1928—1935

Państwa	Wa- luta	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	
		w miliardach jednostek odnośnej waluty								w mil- jard. zł.
Polska	zł.	5,0	7,3	8,7	7,7	6,4	7,5	8,3	9,4	9,4
Anglja	£	44,2	44,9	43,6	36,2	32,1	32,1	35,5	37,6	976,2
Austria	szyl.	3,5	4,1	4,1	3,1	2,6	2,3	2,0	2,3	2,3
Belgia ^a	fr.	443,2	483,5	454,0	373,4	292,9	251,7	268,2	300,0	58,7
Czechosłow.	kč	110,8	101,7	81,9	81,2	92,1	56,0	51,7	55,9	12,3
Francja	fr.	414,6	512,5	556,0	460,5	332,4	378,5	324,1	339,3	118,7
Holandja	flor.	41,2	42,8	37,0	28,9	16,7	17,3	17,3	18,5	66,4
Japonja	yen	68,8	63,6	51,6	46,2	52,8	66,9	64,4	63,8	97,0
Niemcy	RM	121,0	126,2	119,3	85,8	55,3	52,2	58,3	58,8	125,4
St. Zj. Am.	\$	806,4	935,0	662,0	481,4	322,4	304,8	331,9	375,1	988,2
Szwajcaria	fr.	14,7	13,8	12,6	10,2	5,2	4,8	4,0	3,3	5,6
Włochy	lira	780,5	741,1	664,4	607,9	479,4	455,7	516,6	.	235,5 ^b

^a Wyłącznie sumy skompensowane. ^b 1934 r.

TABL. II. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW I RACHUNKÓW STRAT I ZYSKÓW
BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO W LATACH 1928—1935

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w milionach złotych							
Bilanse								
Stan czynny								
Kasa i sumy do dyspozycji	53	38	44	46	47	44	54	41
Waluty zagraniczne	3	4	4	7	4	1	1	0
Papiery procentowe	29	25	39	38	29	22	10	16
Papiery procent. własn. emisji	94	75	71	41	52	49	43	34
Udziały i akcje	46	47	34	31	33	34	37	39
Weksle zdyskontowane	176	183	165	163	131	126	96	96
Weksle protestowane	1	2	3	6	4	3	2	1
Akcepty Banku Akceptacyjn.	—	—	—	—	—	—	11	20
Pożyczki terminowe	40	62	35	30	24	23	32	35
Należn. z tyt. układ. konwers.	—	—	—	—	—	—	20	24
Rachunki bieżące	65	80	114	126	125	117	132	133
Banki loro	2	1	1	2	1	0	0	0
Banki nostro	42	33	39	10	7	6	4	6
Pożyczki długoterminowe	80	69	109	116	119	117	126	136
Pożyczki w list. zast. i oblig.	584	663	735	792	838	823	807	793
Pożyczki długoterm. zlecone przez Skarb Państwa ^a	386	413	589	643	618	651	625	699
Suma bilansowa	1 665	1 778	2 102	2 154	2 133	2 130	2 178	2 254
Stan bierny								
Kapitały własne	195	201	208	214	219	221	197	199
kapitał zakładowy	150	150	150	150	150	150	150	150
rezerwy	45	51	58	64	69	71	47	49
Fundusz oddłużenia	—	—	—	—	—	—	25	45
Wkłady	317	247	221	232	256	223	300	275
terminowe	136	116	104	98	97	67	92	84
a vista	162	107	82	88	106	101	145	133
na książeczki oszczędn.	19	24	35	46	53	55	63	58
Różne salda kredytowe	8	8	23	6	5	13	14	12
Redyskonto weksli	39	72	78	99	79	60	16	35
Dysk. akcept. Banku Akcept.	—	—	—	—	—	—	11	15
Banki loro	18	65	29	23	25	28	33	30
Banki nostro	23	15	61	35	16	20	1	26
Listy zast. i oblig. w obiegu	584	663	735	792	838	823	807	793
listy zastawne	101	142	196	255	292	289	285	280
obligacje	483	521	539	537	546	534	522	513
Lokaty Skarbu Państwa ^a	388	417	509	507	484	532	489	516
Rachunki specjalne ^a	—	—	114	142	135	119	136	159
Zysk	7	13	12	7	3	3	3	3
Rachunki strat i zysków								
Straty								
Odsetki wypłacone	31	37	44	49	34	27	19	20
Koszty handlowe	19	15	15	15	13	13	13	13
Czysty zysk	7	13	12	7	3	3	3	3
Ogółem	65	74	89	83	64	53	44	47
Zyski								
Odsetki pobrane	57	69	82	74	54	42	33	38
w tem od dyskonta	16	20	19	21	18	14	11	11
Prowizje pobrane	4	3	3	2	4	3	4	4

^a W dziale operacyj ze Skarbem Państwa.

TABL. 12. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW I RACHUNKÓW STRAT I ZYSKÓW PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO W LATACH 1928—1935

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w milionach złotych							
Bilanse								
Stan czynny								
Kasa i sumy do dyspozycji	11	8	8	7	7	7	5	5
Papiery procentowe	6	8	18	20	21	19	11	8
Papiery proc. własnej emisji	43	78	94	96	87	39	37	18
Udziały i akcje	1	2	8	8	8	9	11	11
Weksle zdyskontowane	46	70	112	104	116	148	174	155
Weksle protestowane	0	1	2	5	4	4	2	1
Akcepty Banku Akceptacyjn.	—	—	—	—	—	1	20	37
Pożyczki terminowe	89	95	112	98	68	63	67	57
Pożyczki towarowe	34	45	27	18	8	8	6	6
Należn. z tyt. układ. konwers.	—	—	—	—	—	3	28	39
Rachunki bieżące	21	34	32	25	18	18	16	29
Banki nostro	20	24	22	12	5	6	6	6
Dłużnicy za nabyte grunty	3	5	8	13	15	17	33	30
Pożyczki w listach zastaw- nych i obligacjach	155	261	322	338	335	283	284	245
Majątki własne w parcelacji	10	20	26	26	27	44	37	26
Dłużnicy z funduszków admi- nistrowanych ^a	167	253	343	373	389	450	702	608
Suma bilansowa	523	744	917	917	820	803	895	846
Stan bierny								
Kapitały własne	140	148	159	166	170	170	137	138
kapitał zakładowy	130	130	130	130	130	130	100	100
rezerwy	10	18	29	36	40	40	37	38
Fundusz oddłużenia	—	—	—	—	—	—	93	41
Wkłady	50	68	68	60	60	95	110	108
terminowe	23	25	30	32	32	58	64	59
a vista	22	41	37	27	27	35	43	46
na książeczki oszczędn.	5	2	1	1	1	2	3	3
Redyskonto weksli	5	29	69	88	107	130	151	144
Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego	—	—	—	—	—	1	19	36
Banki nostro	11	42	59	45	14	10	8	11
Listy zast. i oblig. w obiegu	155	261	322	338	334	282	283	243
listy zastawne	134	182	219	228	223	171	172	158
obligacje melioracyjne	21	79	103	110	111	111	111	85
Lokaty Skarbu Państwa	50	50	88	88	48	46	2	12
Zysk	12	14	10	4	1	0	0	0
Fundusze administrowane ^a	201	302	393	426	479	549	834	674
Rachunki strat i zysków								
Straty								
Koszty handlowe	14	17	18	15	12	12	9	9
Czysty zysk	12	14	10	4	1	0	0	0
Ogółem	27	34	30	26	17	16	11	11
Zyski								
Odsetki i prowizje pobrane	20	28	26	24	15	14	9	9
Zysk na nawozach sztucznych i przetwórstwie rolniczym	1	1	1	0	0	1	1	1
Zysk na parcelacji majątków	5	4	2	0	1	—	—	0

^a Pozycja pozabilansowa.

TABL. 13. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW I RACHUNKÓW STRAT I ZYSKÓW BANKÓW KOMUNALNYCH^a W POLSCE W LATACH 1928—1935Stan w dn. 31.XII^b

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w milionach złotych							
Bilanse								
Stan czynny								
Kasa i sumy do dyspozycji	4	4	5	5	5	7	5	4
Papiery wartościowe, udziały i akcje	5	7	13	10	8	9	10	15
Weksle zdyskontowane	20	18	17	15	13	13	11	10
w tem komunalne	17	16	14	12	11	10	10	9
Weksle protestowane	0	0	0	0	1	1	1	1
Pożyczki terminowe	28	32	40	44	53	61	67	69
w tem komunalne	22	31	40	43	50	56	62	65
do 5 lat	11	17	22	25	25	33	26	22
ponad 5 lat	17	15	18	19	28	28	41	47
Należności z tytułu układów konwersyjnych	—	—	—	—	—	—	0	0
Rachunki bieżące	14	22	21	19	8	7	6	6
Banki	5	4	5	4	4	4	4	4
Pożyczki długoterm. hipot.	29	28	25	23	25	21	19	18
Pożyczki obligacyjne	13	16	25	27	29	29	28	28
w tem komunalne	12	16	24	27	29	28	28	28
Nieruchomości	2	3	3	3	3	3	3	3
Suma bilansowa	123	137	158	154	154	160	161	167
Stan bierny								
Kapitały własne	11	12	14	15	15	16	21	22
kapitał zakładowy	8	8	9	9	9	9	10	10
rezerwy	3	4	5	6	6	7	11	12
Fundusze specjalne powierzone do administracji i lokaty Skarbu Państwa	19	36	43	42	44	50	46	49
Wkłady	24	25	23	20	20	22	25	27
terminowe	14	19	16	12	11	12	16	16
a vista	10	6	7	8	9	10	8	10
na książeczki wkładowe	—	—	—	0	0	0	1	1
Salda kredyt. r-ków bieżących	6	5	11	8	9	9	15	12
Redyskonto	5	6	7	8	5	6	1	3
Banki	3	2	1	1	1	0	0	0
Obligacje w obiegu	23	26	34	36	37	36	36	37
Zysk	1	2	2	1	1	1	2	1
Rachunki strat i zysków								
Straty								
Procenty i prowizje wypłacone	3	5	5	5	4	3	3	3
Koszty handlowe	1	1	1	1	1	1	2	2
Zysk	1	2	2	1	1	1	2	1
Ogółem	6	9	9	8	8	6	9	7
Zyski								
Procenty i prowizje pobrane	5	8	8	7	7	5	6	5

^a Polski Bank Komunalny, Komunalny Bank Kredytowy i Wojewódzki Bank Pożyczkowy. Nie uwzględniono Pomorskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Toruniu, która w r. 1932 przekształciła się na komunalną kasę oszczędności. ^b Dla Wojewódzkiego Banku Pożyczkowego stan w dn. 31.III każdego następnego roku, z uwagi na rok bilansowy od I.IV do 31.III roku następnego.

TABL. 14. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW I RACHUNKÓW STRAT I ZYSKÓW BANKÓW PRYWATNYCH^a W POLSCE W LATACH 1928—1935

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935 ^b
	w milionach złotych							
Liczba instytucyj ^a	63	62	62	59	51	51	47	46
Stan czynny	Bilanse							
Kasa i sumy do dyspozycji	104	103	92	72	61	56	60	69
Waluty zagraniczne	29	28	29	14	12	7	5	6
Papiery wartościowe	58	63	63	52	47	45	51	61
Udziały i akcje	39	42	38	33	29	28	27	27
Weksle zdyskontowane	882	917	835	512	394	354	320	315
Weksle protestowane	8	16	20	40	51	54	45	49
Pożyczki terminowe	24	30	27	22	20	17	21	25
Należn. z tyt. ukł. konwers.	—	—	—	—	—	3	27	43
Rachunki bieżące	751	924	909	631	490	441	408	417
Banki loro	27	27	50	27	29	25	18	20
Banki nostro	82	91	87	66	60	60	43	43
Pożyczki długoterm. hipot.	87	127	134	136	130	101	95	103
Dłużnicy z tyt. kredytów rem- bursowych i akceptacyjn.	—	—	34	47	36	29	22	12
Straty	4	17	4	10	14	13	39	—
Suma bilansowa	2 303	2 593	2 504	1 856	1 540	1 403	1 406	1 628
Stan bierny	Rachunki strat i zysków							
Kapitały własne	274	308	319	304	267	265	251	238
kapitał zakładowy	226	235	250	238	206	206	195	187
kapitał zapasowy i rezerwy	48	73	69	66	61	59	56	51
Wkłady	691	773	821	464	400	327	356	358
terminowe	314	388	405	223	191	131	136	125
a vista	267	255	235	156	133	128	139	139
na książeczki wkładowe i asygnaty kasowe	110	130	181	85	76	68	81	94
Salda kredyt. r-ków bieżących	250	264	271	200	164	174	147	147
Redyskonto weksli	341	348	307	262	196	176	137	140
Dysk. akcept. Banku Akcept.	—	—	—	—	—	10	32	45
Zastaw walorów	16	10	8	18	16	15	12	13
Banki loro	105	135	141	89	64	53	51	43
Banki nostro	405	480	370	249	206	192	172	168
Listy zast. i oblig. w obiegu	86	127	134	136	130	101	94	103
Zyski	24	26	21	5	3	3	5	—
Ogółem	257	302	265	220	158	141	150	—
Zyski	Rachunki strat i zysków							
Odsetki wypłacone	102	136	114	92	61	45	40	—
w tem od wkładów i r-ków bież.	—	—	64	48	30	22	22	—
Prowizje wypłacone	15	8	7	6	3	2	2	—
Koszty handlowe	85	92	83	71	54	46	39	—
Podatki	17	19	17	15	7	5	5	—
Zyski	24	26	21	5	3	3	5	—
Ogółem	257	302	265	220	158	141	150	—
Zyski	Rachunki strat i zysków							
Odsetki pobrane	156	202	183	145	97	67	65	—
w tem: od dyskonta	—	—	86	64	40	30	27	—
od r-ków bież. i pożycz. term.	—	—	78	65	46	29	30	—
Prowizje pobrane	63	55	46	36	23	18	16	—
Straty	4	17	4	10	14	13	39	—

^a Krajowe banki akcyjne (prywatne), oddziały banków zagranicznych w Polsce, banki towarzystw kredytowych i większe domy bankowe. ^b Bilanse brutto.

TABL. 15. ROZDZIAŁ KREDYTÓW KRÓTKOTERMINOWYCH^a BANKÓW PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH I PRYWATNYCH W POLSCE W LATACH 1932—1934

Stan w dn 31.X

Wyszczególnienie	1932	1933	1934					
			Ogółem	Banki państw. i komun.	Banki prywatne	Ogółem	Banki państw. i komun.	Banki prywatne
Ogółem ^b	1 489	1 355	1 405	633	772	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo	242	246	245	124	121	17,4	19,6	15,7
Górnictwo	50	47	56	1	55	4,0	0,2	7,1
w tem:								
Węglowe	33	33	47	—	47	3,3	—	6,1
Naftowe	15	11	9	1	8	0,6	0,2	1,0
Przemysł przetwórczy	528	425	440	82	358	31,3	13,0	46,4
Mineralny	30	23	33	15	18	2,3	2,4	2,3
Hutniczy	58	46	62	26	36	4,4	4,1	4,7
Metalowy i maszynowy	78	66	55	7	48	3,9	1,1	6,2
Elektrotechniczny								
Chemiczny	28	25	31	2	29	2,2	0,3	3,8
Skórzany	13	10	12	1	11	0,9	0,2	1,4
Włókienniczy	42	38	46	11	35	3,3	1,7	4,5
Odzzieżowy i galanteryjny			3	0	3	0,2	0,0	0,4
Papierniczy	23	20	15	2	13	1,1	0,3	1,7
Drzewny	39	32	29	3	26	2,1	0,5	3,4
Poligraficzny			4	1	3	0,2	0,2	0,3
Spożywczy	182	132	116	12	104	8,3	1,8	13,5
w tem:								
cukrownictwo	109	74	60	2	58	4,3	0,3	7,5
gorzelnictwo	16	11	15	6	9	1,1	0,9	1,2
browary i słodownie	12	7	7	1	6	0,5	0,2	0,8
młyny	26	22	19	2	17	1,4	0,3	2,2
przetwory mięsne	5	3	3	0	3	0,2	0,0	0,4
Budowlany			20	1	19	1,4	0,2	2,5
Inne przemysły	35	33	8	1	7	0,6	0,2	0,9
Handel towarowy i transport	220	190	183	49	134	13,0	7,7	17,4
w tem:								
Handel prywatny	145	117	120	16	104	8,5	2,5	13,5
Spółdzielnie	75	66	51	32	19	3,6	5,1	2,5
Handel pieniężny	164	153	161	124	37	11,5	19,6	4,8
w tem:								
Kasy oszczędności	73	65	62	61	1	4,4	9,6	0,1
Spółdzielnie kredytowe	89	87	96	63	33	6,8	10,0	4,3
Instytucje publiczne	197	224	248	235	13	17,7	37,1	1,6
Skarb Państwa	38	32	26	23	3	1,9	3,6	0,4
Przedsięb. państwowe	93	120	152	147	5	10,8	23,2	0,6
Samorządy i przedsiębiorstwa samorządowe	66	72	70	65	5	5,0	10,3	0,6
Różni	88	70	72	18	54	5,1	2,8	7,0
Kredyty międzybankowe ^c								
Ogółem	116	137	144	78	66	×	×	×
w tem rachunki korespondentów ^d			69	9	60	×	×	×

^a Bez potrącenia redyskonta. ^b Bez kredytów międzybankowych. ^c Między Instytucjami figurującymi w tablicy jako wierzyciele. ^d Salda debetowe.

TABL. 16. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW I RACHUNKÓW STRAT I ZYSKÓW POCZTOWEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI W LATACH 1928—1935

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w milionach złotych							
Bilanse								
Stan czynny								
Kasa i sumy do dyspozycji	71	62	61	91	129	157	156	154
Lokaty w bankach państw.	24	25	17	24	27	40	54	55
Gotówka w urzędach poczt.	8 ^a	50	55	50	47	45	35	28
Skarb Państwa za waloryzacje	30	35	38	32	28	25	22	19
Skup weksli	—	13	2	4	3	5	8	11
Pożyczki wekslowe	20	10	7	8	9	9	11	9
Pożyczki na zastaw papierów wartościowych	13	12	9	7	7	9	12	14
Papiery wartościowe własne i funduszu zapasowego	179	249	313	361	424	480	615	655
Dłużnicy	5	5	7	14	10	13	7	7
Nieruchomości	26	30	33	36	39	42	42	42
Suma bilansowa	389	505	555	640	746	842	978	1 016
Stan bierny								
Wkłady czekowe	193	211	178	178	178	207	234	202
Wkłady oszczędnościowe w tem wkłady zwaloryzowane	122	173	254	332	445	507	624	679
Przekazy niezrealizowane	27	32	34	31	29	26	23	20
Różni za obligacje waloryzacyjne i inni wierzyciele	34	33	38	41	24	16	15	12
Fundusz zapasowy	5	2	2	8	10	14	9	11
Czysty zysk	3	6	9	13	18	21	25	29
	4	5	6	7	5	6	6	6
Rachunki strat i zysków								
Straty								
Odsetki wypłacone	6	9	13	18	22	21	21	25
od wkładów oszczędności	5	8	12	17	21	21	20	24
od wkładów czekowych	1	1	1	1	1	0	1	1
Opłaty na rzecz Min. Poczt i Telegrafów	3	4	5	3	3	4	5	7
Wydatki administracyjne	11	12	14	13	13	13	15	15
Czysty zysk	4	5	6	7	5	6	6	6
Ogółem	25	31	39	44	46	47	52	58
Zyski								
Odsetki pobrane	17	23	28	34	35	36	40	46
od papierów wart. własn.	14	19	25	30	31	33	35	41
od pożyczek udzielonych i skupu weksli	3	3	2	2	2	1	2	2
od lokat w bankach	—	1	1	2	2	2	3	3
Dochody z obrotu czekowego	5	5	6	5	5	6	7	8
Prowizje pobrane	1	1	1	1	1	1	1	1
Dochody z nieruchomości	2	2	3	2	2	2	2	2

^a Liczba z r. 1928 nie jest porównywalna z liczbami z lat następných wskutek zmian w rachunkowości.

TABL. 17. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW I RACHUNKÓW STRAT I ZYSKÓW KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI^a W POLSCE W LATACH 1934 i 1935
Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1934	1935 ^b
	w milionach zł.	
Liczba kas czynnych	365	365
Liczba kas uwzględnionych w opracowaniu	362	362
Bilanse		
Stan czynny		
Kasa i sumy do dyspozycji	48	49
Waluty obce	1	1
Papiery wartościowe	75	109
Weksle zdyskontowane	41	37
Pożyczki wekslowe	148	143
Weksle protestowane	77	68
Pożyczki terminowe na zastaw	30	34
Pożyczki na skrypty dłużne	60	73
Rachunki bieżące otwartego kredytu	89	84
Pożyczki hipoteczne	164	171
Banki i K.K.O. lora	2	3
Banki i K.K.O. nostro	25	21
Należności z tytułu układów konwersyjnych	15	52
Nieruchomości	39	45
Straty	5	
Suma bilansowa	855	975
Stan bierny		
Kapitały własne	81	86
kapitał zakładowy	19	19
fundusz zasobowy	47	51
inne fundusze	15	16
Wkłady oszczędnościowe ^c	606	653
osób fizycznych i prawnoprywatnych	519	560
instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawnopublicznych	87	93
Salda kredytowe rachunków bieżących (czekowych, przekazowych i otwartego kredytu)	52	59
Redyskonto weksli	38	30
Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego	6	18
Kredyty udzielone kasom	47	44
Banki i K. K. O. lora	2	2
Banki i K. K. O. nostro	1	1
Nadwyżki	4	
Rachunki strat i zysków		
Straty		
Odsetki wypłacone lub dopisane	37	
Koszty administracyjne	19	
Nadwyżka	4	
Ogółem	73	
Zyski		
Odsetki pobrane i dopisane	58	
Straty	3	

^a Łącznie z 2 kasami niekomunalnymi (Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukrainka Szczadnycia w Przemyślu). ^b Bilanse brutto. ^c Różnice między danymi według bilansów a danymi według statystyki miesięcznej (tabl. 19, str. 148) wynikają: 1. z nieuwzględnienia w tabl. 17 wkładów w kasach będących w likwidacji, 2. z odmiennych sposobów i terminów księgowania odsetek.

TABL. 18. OBRÓT OSZCZĘDNOŚCIOWY I CZEKOWY W POCZTOWEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI W LATACH 1928—1935

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Obrót oszczędnościowy ^a								
Liczba książeczek (31.XII) w tys.	265	394	563	722	917	1 122	1 449	1 867
Wpłaty w milionach zł.	167	209	315	425	503	551	680	822
Wyплаты w milionach zł.	130	164	236	344	388	487	559	764
Przewyżka wpłat w milionach zł.	37	45	79	81	115	64	121	58
Przeciętna przewyżka wpłat na 100 mieszkańców w zł.	120	146	252	253	356	196	363	173
Obrót czekowy								
Liczba kont (31.XII) w tys.	57	62	65	65	67	72	75	77
Wpłaty w milionach zł.	10 667	12 013	11 915	11 312	10 896	12 644	13 635	13 728
Wyплаты w milionach zł.	10 606	11 995	11 948	11 312	10 895	12 615	13 609	13 759
Obrót ogólny w milj. zł.	21 273	24 008	23 863	22 624	21 791	25 259	27 244	27 487
w tem bezgotówkowy	13 009	14 665	14 939	14 642	14 731	18 455	20 220	21 012
Obrót bezgotówkowy w % obrotu ogólnego	61	61	63	65	68	73	74	76

^a Bez wkładów zwaloryzowanych. Ob. tabl. 16, str. 146.

TABL. 19. WKŁADY OSZCZĘDNOŚCIOWE W KASACH OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE W LATACH 1928—1935

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Wkłady w tysiącach złotych								
Ogółem	446748	569810	788941	890734	1027337	1077131	1236547	1330644
Na 1 mieszkańca w zł.	14,5	18,2	24,9	27,7	31,5	32,6	37,0	39,3
P. K. O.	122292	172972	253703	332235	444 866	506 526	624 374	679 330
Komunalne kasy oszczędności	295516	362027	490629	521623	544 429	541 024	581 385	616 800
miejskie	209469	255695	342151	354521	372 085	357 295	384 995	410 171
powiatowe	86047	106332	148478	167102	172 344	178 695	191 539	202 727
związków międzykomunalnych	—	—	—	—	—	4 148	3 697	3 038
wojewódzka	—	—	—	—	—	886	1 154	864
Woj. centralne	45183	44184	70137	86456	94 891	104 021	124 256	141 267
„ wschodnie	1775	3281	6457	8029	8 295	8 171	9 151	10 518
„ zachodnie	112680	129086	175282	187532	194 005	208 106	227 620	244 858
„ południowe	135878	185476	238753	239606	247 238	220 726	220 340	220 157
Inne kasy ^a	28940	34 811	44609	36876	38 042	29 581	30 788	34 514
Liczba książeczek oszczędnościowych w tysiącach								
Ogółem	1 088	1 370	1 757	1 960	2 217	2 443	2 857	3 367
Wkłady na 1 książeczkę w zł.	411	416	449	454	463	441	433	395
P. K. O.	298	434	606	761	953	1 155	1 479	1 892
Komunalne kasy oszczędności	666	811	1 028	1 079	1 146	1 178	1 272	1 378
Inne kasy ^a	124	125	123	120	118	110	106	97

^a Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukraińska Szczadnycia w Przemysłu.

TABL. 20. WKŁADY OSZCZĘDNOŚCIOWE W KASACH OSZCZĘDNOŚCI
W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1928—1935

Stan w dn. 31.XII

Państwa	Wa- luta	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	
		w milionach jednostek odnośnej waluty								w milj. zł.
Polska . . .	zł.	447	570	789	891	1 027	1 077	1 237	1 331	1 331
Anglia ^a . . .	£	409	410	423	432	460	498	537	588	15 395
Austria . . .	szyl.	1 524	1 716	1 948	1 804	1 828	1 814	1 905	1 644	1 642
Belgia . . .	fr.	4 267	5 549	7 768	9 248	9 864	10 054	10 452	10 573	1 893
Czechosłow. . .	kč	16 891	18 208	19 260	21 626	21 819	20 639	20 614	21 325	4 670
Dania ^b . . .	kor.	2 018	2 097	2 179	2 169	2 162	2 185	2 190	2 148	2 519
Francja . . .	fr.	27 047	31 973	38 603	50 861	57 283	59 484	60 736	62 064	21 710
Holandja . . .	flor.	695	732	805	888	958	995	1 024		3 666 ^d
Japonia . . .	yen	2 984	3 479	3 890	4 252	4 381	4 623	4 831	5 157	7 859
Niemcy . . .	RM	7 205	9 314	10 752	10 123	10 195	11 953	12 350	13 496	28 807
Stany Zj. Am. ^c . . .	\$	10 386	10 607	10 780	11 581	11 798	11 696	10 978	11 125	58 740
Szwajcaria . . .	fr.	1 702	1 817	2 019	2 386	2 628	2 618	2 752	2 674	4 615
Włochy . . .	lira	24 082	25 667	27 617	29 884	32 761	36 143	37 420		169 594 ^d

a Stan w dn. 20.XI. b Stan w dn. 31.III następnego roku. c Stan w dn. 30.VI. d 1934 r.

TABL. 21. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW SPÓŁDZIELNI KREDYTOWYCH^a
W POLSCE W LATACH 1928—1933

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933
	w milionach złotych					
Liczba spółdzielni należących do związków . . .	4 503	5 026	5 352	5 442	5 436	5 494
Liczba spółdzielni uwzględnionych w opracowaniu . . .	4 112	4 704	5 054	5 057	5 012	5 111
Stan czynny						
Kasa . . .	16	20	20	15	13	12
Centrale i inne instyt. finansowe . . .	21	28	30	23	27	26
Papiery wartościowe . . .	12	10	15	13	12	13
Udziały własne . . .	4	6	8	8	8	8
Pożyczki . . .	432	591	694	605	547	501
w tem w r-ku bieżącym . . .	76	106	127	115	109	97
Straty . . .	1	1	3	8	13	9
Suma bilansowa . . .	549	704	836	737	680	629
Stan bierny						
Udziały członków . . .	60	81	99	101	98	90
Fundusz zasobowy . . .	18	24	30	34	36	36
Fundusze specjalne . . .	12	12	16	18	22	20
Wkłady oszczędnościowe . . .	210	303	366	317	284	260
Rachunki bieżące . . .	—	36	40	26	22	20
Zadłużenie . . .	202	211	241	206	190	171
Czysta nadwyżka . . .	7	9	10	6	4	4

a Zrzeszonych w związkach rewizyjnych.

Uwaga. Spółdzielnie kredytowe (pożyczkowo-oszczędnościowe) ob. dział VII, tabl. 13—18, str. 65—68.

TABL. 22. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW CENTRAL KREDYTOWYCH SPÓŁDZIELNI ZWIĄZKOWYCH W POLSCE W LATACH 1934 i 1935^a

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1934	1935 ^b	Wyszczególnienie	1934	1935 ^b
	w milj. zł.			w milj. zł.	
Liczba central	11	11	Suma bilansowa	272,1	345,4
Stan czynny			Stan bierny		
Kasa i sumy do dyspozycji	8,9	21,9	Kapitał zakładowy (udzia- łowy)	16,5	31,6
Pożyczki wekslowe i inne udzielone: spóldz. kredyt. innym spóldz. innym	112,6 50,4 15,3 46,9	93,1 33,7 12,9 46,5	Rezerwy	3,0	3,2
Pożyczki wtpliwe	15,0	15,8	Wkłady oszczędności- we	84,7	88,1
Pożyczki w r-ku bieżącym	48,9	52,2	Zadłużenie	94,6	77,5
Należności z tytułu ukła- dów konwersyjnych	23,9	46,6	Bank Akceptacyjny za kredyt akceptacyjny	27,7	49,8

^a Ob. szczegółowe dane za r. 1935 dział VII, tabl. 18, str. 68. ^b Bilanse brutto.

TABL. 23. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW GMINNYCH KAS POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWYCH W POLSCE W LATACH 1929—1934

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	w tysiącach złotych					
Liczba kas czynnych	824	870	879	882	890	891
Liczba kas uwzględnionych	778	838	854	857	866	876
Stan czynny						
Kasa	786	1 118	713	333	350	278
Pożyczki	21 634	25 705	24 205	22 473	22 155	22 332
Nieruchomości i ruchomości	50	82	96	130	138	140
Lokaty	40	60	59	93	137	248
Towary	352	307	194	139	68	30
Strata	12	17	75	194	284	114
Suma bilansowa	23 056	27 571	25 644	23 701	23 632	23 852
Stan bierny						
Kapitał zakładowy	3 460	4 339	5 035	5 472	5 731	5 915
Kapitał zasobowy	313	556	974	1 253	1 377	1 490
Wkłady	3 926	5 990	7 280	7 487	7 466	7 619
Długi	13 892	14 681	10 653	8 106	7 753	7 365
Zysk	682	1 122	816	523	508	670

TABL. 24. OBIEG WEKSLOWY I PROTESTY WEKSLI W POLSCE W LATACH 1930—1935

Wyszczególnienie	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Obieg wekslowy (31.XII) w milj. zł. ^a	3 124	2 138	1 335	1 115	1 055	1 180
Liczba weksli zaprotest. w tys. sztuk ^b	5 526	5 115	3 584	1 950	1 495	1 486
Suma weksli zaprotestowanych w milj. zł. ^b	1 366	1 328	838	408	280	231
Woj. centralne	777	753	466	223	151	126
w tem m. st. Warszawa	317	293	168	94	69	55
„ wschodnie	133	131	74	38	25	18
„ zachodnie	237	245	154	77	56	45
„ południowe	219	199	144	70	48	42
Stosunek sumy weksli zaprotestowanych do sumy weksli płatnych w % ^a	11,7	12,9	12,3	9,0	6,9	5,8

^a Obliczenia szacunkowe na podstawie danych Instytutu Badania Konjunktur Gosp. i Cen. Od r. 1931 nowa metoda. ^b W ciągu roku.

TABL. 25. ZOBOWIĄZANIA I WIERZYTELNOŚCI ZAGRANICZNE POLSKICH INSTYTUCYJ KREDYTU KRÓTKOTERMINOWEGO^a W LATACH 1928, 1932—1935

A. Zobowiązania
Stan w dn. 31.XII

Siedziba wierzycieli	1928	1932	1933	1934	1935				
					Ogółem	Bezterminowe	Terminowe	Redyskonto dewiz	Salda kred. różn. r-ków
w milionach złotych									
Ogółem	535	292,2	247,6	259,4	276,3	71,0	108,5	3,6	93,2
Anglia	110	56,1	55,7	56,3	54,8	9,6	44,7	0,5	—
Austria	67	31,4	19,3	12,2	7,1	6,5	0,6	—	—
Belgia	11	10,3	11,5	14,3	8,4	4,7	3,4	0,3	—
Czechosłowacja	11	1,5	1,4	3,4	3,7	2,1	1,6	0,0	—
Francja	90	56,3	51,4	53,0	75,3	8,4	21,6	2,4	42,9
Gdańsk W. m.	19	8,1	12,1	21,0	20,5	11,3	6,9	—	2,3
Holandia	46	19,1	10,5	10,5	11,0	10,0	1,0	—	—
Niemcy	86	71,9	58,4	57,9	45,1	3,6	0,3	—	41,2
Stany Zjedn. Am.	61	11,6	4,6	4,7	3,8	2,3	1,5	—	—
Szwajcaria	19	12,7	11,1	10,1	10,6	4,0	6,2	0,4	—
Szwecja	3	5,3	3,9	4,4	3,0	0,3	2,7	—	—
Włochy	8	3,4	2,7	0,8	18,0	0,4	17,6	—	—
Z.S.R.R.	4	4,5	1,2	1,8	0,6	0,6	—	—	—
Inne państwa			3,8	9,0	14,4	7,2	0,4	—	6,8

B. Wierzytelności
Stan w dn. 31.XII

Siedziba dłużników	1928	1932	1933	1934	1935					
					Ogółem	Bezterminowe	Terminowe	Weksle, czeki i przeказы zagr.	Banknoty i pieniądze zagr.	Salda deb. różn. r-ków
w milionach złotych										
Ogółem	200	126,9	94,2	87,1	89,7	36,8	30,9	4,5	4,7	12,8
Anglia	39	7,3	6,9	9,4	15,8	6,7	7,2	1,4	0,5	—
Austria	7	3,2	2,3	2,1	2,5	1,6	0,7	—	0,2	—
Belgia	1	0,5	1,2	0,4	0,4	0,2	—	0,2	0,0	—
Czechosłowacja	3	2,5	1,4	1,4	0,9	0,6	0,1	0,0	0,2	—
Francja	3	11,9	10,0	9,3	17,2	3,6	12,0	0,8	0,2	0,6
Gdańsk W. m.	17	8,9	16,0	13,6	17,6	6,7	9,4	0,2	0,0	1,3
Holandia	14	4,3	3,4	2,2	2,1	1,1	0,8	0,2	0,0	—
Niemcy	20	28,3	19,4	17,4	15,6	5,0	0,2	0,0	0,3	10,1
Stany Zjedn. Am.	72	26,2	11,1	7,3	9,5	6,0	0,4	0,3	2,8	—
Szwajcaria	7	4,9	5,2	3,8	3,0	2,2	0,1	0,6	0,1	—
Szwecja	1	0,3	0,7	0,1	0,2	0,2	—	0,0	0,0	—
Włochy	1	0,4	0,8	0,6	0,1	0,1	—	—	0,0	—
Z.S.R.R.	15	28,2	11,2	16,5	0,7	0,0	—	0,7	0,0	—
Inne państwa			4,6	3,0	4,1	2,8	0,0	0,1	0,4	0,8

^a Bank Gospodarstwa Krajowego, Państwowy Bank Rolny, banki komunalne, banki prywatne, domy bankowe i ważniejsze spółdzielnie kredytowe.

TABL. 26. AKCJA ODDŁUŻENIOWA W ROLNICTWIE W POLSCE W LATACH 1933—1935

A. Konwersja krótkoterminowych długów rolniczych w instytucjach kredytowych
 Układy konwersyjne zatwierdzone przez Komitet Konwersyjny przy Banku Akceptacyjnym

Stan w dn. 31.XII

Instytucje wierzycielskie	Liczba układow	Suma w milj. zł.	Instytucje wierzycielskie	Liczba układow	Suma w milj. zł.
Ogółem1934	89 050	140,0	Kasy oszczędności	44 634	52,8
1935	272 977	285,9	komunalne	43 315	48,6
Banki państwowe	40 711	69,1	niekomunalne	1 319	4,2
B. G. K.	2 071	24,0	Centralna Kasa Spółek Rolniczych	124 613	46,3
P. B. R.	38 640	45,1	Centrale finansowe	9 204	11,6
Banki prywatne i domy bankowe	6 335	45,0	Spółdzielnie kredytowe	46 578	54,4
w tem Bank Związku Spółek Zarobkowych	3 263	11,2	Centrale gospodarcze	902	6,7

B. Uporządkowanie długów rolniczych^a

Sprawy załatwione przez Urzędy Rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich

Stan w dn. 28.X 1934^b i 31.XII 1935

Województwa	Ogółem		Powiatowe Urzędy Rozjemcze ^c		Wojewódzkie Urzędy Rozjemcze ^d	
	Liczba spraw	Suma w milj. zł.	Liczba spraw	Suma w milj. zł.	Liczba spraw	Suma w milj. zł.
Ogółem1934 ^b	470 836	191,3	462 160	151,2	8 676	40,1
1935	625 958	305,6	612 779	242,5	13 179	63,1
Woj. centralne	181 847	122,3	177 913	103,3	3 934	19,0
„ wschodnie	42 213	26,1	40 614	19,3	1 599	6,8
„ zachodnie	48 462	63,1	45 980	49,2	2 482	13,9
„ południowe	353 436	94,1	348 272	70,7	5 164	23,4

^a Z wyjątkiem krótkoterminowych długów w instytucjach kredytowych. Ob. część A. ^b W dniu 24.X 1934 ukazało się Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, zmieniające zakres działalności Urzędów Rozjemczych (Dz. U.R.P. Nr. 94, poz. 841, 1934). ^c Dla spraw mniejszej własności rolnej. ^d Dla spraw większej własności rolnej.

TABL. 27. WKŁADY I KREDYTY KRÓTKOTERMINOWE W INSTYTUCJACH KREDYTOWYCH I OSZCZĘDNOŚCIOWYCH W POLSCE W LATACH 1928—1935

Stan w dn. 31.XII

Instytucje	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w milionach złotych							
Wkłady								
Ogółem	2 679	3 002	3 035	2 652	2 691	2 720	2 985	3008 ^a
Bank Polski	451	446	189	196	208	239	217	188
Bank Gospodarstwa Krajow.	317	247	221	233	256	223	300	275
Państwowy Bank Rolny	50	68	68	60	60	95	110	108
Banki komunalne	31	31	36	30	32	32	40	39
Banki prywatne krajowe ^b	865	959	1 019	609	512	447	454	460
Oddziały banków zagranicznych	75	79	72	55	52	54	48	47
Bank P. K. O.	—	—	—	2	3	8	21	37
Pocztowa Kasa Oszczędności	316	384	431	510	623	714	858	882
Komunalne kasy oszczędn. ^c	359	442	582	603	628	615	665	711
Gminne kasy pożycz.-oszcz.	2	4	6	7	7	7	7	7
Spółdzielnie kredytowe ^d	210	339	406	343	307	282	260	255
Centralna Kasa Spółek Roln.	3	3	5	4	3	4	5	6
Kredyty krótkoterminowe ^e								
Ogółem	3 224	3 802	3 860	3 183	2 724	2 716	2 717	2836 ^a
Bank Polski	732	781	758	796	700	815	757	866
Bank Gospodarstwa Krajow.	243	255	239	226	205	209	246	231
Państwowy Bank Rolny	185	216	216	162	107	111	115	104
Banki komunalne	41	52	56	52	44	48	43	37
Banki prywatne krajowe ^b	1 162	1 343	1 292	826	666	604	560	572
Oddziały banków zagranicznych	163	196	191	118	92	86	97	95
Bank P. K. O.	—	—	—	0	0	0	0	1
Pocztowa Kasa Oszczędności	33	34	18	19	19	23	31	34
Komunalne kasy oszczędn. ^{e,f}	264	345	428	411	367	323	407	408
Gminne kasy pożycz.-oszcz.	14	22	26	24	23	22	22	22
Spółdzielnie kredytowe ^d	366	536	609	526	479	454	426	479
Centralna Kasa Spółek Roln.	21	22	27	23	22	21	13	9

^a Bez gminnych kas pożycz.-oszcz. ^b Łącznie z większymi domami bankowymi. ^c Łącznie z dwiema niekomunalnymi. ^d Zrzeszone w związkach rewizyjnych. Dane niekompletne. ^e Z potrąceniem redyskonta. ^f Za okres 1928—1933 dane niekompletne.

TABL. 28. ZAKŁADY ZASTAWNICZE (LOMBARDY) W POLSCE W LATACH 1928—1933

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933
Zakłady czynne ^a	30	29	29	30	30	28
Fundusze obrotowe w milj. zł. ^a	23,3	31,7	36,1	38,2	35,1	29,1
kapitały własne ^b	11,5	14,1	15,5	14,5	14,2	13,2
kapitały pożyczone	11,8	17,6	20,6	23,7	20,9	15,9
Pożyczki udzielone w ciągu roku:						
liczba pożyczek w tys.	438,7	465,6	517,0	512,2	521,4	569,3
suma w milj. zł.	43,6	52,9	50,7	41,6	33,7	32,1
Stan bilansowy pożyczek: ^a						
liczba pożyczek w tys.	207,4	246,4	288,0	325,3	348,4	375,2
suma w milj. zł.	22,7	28,9	32,3	31,0	27,0	24,4

^a Stan w końcu roku. ^b Łącznie z dotacjami instytucji patronalnych.

TABL. 31. KURSY WALUT NA GIEŁDZIE W WARSZAWIE W LATACH 1928—1935^a

Waluta	Parytet	Przeciętne kursy roczne							
		1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
		w złotych							
1 dolar Stanów Zj. Am.	8,9 ^b	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	7,2	5,3	5,3
1 funt szterlingów . . .	43,4	43,4	43,3	43,4	40,5	31,3	29,6	26,8	26,0
100 belg	123,9 ^c	124,1	124,0	124,4	124,4	124,2	124,4	123,8	97,9
100 franków francuskich . . .	34,9	35,0	34,9	35,0	35,0	35,0	35,0	34,9	35,0
100 franków szwajcarskich . . .	172,0	171,7	171,9	172,9	173,2	173,2	172,6	172,1	172,3
100 florenów holenderskich . . .	358,3	358,5	357,9	358,7	359,2	359,7	359,4	358,2	358,9
100 guldenów gdańskich . . .	173,5 ^d	173,5	173,2	173,4	173,6	173,9	173,8	172,8	148,6
100 koron czechosłowack. . . .	26,4 ^e	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,5	22,6	22,1
100 koron duńskich	238,9	238,1	237,6	238,5	224,0	168,2	133,7	119,8	116,1
100 koron szwedzkich	238,9	238,7	238,6	239,4	227,7	164,9	154,8	138,3	134,0
100 lei rumuńskich	5,3	5,5	5,3	5,3	5,3	5,3	5,5	5,4	5,0
100 lir włoskich	46,9	46,9	46,7	46,7	46,6	45,8	46,5	45,6	43,9
100 marek niemieckich	212,3	212,4	211,9	212,5	211,1	211,8	211,9	209,4	213,2
100 pengő węgierskich	155,9	155,7	155,4	155,9	155,1	138,2	157,0	157,6	157,7
100 szylingów austriackich . . .	125,4	125,6	125,3	125,7	125,4	125,8	104,5	100,3	100,1

^a Dla walut nienotowanych na giełdzie w Warszawie podano odmiennym drukiem kursy arbitrażowe na Nowy York lub Zurych. ^b Dawny parytet; od 31.I 1934—5,3. ^c Dawny parytet; od I.IV 1935—89,2. ^d Dawny parytet; od 2.V 1935—100,0. ^e Dawny parytet; od 17.II 1934—22,0.

TABL. 32. PARYTETY I KURSY WALUT NIEKTÓRYCH PAŃSTW W KOŃCU MARCA 1936 R.^a

Państwa	Waluta	Parytet		Państwa	Waluta	Parytet	
		w złotych				w złotych	
Anglja	1 £	43,38	26,29	Japonja	1 yen	4,44	1,54
Argentyna	1 peso	8,60	1,45	Jugosławia	100 dina- rów	15,70	12,10
Austria	100 szyl.	125,43	99,54	Kanada	1 dolar	5,26	5,28
Belgia	100 belg	89,24	89,85	Litwa	100 litów	89,14	89,88
Brazylja	100 milrejs.	106,64	29,88	Łotwa	100 latów	172,00	173,88
Bułgaria	100 lew	6,44	6,90	Meksyk	1 peso	4,44	1,46
Chile	100 peso	27,11	20,33	Niemcy	100 R M	212,34	213,45
Czechosł.	100 kò	22,01	21,96	Norwegja	100 koron	238,89	132,15
Danja	100 koron	238,89	117,50	Peru	100 sol	249,58	132,45
Egipt	1 £ egipski	44,06	26,97	Portugalia	100 escudo	39,44	23,87
Estonja	100 koron	238,89	144,05	Rumunia	100 lei	5,33	3,98
Finlandja	100 marek	22,45	11,60	Szwajcaria	100 fr. szw.	172,00	172,90
Francja	100 fr. fr.	34,93	35,01	Szwecja	100 koron	238,89	135,60
Gdańsk				St. Zj. Am.	1 \$	5,26	5,31
W. m.	100 guld.	100,00	100,00	Turcja	1 £ turecki	39,19	4,24
Grecja	100 drachm	11,57	5,00	Urugwaj	1 peso	9,22	2,50
Hiszpanja	100 peset	172,00	72,57	Węgry	100 pengő	155,91	157,14
Holandja	100 floren.	358,31	360,00	Włochy	100 lir.	46,92	42,10
Indje Bryt.	100 rupij	325,36	198,05				

^a Kursy na giełdzie w Warszawie, dla walut nienotowanych na giełdzie w Warszawie podano kursy arbitrażowe na Nowy York, Londyn lub Berlin.

TABL. 33. KURSY PAPIERÓW PROCENTOWYCH W POLSCE W LATACH 1928, 1931—1935

Wyszczególnienie	Waluta nominalna	Oprocentowanie		Przeciętne kursy roczne					
		nominalne	rzeczywiste ^a 1935	1928	1931	1932	1933	1934	1935
				w odsetkach wartości nominalnej					
Pożyczki państwowe na giełdzie w Warszawie									
Premj. budowl. 1930	zł. w zł.	3	3,5	—	78,5	72,3	79,3	88,4	85,7
Premj. dolarowa 1931	\$ ^b	4	3,4	—	95,6 ^c	108,1	114,4	119,0	118,6
Premj. inwestyc. 1928	zł. w zł.	4	3,6	119,7	85,3	92,7	103,3	113,0	110,4
Konwersyjna 1924	zł.	5	7,5	67,0	49,3	38,6	46,2	63,1	67,0
Konwers. kolej. 1926	zł.	5	8,3	61,2	42,5	32,5	41,0	58,1	60,3
Dolarowa 1919/1920	\$	6	7,6	85,6	67,8	55,2	55,9	71,2	79,4
Stabilizacyjna 1927	\$ ^d	7	10,6	92,5	71,3	52,7	52,9	65,9	66,2
Listy zastawne na giełdzie w Warszawie									
Tow. Kred. Ziems. w Warszawie	zł.	4 ^{1/2}	9,3	53,1	48,6	37,9	40,8	50,6	48,4
Tow. Kred. m. st. Warszawy	zł.	4 ^{1/3}	6,7	54,1	50,5	45,0	49,2	62,6	66,8
Tow. Kred. m. Łodzi	zł.	5(8) ^e	8,7	75,0	69,3	58,1	43,3	57,2	57,7
Bank Gosp. Krajow.	zł. w zł. f	5(8) ^e	9,7	68,6	65,4	56,4	40,3	50,7	51,3
Państw. Bank Rolny	zł. w zł. f	8	8,5	93,9	94,0	94,0	94,0	94,0	94,0
Listy zastawne na giełdzie w Poznaniu									
Konwers. Poznańsk. Ziemstwa Kredytow.	zł.	4	9,6	53,3	33,0	28,2	35,6	43,0	41,6
Dolar. Pozn. Ziemstwa Kredytow.	\$	4 ^{1/2} (8) ^e	10,6	95,5	86,3	60,1	37,3	46,6	42,3

a Wysokość oprocentowania nominalnego pomnożona przez 100 i podzielona przez przeciętny kurs roczny. *b* Według parytetu 1 dolar=8,914 zł. *c* Przeciętna z 2 miesięcy. *d* Transza dolarowa według parytetu 1 dolar=5,183 fr. szwajc. *e* Oprocentowanie obniżono ustawą z dn. 29.XII 1932 r. W nawiasach oprocentowanie dawne. *f* Według parytetu z r. 1924.

TABL. 34. KURSY POLSKICH POŻYCZEK NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH W LATACH 1928, 1931—1935

Pożyczki	Giełda	Oprocentowanie		Przeciętne kursy roczne					
		nominalne	rzeczywiste ^a 1935	1928	1931	1932	1933	1934	1935
				w odsetkach wartości nominalnej					
Stabilizacyjna 1927	London ^b	7	12,5	91,4	69,2	50,1	53,1	55,5	56,0
	Zurych	7	10,6	91,5	67,5	51,3	53,3	67,6	66,2
	N. York ^b	7	10,6	89,7	68,0	51,0	51,9	65,6	66,1
Dolarowa 1925	..	8	8,8	100,0	73,3	55,7	66,9	83,2	91,2
Dolarowa 1919/20	..	6	7,6	83,9	63,7	53,5	58,1	71,0	78,8
M. st. Warszawy 1928	..	7	10,0	87,5	52,7	38,0	42,7	62,9	70,1
Woj. śląskiego 1928	..	7	9,8	87,6	52,3	38,6	44,9	64,4	71,4

a Wysokość oprocentowania nominalnego pomnożona przez 100 i podzielona przez przeciętny kurs roczny. *b* Kurs obliczony po uwzględnieniu spadku kursu waluty (dolar względnie funta szterlingów).

TABL. 35. KURSY POŻYCZEK NIEKTÓRYCH PAŃSTW NA GIELDZIE W NOWYM YORKU W LATACH 1928, 1931—1935

Państwa	Rok		Oprocentowanie		Przeciętne kursy roczne					
	za- ciąg- nięcia	spłaty	nomi- nalne	rze- czy- wiste ^a 1935	1928	1931	1932	1933	1934	1935
					w odsetkach wartości nominalnej					
Polska ^b	1927	1947	7	10,6	89,7	68,0	51,0	51,9	65,6	66,1
Anglja	1917	1937	5 1/2	4,9	105,1	103,4	101,7	111,2	117,1	111,8
Austria	1931	1957	7	7,6	—	77,4	43,3	54,2	69,4	92,2
Belgia	1924	1955	6	5,8	100,5	98,7	90,3	93,5	100,0	103,9
Czechosłowacja	1922	1951	8	7,8	109,7	106,5	92,7	91,6	97,7	102,4
Finlandja	1923	1945	6	5,7	97,7	76,3	55,8	70,4	98,1	106,0
Francja ^b	1924	1949	7	6,6	107,6	117,2	114,6	107,1	107,3	106,4
Jugosławia	1922	1962	8	27,0	99,1	75,2	33,5	20,3	26,0	29,7
Niemcy	1930	1965	5 1/2	19,3	—	61,0	42,0	47,4	39,2	28,4
	1924	1949	7	18,4	106,9	86,4	63,5	70,8	56,6	38,1
Stany Zjedn. Am.	1926	1956	3 3/4	3,4	105,3	104,8	99,5	103,4	105,1	109,2
Węgry	1924	1944	7 1/2	19,7	101,9	79,3	38,8	37,2	38,8	38,2
Włochy	1925	1951	7	9,3	98,2	96,0	91,3	97,3	96,4	74,0

^a Wysokość oprocentowania nominalnego pomnożona przez 100 i podzielona przez przeciętny kurs roczny. ^b Kurs obliczony po uwzględnieniu spadku kursu waluty (dolara względnie funta szterlingów).

Tabl. 36. OBROTY NA GIEŁDACH PIENIĘŻNYCH W POLSCE W LATACH 1928—1935

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Ogółem								
Liczba transakcyj w tys.	87	69	56	53	50	46	52	50
Obroty w milionach złotych	917	584	747	1 007	685	596	510	662
Gielda w Warszawie								
Liczba transakcyj w tys.	64	49	41	43	42	39	43	42
Obroty w milionach złotych	876	550	713	986	672	586	495	642
Waluty	725	455	604	892	587	508	392	555
w tem dewizy	710	438	562	741	571	507	392	555
Papiery wartościowe	151	95	109	94	85	78	103	87
akcje	65	26	20	15	9	7	11	11
papiery procentowe	86	69	89	79	76	71	92	76
Gieldy prowincjonalne								
Liczba transakcyj w tys.	23	20	15	10	8	7	9	8
Obroty w milionach złotych	41	34	34	21	13	10	15	20
Kraków	4	3	2	1	1	1	1	1
Lwów	4	4	3	1	0	0	0	8
Łódź	6	10	14	5	3	3	7	6
Poznań	26	15	13	13	8	6	7	5
Wilno	1	2	2	1	1	0	0	0
Waluty	7	11	15	5	3	2	4	12
w tem dewizy	1	2	3	0	—	—	0	8
Papiery wartościowe	34	23	19	16	10	8	11	8
akcje	9	6	4	2	1	0	1	0
papiery procentowe	25	17	15	14	9	8	10	8

TABL. 37. WAHANIA KURSÓW AKCYJ PRZEMYSŁOWYCH W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1927—1935

Państwa	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	Przeciętna roczna mniejsza (—) lub większa (+) niż w poprzednim roku o %								
Polska ^a	+242	+ 6	- 34	- 29	- 43	- 30	+ 7	- 3	+ 13
Anglja	+ 8	+ 15	- 2	- 19	- 22	- 3	+ 23	+ 21	+ 12
Austria	+ 22	- 3	- 9	- 16	- 24	- 15	- 17	+ 10	+ 32
Belgia			- 8	- 32	- 27	- 24	- 3	- 15	+ 21
Czechosłowacja	+ 25	+ 42	+ 1	- 18	- 21	- 20	+ 9	+ 6	+ 9
Dania	+ 8	- 1	+ 6	- 6	- 9	- 12	+ 11	+ 16	+ 3
Francja	+ 21	+ 51	+ 27	- 15	- 31	- 19	- 5	- 21	+ 3
Holandja	+ 12	+ 10	+ 3	- 29	- 41	- 33	+ 6	- 3	- 3
Japonja					+ 2	+ 36	+ 71	+ 26	- 18
Niemcy	+ 46	- 8	- 11	- 20	- 24	- 33	+ 28	+ 16	- 8
Stany Zj. Am.	+ 18	+ 31	+ 23	- 26	- 38	- 47	+ 43	+ 23	+ 12
Szwecja			+ 1	- 12	- 27	- 42	- 1	+ 24	+ 14
Włochy	- 19	+ 19	- 0	- 14	- 30	- 26	+ 16	+ 18	.

^a Według wskaźnika Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen.

TABL. 38. BILANS PŁATNICZY (OBROTY PŁATNICZE) POLSKI W LATACH 1933 i 1934

Wyszczególnienie	1933			1934		
	Przy- chód	Roz- chód	Saldo	Przy- chód	Roz- chód	Saldo
	w milionach złotych					
Ogółem	2 318	2 318	×	2 037	2 037	×
I. Towary, złoto, usługi i ko- rzyści majątkowe	1 512	1 480	+ 32	1 330	1 183	+ 147
1. Obroty towarowe	1 053	1 004	+ 49	973	806	+ 167
handel zagraniczny	948	850	+ 98	951	791	+ 160
złoto	105	154	- 49	22	15	+ 7
2. Usługi i jednostronne świadczenia	445	250	+ 195	347	201	+ 146
w tem: usługi komunikacyjne	157	57	+ 100	121	30	+ 91
migracja	152	18	+ 134	152	43	+ 109
3. Korzyści majątkowe (od- setki, dywidendy i t. p.)	14	226	- 212	10	176	- 166
II. Kredyty	757	838	- 81	697	854	- 157
1. Długoterminowe	92	101	- 9	134	120	+ 14
w tem: długi państwa i sa- morządu terytorjalnego	4	54	- 50	1	26	- 25
udziały w kapitalach przedsiębiorstw	51	25	+ 26	96	67	+ 29
kredyty prywatne w obliga- cjach i listach zastawnych	20	12	+ 8	2	12	- 10
2. Krótkoterminowe	665	737	- 72	563	734	- 171
w tem: kredyty gotówkowe przedsiębiorstw polskich	443	528	- 85	320	532	- 212
kredyty bankowe	139	151	- 12	109	90	+ 19
dewizy i waluty w Banku Polskim	48	—	+ 48	60	—	+ 60
III. Pozycje statystycznie nieuchwytnie (rezultat ble- dów i opuszczeń)	49	—	+ 49	10	—	+ 10

U w a g a. W tabl. 38-40 dane za poszczególne lata są częściowo nieporównywalne z powodu zmian metod szacunków.

TABL. 39. STAN NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ ZAGRANICZNYCH
 POLSKI W LATACH 1932—1934^a
 Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1932	1933	1934
	w milionach złotych		
Należności ogółem	590	498	430
I. Kredyty	423	389	340
A. Długoterminowe	145	135	125
Należności Państwa	81	73	59
Udziały polskie w kapitałach własnych przedsięb. zagr.	64	62	66
B. Krótkoterminowe	278	254	215
Kredyty gotówkowe przedsiębiorstw polskich	12	10	14
Kredyty bankowe	127	94	107
Kredyty towarowe z tytułu handlu zagranicznego	139	150	94
II. Różne należności	167	109	90
Zobowiązania ogółem	9 872	8 559	7 737
I. Kredyty	9 812	8 521	7 686
A. Długoterminowe	7 578	6 549	6 041
Zadłużenie Państwa	4 514	3 544	3 080
Zadłużenie samorządu terytorjalnego ^b	261	217	193
Kredyty przedsiębiorstw w obligacjach i listach zast.	451	428	408
Udziały zagr. w kapitałach własnych przedś. polskich	2 051	2 054	2 048
Kapitały i kredyty oddziałów przedsiębiorstw zagranicznych przeznaczone na działalność w Polsce	301	306	312
B. Krótkoterminowe	2 234	1 972	1 645
Kredyty gotówkowe przedsiębiorstw polskich	1 730	1 540	1 236
Kredyty gotówkowe oddziałów przedsiębiorstw zagranicznych otrzymane poza centralą	61	52	54
Kredyty bankowe	292	247	239
Kredyty towarowe z tytułu handlu zagranicznego	151	133	116
II. Różne zobowiązania	60	38	51

^a Ob. uwagę pod tabl. 38 na str. 158. ^b Łącznie z długami Skarbu Śląskiego.

 TABL. 40. BILANS PŁATNICZY (OBROTY PŁATNICZE) NIEKTÓRYCH
 PAŃSTW W LATACH 1928, 1933 i 1934^a

Lata	P-przychód R-rozchód S-saldo	Ogółem	Towary, złoto, usługi i korzyści majątkowe				Kredyty			Rezultat błędów i opuszczeń	
			Ra- zem	Towary		Usługi	Ko- rzyści majątko- we	Ra- zem	Dłu- goter- mino- we		Krót- koter- mino- we
				Ra- zem	w tem złoto						
Polska (w milionach złotych)											
1928	P	5 163	3 266	2 485	0	749	32	1 897	327	1 570	—
	R	5 163	4 369	3 580	107	473	316	787	108	679	7
	S	×	-1103	-1095	-107	+ 276	- 284	+ 1110	+ 219	+ 891	- 7
1934	P	2 037	1 330	973	22	347	10	697	134	563	10
	R	2 037	1 183	806	15	201	176	854	120	734	—
	S	×	+ 147	+ 167	+ 7	+ 146	- 166	- 157	+ 14	- 171	+ 10
Czechosłowacja (w milionach koron)											
1928	P	27 170	24 031	21 224	9	2 359	448	3 139	2 830	309	—
	R	27 170	21 973	19 208	16	1 746	1 019	5 122	4 548	574	75
	S	×	+ 2058	+ 2016	- 7	+ 613	- 571	- 1983	- 1718	- 265	- 75
1934	P	9 504	8 559	7 291	11	970	298	945	396	549	—
	R	9 504	8 228	6 902	520	697	629	1 128	867	261	148
	S	×	+ 331	+ 389	- 509	+ 273	- 331	- 183	- 471	+ 288	- 148

^a Ob. uwagę pod tabl. 38 na str. 158.

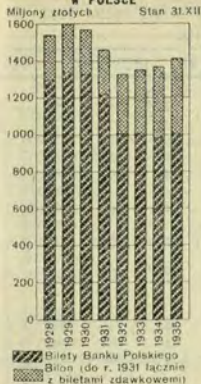
(dok. str. 160)

TABL. 40. BILANS PŁATNICZY (OBROTY PŁATNICZE) NIEKTÓRYCH PAŃSTW W LATACH 1928, 1933 i 1934^a (dok.)

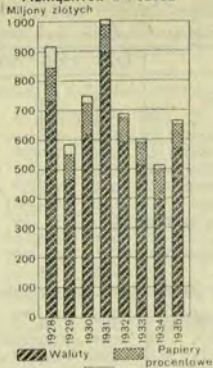
Lata P-przychód R-rozchód S-saldo	Ogółem	Towary, złoto, usługi i korzyści majątkowe					Kredyty			Rezultat błę- dów i opusz- czeń
		Ra- zem	Towary		Usługi	Ko- rzyści mają- tkowe	Ra- zem	Dłu- goter- mino- we	Krót- koter- mino- we	
			Ra- zem	w tem złoto						
Francja (w milionach franków)										
1928 P	.	68 072	44 502	36	23 570
R	.	62 040	54 274	6 509	7 766
S	x	+6032	-9772	-6473	+15 804
1934 P	.	32 898	25 848	13 509	4 100	2 950
R	.	35 548	34 098	15 009	1 000	450
S	x	-2650	-8250	-1500	+3100	+2500
Japonja (w milionach yenów)										
1928 P	3 048	2 593	2 078	—	431	84	399	336	63	56
R	3 048	2 765	2 401	o	256	108	283	283	—	—
S	x	-172	-323	o	+175	-24	+116	+53	+63	+56
1933 P	3 120	2 639	2 001	35	545	93	279	259	20	202
R	3 120	2 595	2 046	—	405	144	525	300	225	—
S	x	+44	-45	+35	+140	-51	-246	-41	-205	+202
Niemcy (w milionach marek)										
1928 P	21 573	14 423	12 656	12	1 385	382	7 150	3 805	3 345 ^b	—
R	21 573	18 651	14 797	929	2 909	945	2 922	2 017	905 ^b	—
S	x	-4228	-2141	-917	-1524	-563	+4228	+1788	+2440 ^b	—
1933 P	7 612	6 503	5 708	798	645	150	1 109	200	909 ^b	—
R	7 612	6 033	4 614	365	569	850	1 579	250	1 329 ^b	—
S	x	+470	+1094	+433	+76	-700	-470	-50	-420 ^b	—
Stany Zjednoczone Ameryki (w milionach dolarów)										
1928 P	10 241	7 684	5 941	561	698	1 045	2 553	2 485	68	4
R	10 241	6 585	4 784	169	1 439	362	3 656	3 202	454	—
S	x	+1099	+1157	+392	+741	+683	-1103	-717	-386	+4
1934 P	4 938	3 087	2 309	53	324	454	1 352	1 160	192	499
R	4 938	3 924	3 237	1 270	561	126	1 014	958	56	—
S	x	-837	-928	-1217	-237	+328	+338	+202	+136	+499
[Szwecja (w milionach koron)										
1928 P	2 163	1 857	1 579	3	218	60	230	192	38	76
R	2 163	1 788	1 725	14	28	35	375	375	—	—
S	x	+69	-146	-11	+190	+25	-145	-183	+38	+76
1934 P	2 045	1 832	1 397	78	333	102	203	159	44	10
R	2 045	1 548	1 319	—	194	35	497	207	290	—
S	x	+284	+78	+78	+139	+67	-294	-48	-246	+10

^a Ob. uwagę pod tabl. 38 na str. 158. ^b Łącznie z kredytami o nieznanym terminie płatności.

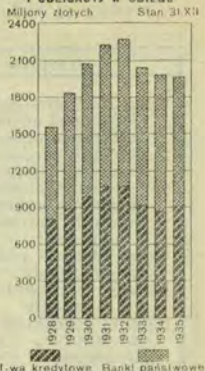
OBIEG PIENIĘŻNY W POLSCE



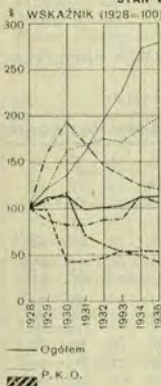
OBROTY NA GIEŁDACH PIENIĘŻNYCH W POLSCE



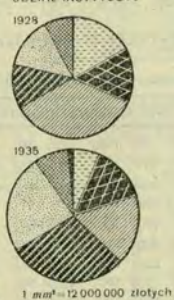
STAN LISTÓW ZASTAWNYCH I OBLIGACYJ W OBIĘGU



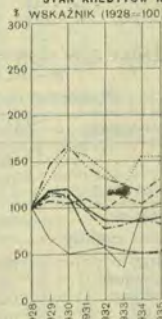
STAN WKŁADÓW



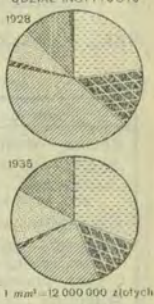
UDZIAŁ INSTYTUCYJ



STAN KREDYTÓW KRÓTKOTERMINOWYCH

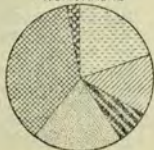


UDZIAŁ INSTYTUCYJ

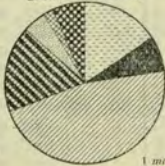


ROZDZIAŁ KREDYTÓW KRÓTKOTERMINOWYCH BANKÓW PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH I PRYWATNYCH W POLSCE 1934

BANKI PAŃSTWOWE I KOMUNALNE



BANKI PRYWATNE



- ▨ Rolnictwo
- ▨ Górnictwo
- ▨ Przemysł
- ▨ Handel towarowy i transport
- ▨ Handel pieniężny
- ▨ Państwo i samorządy
- ▨ Różne

1 mm³ = 2 000 000 złotych

DZIAŁ XIII. CENY

Ceny ziemi ob. dział V, tabl. 7, str. 36

TABL. 1. WSKAŹNIKI CEN W POLSCE W LATACH 1929—1935

Przeciętne roczne. Rok 1928 = 100

Wskaźniki	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Ceny hurtowe—ogólny	96	86	75	66	59	56	53
żywność i używki	94	81	72	63	57	52	49
artykuły rolne krajowe	93	78	68	59	52	47	44
artykuły przemysłowe	99	90	77	68	61	59	57
surowce i półfabrykaty	97	86	73	64	59	57	55
w tem skartelizowane	108	109	108	104	93	89	83
materiały budowlane	98	92	81	71	59	51	51
artykuły nabywane przez rolników	101	99	91	81	73	71	67
Ceny płacone producentom za ziemiopłody	76	49	54	48	40	34	33
Koszty utrzymania w War- szawie:							
rodziny robotnicze—ogólny	102	94	86	78	71	67	64
żywność	97	84	74	65	58	52	50
pozostałe	110	116	110	105	98	95	92
rodziny pracown. umysł.— ogólny	105	101	92	82	76	72	70
żywność	101	88	75	62	56	51	50
pozostałe	109	113	107	100	93	90	87

TABL. 2. WSKAŹNIKI CEN HURTOWYCH W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH
W LATACH 1926—1935

Przeciętne roczne. Rok 1928 = 100

Państwa. Wskaźniki	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Polska—ogólny	88	99	100	96	86	75	66	59	56	53
Anglia—ogólny	106	101	100	97	85	74	72	72	74	75
żywność	102	100	100	95	83	73	73	68	69	70
art. przemysłowe	108	102	100	98	86	75	72	74	77	78
Czechosłowacja—ogólny	97	100	100	94	84	76	70	68	70	73
Francja—ogólny	108	100	100	97	86	78	66	62	58	52
art. rolne i żywność	99	103	100	99	90	93	83	72	67	56
art. przemysłowe	114	97	100	96	83	67	55	55	52	50
Holandja—ogólny	104	101	100	98	88	75	63	62	62	60
Japonia—ogólny	108	102	100	95	78	66	70	80	79	83
żywność	109	104	100	96	83	69	73	80	79	86
art. włókiennicze	107	99	100	98	70	57	65	78	81	84
Niemcy—ogólny	96	98	100	98	89	79	69	67	70	73
art. rolne	96	103	100	97	84	77	68	65	71	76
surowce i półfabrykaty	97	98	100	98	90	77	66	66	68	68
wyroby gotowe	94	93	100	99	95	86	74	71	73	75
Stany Zjedn. Am.—ogólny	103	99	100	99	89	76	67	68	77	83
surowce	101	97	100	98	85	66	56	57	69	78
półfabrykaty	106	100	100	99	87	73	63	69	77	78
wyroby gotowe	104	99	100	99	92	80	73	74	82	86
Szwecja—ogólny	101	99	100	95	82	75	74	72	77	78
Włochy—ogólny	100	95	85	75	70	63	62	.
surowce	100	95	83	71	67	58	57	.
półfabrykaty	100	98	89	77	69	67	67	.
wyroby gotowe	100	94	85	73	71	65	63	.

TABL. 3. WSKAŹNIKI KOSZTÓW UTRZYMANIA I KOSZTÓW ŻYWNOŚCI
W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1926—1935
Przeciętne roczne. Rok 1928=100

Państwa	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Wskaźnik kosztów utrzymania										
Polska	88	100	100	102	94	86	78	71	67	64
Anglia	104	101	100	99	95	89	87	86	85	86
Czechosłowacja	96	100	100	100	100	95	94	93	92	93
Francja	97	99	100	107	112	110	101	100	99	93
Holandja	99	99	100	99	95	89	83	82	83	80
Japonja	108	102	100	98	84	74	74	79	81	82
Niemcy	94	97	100	102	98	90	79	78	80	81
Stany Zjedn. Am.	103	101	100	100	96	86	77	75	79	83
Szwecja	100	99	100	99	96	92	91	90	90	91
Włochy			100	102	98	89	85	81	77	
Wskaźnik kosztów żywności										
Polska	87	102	100	97	84	74	65	58	52	50
Anglia	105	102	100	98	92	83	80	76	78	80
Czechosłowacja	95	101	100	97	93	85	80	78	75	78
Francja	98	99	100	108	113	113	102	100	99	90
Holandja	97	98	100	98	90	82	72	72	74	71
Japonja	107	104	100	100	86	75	78	80	81	84
Niemcy	95	100	100	102	95	86	89	74	77	79
Stany Zjedn. Am.	104	101	100	102	95	79	66	64	72	80
Szwecja	103	99	100	97	91	84	81	79	79	84
Włochy			100	102	97	84	79	75	71	

TABL. 4. WAHANIA CEN W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH
1926—1935

Państwa	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Przeciętna roczna mniejsza (—) lub większa (+) niż w poprzednim roku o %										
Ceny hurtowe										
Polska	— 16	+ 13	+ 1	— 4	— 11	— 13	— 12	— 10	— 6	— 5
Anglia	— 7	— 4	— 1	— 3	— 13	— 13	— 2	— 1	+ 3	+ 2
Czechosłowacja	— 5	+ 3	+ 0	— 6	— 11	— 9	— 8	— 3	+ 3	+ 4
Francja		— 8	+ 0	— 3	— 12	— 9	— 15	— 7	— 6	— 10
Holandja		— 3	— 1	— 2	— 10	— 15	— 15	— 3	+ 0	— 2
Japonja	— 10	— 6	— 2	— 5	— 18	— 16	+ 7	+ 14	— 1	+ 5
Niemcy	— 5	+ 2	+ 2	— 2	— 9	— 11	— 13	— 3	+ 5	+ 3
Stany Zjedn. Am.	— 3	— 5	+ 1	— 1	— 9	— 16	— 11	+ 2	+ 14	+ 7
Szwecja	— 7	— 2	+ 1	— 5	— 13	— 9	— 2	— 2	+ 7	+ 2
Włochy	+ 1	— 19	— 7	— 2	— 15	— 17	— 9	— 9	— 2	
Koszty utrzymania										
Polska	— 23	+ 13	+ 1	+ 2	— 8	— 9	— 9	— 9	— 6	— 4
Anglia	— 2	— 3	— 1	— 1	— 4	— 7	— 2	— 1	— 1	+ 2
Czechosłowacja	— 1	+ 4	+ 0	— 1	+ 0	— 4	— 2	— 1	— 1	+ 1
Francja	+ 26	+ 2	+ 1	+ 7	+ 5	— 2	— 8	— 1	— 1	— 6
Holandja	— 6	— 0	+ 1	— 1	— 4	— 6	— 7	— 1	+ 1	— 3
Japonja	— 9	— 5	— 2	— 2	— 15	— 13	+ 1	+ 6	+ 2	+ 2
Niemcy	+ 0	+ 4	+ 3	+ 2	— 4	— 8	— 11	— 2	+ 3	+ 2
Stany Zjedn. Am.	+ 0	— 2	— 1	— 0	— 4	— 10	— 10	— 4	+ 6	+ 5
Szwecja	— 2	— 1	+ 1	— 1	— 3	— 4	— 1	— 2	+ 0	+ 1
Włochy				+ 2	— 6	— 13	— 6	— 6	— 5	

TABL. 5. CENY HURTOWE ARTYKUŁÓW PRZEMYSŁOWYCH W POLSCE W LATACH 1928, 1931—1935

Artykuły	Jednostka	1928	1931	1932	1933	1934	1935
		Przeciętne roczne ceny w złotych					
Kłody tartaczne sosnowe	1 m ³	60,6	26,1	20,3	19,1	22,8	21,8
Deski stolarskie	„	150,0 ^a	88,9	68,0	54,3	61,4	58,6
Deski podłogowe	„	134,1 ^a	75,3	57,8	49,4	53,6	52,4
Bawełna amerykańska	10 kg	44,0	21,2	17,2	16,9	18,0	17,5
Wełna australijska „merino”	„	226,5	97,8	72,4	97,3	86,6	81,1
Juta surowa	100 kg	146,8	64,5	50,3	43,8	37,1	43,8
Konopie czesane 1 gat.	„	266,1	163,1	142,7	150,9	161,7	159,4
Len „wołóżyński słaniec”	„	361,7 ^a	110,1	108,1	124,9	135,6	165,1
Przędza bawełniana 1/16	10 kg	64,9	36,2	31,3	31,4	30,3	30,6
Przędza wełniana 2/40A	1 kg	28,4	14,9	11,9	12,3	12,3	11,9
Przędza sztucznego jedwabiu	„	24,2	15,6	13,1	10,9	10,8	10,6
Madapolam	10 m	16,0	14,5	13,2	10,5	9,7	9,0
Surówka	„	10,4	8,7	6,7	5,9	6,1	5,8
Plótno lniane bielone	„	44,0	41,3	38,5	34,5	34,0	33,4
Kamgarn	1 m	29,0	22,4	19,2	18,1	18,0	15,4
Szewiot	„	20,2	16,2	14,1	13,9	15,0	13,0
Worki jutowe	100 kg	299,6	244,1	231,4	202,8	192,2	182,3
Węgiel Dąbr. gruby kl.II-a	1 t	33,3 ^b	34,7	34,7	28,9	27,2	24,1
Węgiel Górnośl. gruby kl.I-a	„	35,4 ^b	36,9	36,9	30,7	28,9	25,7
Koks gruby	„	43,6 ^b	38,4	39,0	39,0	39,0	38,1
Ropa naftowa	„	175,9	171,4	155,3	140,1	143,9	135,3
Złom żelazny krajowy	„	91,7	75,4	57,2	53,0	51,3	50,0
Ruda żelazna prażona 100% Fe	100 kg	58,6	75,6	75,1	59,4	47,8	44,7
Surówka odlewnicza	„	21,0	20,5	18,4	15,0	13,3	13,1
Żelazo sztabowe handlowe	„	35,0	34,6	32,0	28,0	27,1	25,6
Cynk surowy	„	109,6	61,2	68,3	66,7	55,0	52,3
Olów hutniczy	„	91,8	61,1	54,9	54,0	56,0	57,5
Miedź elektrolityczna	10 kg	33,3	19,5	13,1	12,7	10,7	11,0
Błacha cynkowa	100 kg	143,8	99,9	99,9	97,6	80,4	77,3
Skóry surowe bydlęce	10 kg	31,5	13,1	9,7	10,8	11,0	9,8
Skóry surowe cielece	10 szt.	153,9	63,6	43,4	48,9	49,8	49,7
Skóry surowe końskie	1 szt.	51,9	20,8	11,3	16,0	18,1	14,7
Krupony podszewowe I gat.	10 kg	121,1 ^a	83,1	65,4	52,0	52,6	44,8
Juchty	„	109,8 ^a	83,9	59,6	61,7	60,4	49,0
Chromy	1 m ³	30,5 ^a	23,8	17,7	15,3	15,8	15,9
Cegła	1000 szt.	84,2 ^a	54,4	45,9	38,0	35,9	36,3
Wapno	1 t	32,7	30,4	27,0	21,9	18,6	18,8
Cement	„	70,7 ^c	74,8 ^c	74,7 ^c	50,0	18,8	27,8
Szkló okienne	10 m ²	38,7	42,3	41,2	31,5	29,5	27,9
Nafta rafinowana	100 kg	45,9	48,7	46,9	42,8	40,1	33,1
Benzyna	„	74,6	76,5	72,2	65,7	69,2	69,9
Olej maszynowy	„	39,1	52,1	52,1	45,3	47,5	47,5
Azotniak 21% N.	1 t	389,1	350,4	324,2	303,7	283,5	265,5
Sól potasowa 20% K ₂ O	„	78,7 ^d	110,0	106,0	89,4	88,7	87,3
Superfosfat 16% P ₂ O ₅	„	134,1	115,2	91,9	98,6	99,5	102,6 ^e
Soda amoniakalna	100 kg	26,2	25,0	23,8	22,2	20,8	20,7
Terpentina medyczna	10 kg	19,1 ^a	15,2	13,8	12,9	13,4	11,8
Papier rotacyjny	100 kg	67,7	61,0	56,6 ^f	50,1 ^f	47,0 ^f	43,7 ^f
Mydło	„	175,0	149,3	134,0	118,7	105,3	106,6
Garbki emaljowane	100 szt.	80,6	85,7	93,3	75,9	84,0 ^f	76,8 ^f

^a Cena obliczona na podstawie relacji cen zbliżonych gatunków. ^b Cena brutto. ^c Cena z workiem. ^d Loco fabryka. ^e Loco stacja odbiorcza. ^f Loco wagon Warszawa.

TABL. 6. CENY HURTOWE ŻYWNOSCI W POLSCE W LATACH 1928—1935

Artykuły	Jednostka	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
		Przeciętne roczne ceny w złotych							
Pszenvca ^a	100 kg	47,4	42,8	33,5	24,9	24,6	27,2	17,8	16,1
Zyto ^a	"	40,9	28,4	19,1	23,3	20,7	16,3	15,4	13,3
Jęczmień browarny ^a	"	40,3	31,5	25,0	25,4	21,1	15,9	18,9	18,3
Owies ^a	"	37,1	27,1	18,4	23,2	17,9	13,1	14,3	14,7
Ziemniaki jadalne ^b	1000 kg	96,9	71,3	46,3	60,8	42,1	37,1	35,4	33,1
Mąka pszenna 65% ^a	100 kg	68,6	63,8	54,2	40,2	38,9	44,3	27,1	24,7
Mąka żytnia 65% ^a	"	57,7 ^c	41,4 ^c	31,4 ^c	35,6 ^c	31,5	25,0	21,0	19,5
Kasza jęczmienna ^d	"	62,8	48,3	39,4	41,5	35,3	28,6	25,5	26,1
Groch polny ^b	"	52,1	44,3	27,1	25,2	22,0	19,2	19,2	20,6
Otreby żytnie ^a	"	29,7	20,6	12,3	16,4	12,5	9,7	11,0	10,0
Cukier kryształ ^e	"	134,8	141,4	146,2	146,2	141,8	128,7	130,9 ^f	118,9 ^f
Sól biała	"	27,5	27,6	28,7	29,7	30,0	30,5	30,7	31,0
Wół żywej wagi ^d	"	139,3	137,8	118,7	84,1	72,2	65,1	66,7	59,7
Wieprz żywej wagi ^d	"	212,3	239,3	196,8	129,1	108,8	109,4	79,1	77,1
Mieso wołowe ^d	"	247,4	278,4	222,3	161,8	115,9	111,0	117,3	107,8
Mleko ^d	100 l	41,7	40,1	33,5	27,3	22,4	17,9	15,7	16,0
Masło ^d	10 kg	68,8	63,7	51,3	43,6	35,6	31,2	28,0	27,4
Jaja świeże ^d	1 skrz. ^g	255,0	289,4	208,6	171,2	140,2	122,0	103,3	104,9
Ryż ^d	100 kg	80,0	82,4	84,4	71,4	66,0	55,1	49,3	50,8
Herbata ^d	10 kg	154,0	156,9	160,0	146,3	129,6	125,1	125,8	132,5
Kawa ^d	"	61,8	65,1	51,1	43,1	42,8	38,6	34,2	38,1
Pieprz ^d	"	95,5	98,5	75,7	53,0	47,3	44,8	46,6	51,7

^a Giełda poznańska. ^b Ceny płacone producentom przeciętnie w Polsce. ^c 70%. ^d Loco Warszawa. ^e Parytet Poznań. ^f Loco stacja odbiorcza. ^g 1440 sztuk.

TABL. 7. CENY MIEJSCOWE PŁACONE PRODUCENTOM ROLNYM W POLSCE W LATACH 1928, 1933—1936

Artykuły	Jednostka	Lata gospodarcze ^a				Lata kalendarzowe				Marzec 1936
		1927-1928	1932-1933	1933-1934	1934-1935	1928	1933	1934	1935	
		Przeciętne ceny w złotych								
Pszenvca	100 kg	51,65	26,70	18,84	16,77	50,67	25,29	17,83	16,11	17,77
Zyto	"	42,50	16,43	13,02	13,34	41,61	15,68	13,14	12,33	11,87
Jęczmień na kasze	"	39,66	14,38	12,38	13,71	38,96	13,71	12,90	12,94	12,60
Owies	"	38,52	13,24	11,26	13,06	38,45	12,33	11,75	12,95	12,91
Gryka	"	40,76	15,15	15,19	15,54	41,24	15,10	15,40	14,93	13,76
Groch	"	51,74	19,46	18,29	21,37	52,08	19,19	19,15	20,58	19,13
Ziemniaki jadalne	"	9,34	3,62	3,83	3,24	9,69	3,71	3,54	3,31	3,28
Ziemniaki fabryczne	"	7,30	2,84	3,06	2,62	7,58	2,96	2,84	2,70	2,73
Siano koni-czyny	"	11,34	6,91	5,41	6,21	15,03	6,22	5,55	6,18	6,10
Siano łakowe	"	8,74	5,44	4,28	4,90	11,60	4,84	4,35	4,88	4,83
Słoma	"	5,33	3,75	2,53	3,00	6,56	3,20	2,49	2,84	2,80
Wieprz żywej wagi	1 kg	2,04	0,85	0,79	0,57	1,92	0,87	0,68	0,65	0,69
Mleko	1 l	0,30	0,17	0,15	0,14	0,31	0,16	0,15	0,14	0,14
Jaja	10 szt.	1,58	0,71	0,60	0,54	1,58	0,66	0,55	0,57	0,51
Koń roboczy	1 szt.	419	138	157	163	409	144	162	171	194
Krowa doina	"	478	131	155	146	456	142	155	148	158

^a Od I.VIII do 31.VII następnego roku.

TABL. 8. CENY GIEŁDOWE ZBÓŻ W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH
W LATACH 1926—1935

Giełdy	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	Przeciętne roczne ceny w złotych za 100 kg									
Pszenica										
Warszawa	46,3	54,3	52,6	45,3	35,8	27,6	27,4	29,5	19,9	17,9
Poznań	44,4	50,4	47,4	42,8	33,5	24,9	24,6	27,2	17,8	16,1
Lwów	43,4	51,1	.	45,3	34,0	24,7	26,2	27,2	18,3	17,5
Berlin	56,7	56,0	49,7	48,2	54,6	52,8	48,7	39,7	.	.
Hamburg	48,3	44,7	34,8 ^a	24,6 ^a	21,5 ^a	18,5 ^a	18,2 ^a	19,7 ^a
Praga	58,7	63,5	57,3	48,5	44,3	41,4	41,7	41,8	36,8 ^b	39,4 ^b
Paryż	53,9	57,4	56,3	52,8	52,1	60,5	51,7	38,7	42,4	.
Liverpool	57,3	52,7	48,5	45,0	35,7	22,6	20,1	17,3	15,0	16,4
Chicago	51,2	45,5	43,3	40,5	31,9	22,1	17,5	19,3	19,2	20,2
Nowy York	56,2	50,5	47,9	44,1	34,1	25,7	21,2	22,5	20,2	20,4
Buenos-Aires	46,4	43,7	40,7	36,8	29,9	14,9	14,9	12,1	11,0	12,7
Winnipeg	30,1	17,3	15,1	13,9	13,9	15,8
Zyto										
Warszawa	31,4	43,7	42,6	29,6	19,4	23,9	21,9	17,2	14,8	13,2
Poznań	30,1	42,5	40,9	28,4	19,1	23,3	20,7	16,3	15,4	13,3
Berlin	40,8	52,8	50,7	40,8	34,5	38,7	37,8	32,0	.	.
Hamburg	45,6	38,7	26,2 ^a	16,9 ^a	16,3 ^a	11,8 ^a	11,4 ^a	10,8 ^a
Praga	42,2	60,2	55,7	38,6	26,0	36,0	33,0	22,9	27,1 ^b	30,3 ^b
Paryż	39,8	48,6	46,9	40,2	28,1	30,7	31,2	23,9	.	.
Chicago	34,1	37,4	39,9	36,4	23,3	13,7	13,0	15,5	.	.
Nowy York	37,0	41,8	44,1	40,0	24,2	16,4	17,7	15,2	13,2	12,4
Jęczmień										
Warszawa	30,3	41,4	43,2	31,7	25,5	25,1	21,0	16,2	18,5	18,3
Poznań	29,6	39,5	40,3	31,5	25,0	25,4	21,1	15,9	18,9	18,3
Berlin	44,1	51,1	52,2	44,1	41,2	40,4	37,9	37,3	.	.
Praga	43,3	50,7	55,4	42,3	36,1	37,4	26,2	24,2	26,3 ^b	31,3 ^b
Paryż	45,5	48,2	42,7	28,5	31,4	30,9	26,4	.	.
Owies										
Warszawa	30,3	38,3	42,2	29,5	20,6	25,1	20,9	15,1	14,1	15,2
Poznań	28,3	35,5	37,1	27,1	18,4	23,2	17,9	13,1	14,3	14,7
Berlin	39,2	64,2	48,0	39,0	32,5	33,1	31,3	28,2	.	.
Praga	37,7	46,1	48,8	38,5	27,5	33,7	24,9	19,0	22,9 ^b	27,3 ^b
Paryż	33,0	39,0	42,5	39,0	25,6	30,2	35,2	21,5	17,3	16,5
Liverpool	39,0	40,5	46,3	39,2	26,7	23,2	21,9	17,5	17,7	.
Chicago	27,9	33,4	38,9	29,9	24,8	17,4	12,9	14,3	16,8	15,6
Buenos-Aires	24,8	27,8	33,6	27,1	15,0	11,4	12,1	9,2	8,3	10,2
Ryż										
Londyn	66,1	62,5	58,9	56,3	47,2	31,3	25,8	19,2	17,6	20,0
Nowy York	73,7	76,5	86,0	88,1	73,3	68,7	48,0	43,4	50,0
Bombaj	57,0	54,3	48,5	46,2	40,0	23,6	22,0	19,6	13,0	.

^a Bez cła c. i f. Hamburg. ^b Z powodu zmiany gatunków w r. 1933 dane nieporównywalne z poprzednimi latami.

Uwaga. Gatunki zbóż na różnych giełdach nie zawsze są identyczne.

TABL. 9. CENY HURTOWE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW NA RYNKACH ŚWIATOWYCH W LATACH 1913, 1928, 1930 i 1933-1935

Artykuły Miejsca notowań	1913	1928	1930	1933	1934	1935	XII 1935
	Przeciętne ceny w złotych za 100 kg						
Pszenica, Buenos Aires	33	41	30	12	11	13	16
Ryż, Londyn	35	59	47	19	18	20	19
Masło, Londyn	517	799	636	301	256	289	329
Kawa, Londyn	246	456	255	141	122	94	90
Cukier, Londyn	69	114	91	51	48	46	47
Wetna, Bradford				761	752	669	748
Bawełna, Liverpool	277	415	297	150	162	160	157
Juta, Londyn	130	140	90	45	40	47	52
Skóry bydlęce, Chicago	352	469	272	146	116	153	177
Węgiel, Newcastle ^a	23	26	28	18	18	17	18
Surówka odlewnicza, Middlesbrough ^a	126	141	143	90	87	87	90
Miedź, Londyn	313	296	268	107	87	91	102
Cynk, Londyn	98	108	71	45	36	36	39
Ropa naftowa, Pensylw. ^b	14	17	14	7	7	6	7
Kauczuk, Londyn			225	87	151	144	153

^a Za 1000 kg. ^b Za 1000 l.

TABL. 10. CENY HURTOWE W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W GRUDNIU 1935 R.

Artykuły	Jednostka	Polska	Anglja	Austrja	Czechosłowacja	Francja	Niemcy	Stany Zjedn. Am.
		Przeciętne ceny w złotych						
Mąka pszenna	100 kg	25,8	34,6	66,4	55,5	45,5	61,9	55,7
Ziemiaki	" "		18,1	11,5	9,7	17,5	9,6	
Wół żywa waga	10 "	6,2		12,3	11,6	12,0	17,9	15,7
Wieprz żywa waga	" "	8,8		14,8	15,2	15,4	21,6	11,5
Mięso wołowe	" "	10,7	17,4	13,0	22,0	19,6	32,0	20,8
Mięso wieprzowe	" "	10,9	19,3	18,0	21,5	22,0	30,3	28,1
Masło	" "	30,7	32,9	39,9	36,2	61,3	54,2	
Jaja świeże	120 szt.	14,2	26,9	20,7	19,3	28,8	25,6	
Cukier	100 kg	96,0	47,2	118,8	124,6	115,4	134,5	61,6
Ryż	" "	50,0	19,0	49,9	37,1	19,2	40,6	
Kawa	10 "	47,5	9,0	75,9	47,2	7,7	14,9	9,9
Bawełna	100 "	172,0	156,6	141,8	170,8	172,5	164,4	140,8
Przędza bawełn.	10 "	32,5	25,6		35,9	29,7	40,0	
Wetna	100 "	695,0	747,8	1110,3	690,9	703,2	404,5	951,7
Skóry bydlęce	10 "	10,4	12,4		13,4	10,5	10,2	17,7
Skóry podszwowe	" "	42,0	53,1	67,4	70,3	89,2	57,2	43,4
Surówka odlewn.	1000, "	119,5	90,3		90,1	91,0	134,5	98,5
Żelazo handlowe	" "	232,0	248,3	445,8	263,6		234,8	
Cynk	100, "	56,0	39,0	53,9	55,4	52,5	41,6	56,8
Miedź elektrolit.	" "	120,0	102,0	106,8	114,2	129,4	106,7	108,4
Węgiel	1000, "	22,6	18,4	85,5	35,8	35,0	29,9	
Nafta	100, "	38,7	33,5	25,0	30,3	76,8	70,4	
Cement	" "	5,4 ^a	5,0	8,0	5,7	6,8	7,0	6,9
Papier gazetowy	" "	39,0		39,9	53,8	40,9	44,8	20,7

^a Łącznie z opakowaniem i kosztami przewozu.

Uwaga. Gatunki artykułów w różnych państwach nie zawsze są identyczne.

TABL. II. CENY DETALICZNE ARTYKUŁÓW PIERWSZEJ POTRZEBY
W NIEKTÓRYCH MIASTACH W POLSCE W LATACH 1928, 1934 i 1935

Artykuły	Lata	Miasta							
		War- szawa	Łódź	Wil- no	Po- znań	Gdy- nia	Kato- wice	Kra- ków	Lwów
Przeciętne roczne ceny w złotych									
Chleb żytni pytlowy za 1 kg	1928	0,62	0,61	0,65	0,62	.	0,63	0,62	0,61
	1934	0,31	0,26	0,30	0,30	0,29	0,31	0,30	0,29
	1935	0,30	0,27	0,29	0,29	0,30	0,30	0,30	0,29
Mąka pszenna za 1 kg	1928	0,98	0,87	1,07	0,91	.	0,96	0,92	0,94
	1934	0,47	0,42	0,45	0,41	0,40	0,43	0,43	0,37
	1935	0,45	0,39	0,37	0,37	0,42	0,38	0,39	0,34
Ziemniaki za 1 kg	1928	0,19	0,20	0,19	0,16	.	0,15	0,17	0,16
	1934	0,08	0,06	0,07	0,08	0,12	0,08	0,08	0,09
	1935	0,09	0,07	0,05	0,08	0,10	0,08	0,10	0,08
Mięso wołowe za 1 kg	1928	3,19	2,84	2,61	3,27	.	3,14	2,73	2,55
	1934	1,49	1,25	1,01	1,59	1,19	1,46	1,42	1,04
	1935	1,41	1,20	0,89	1,47	1,21	1,48	1,23	1,06
Mięso wieprzowe za 1 kg	1928	3,17	2,63	3,30	2,93	.	2,98	2,97	3,19
	1934	1,38	1,28	1,25	1,13	1,33	1,47	1,43	1,33
	1935	1,28	1,23	1,13	1,22	1,47	1,51	1,42	1,27
Ślonina za 1 kg	1928	3,47	3,47	4,20	3,17	.	3,47	3,56	3,38
	1934	1,54	1,56	1,93	1,38	1,69	1,57	1,75	1,78
	1935	1,33	1,41	1,28	1,49	1,50	1,64	1,58	1,53
Mleko za 1 l	1928	0,53	0,46	0,42	0,40	.	0,48	0,46	0,44
	1934	0,25	0,21	0,18	0,21	0,25	0,27	0,19	0,22
	1935	0,26	0,21	0,18	0,21	0,24	0,26	0,20	0,20
Masło za 1 kg	1928	7,62	7,04	6,79	7,55	.	7,83	6,36	6,89
	1934	3,15	3,38	3,03	3,23	3,10	3,18	2,95	2,92
	1935	3,14	3,36	2,79	3,18	3,25	3,24	3,04	2,90
Jaja za 1 sztuke	1928	0,21	0,23	0,20	0,21	.	0,21	0,20	0,19
	1934	0,09	0,09	0,08	0,08	0,09	0,07	0,07	0,07
	1935	0,09	0,09	0,07	0,08	0,09	0,08	0,08	0,07
Cukier za 1 kg	1928	1,56	1,49	1,58	1,42	.	1,51	1,57	1,58
	1934	1,39	1,35	1,39	1,37	1,40	1,37	1,40	1,43
	1935	1,23	1,23	1,25	1,28	1,28	1,24	1,25	1,28
Wegiel za 10 kg	1928	0,69	0,68	0,57	0,65	.	0,36	0,49	0,67
	1934	0,61	0,59	0,49	0,51	0,57	0,47	0,40	0,63
	1935	0,56	0,54	0,40	0,46	0,52	0,33	0,38	0,52
Nafta za 1 l	1928	0,58	0,58	0,58	0,58	.	0,68	0,70	0,54
	1934	0,51	0,51	0,52	0,56	0,59	0,65	0,47	0,48
	1935	0,42	0,43	0,43	0,45	0,46	0,43	0,39	0,38
Mydło za 1 kg	1928	2,20	2,11	2,40	2,46	.	2,03	2,20	2,00
	1934	1,33	1,14	1,04	1,54	1,15	1,45	1,21	1,17
	1935	1,27	1,21	1,01	1,50	1,10	1,32	1,23	0,99
Elektryczność za 10 kW ^a	1928	9,05	7,67	10,30	6,75	.	3,93	7,00	7,10
	1934	6,13	7,40	9,51	6,77	.	3,53	7,60	7,63
	1935	5,95	7,00	8,50	5,94	.	3,53	7,26	7,30
Gaz za 10 m ^{3b}	1928	4,58	3,56	7,50	2,94	.	3,50	3,90	3,50
	1934	4,58	3,81	7,09	2,84	.	4,00	4,61	3,60
	1935	4,28	3,44	5,00	2,84	3,50	4,00	4,46	3,60

^a Obliczono przy przeciętnym spożyciu miesięcznym 10 kWh. ^b Obliczono przy przeciętnym spożyciu miesięcznym 20 m³.

TABL. 12. CENY DETALICZNE ARTYKUŁÓW PIERWSZEJ POTRZEBY W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W GRUDNIU 1935 R.

Artykuły	Jednostka	Warszawa	An-glja ^a	Berlin	Haga	Paryż	Praga	Wiedeń
		Przeciętne ceny w złotych						
Chleb żytni	1 kg	0,26	.	0,70	0,80	.	0,48	0,61
Chleb pszenny	„	0,60	0,49	1,43	0,85	0,56	0,53	1,67
Mąka pszenna	„	0,43	0,45	1,05	0,58	.	0,62	0,70
Ryż	„	0,80	.	1,02	0,68	1,07	0,55	0,60
Ziemniaki	„	0,10	0,24	0,17	0,20	0,28	0,19	0,18
Mleko	1 l	0,27	0,65	0,51	0,40	0,44	0,36	0,47
Jaja	1 szt.	0,14	0,24	0,23	0,22	0,34	0,18	0,19
Masło	1 kg	3,57	3,66	6,83	6,47	7,93	4,17	4,39
Mięso wołowe	„	1,34	2,43	3,48	3,31	4,64	3,19	2,80
Mięso wieprzowe	„	1,24	.	3,42	3,13	3,46	3,08	3,19
Ślonina	„	1,56	.	4,74	3,42	2,68	2,42	2,60
Cukier	„	1,00	0,54	1,60	1,83	1,15	1,32	1,32
Kawa	„	7,20	.	.	4,39	6,28	8,79	12,78
Herbata	„	26,60	5,58	.	9,35	.	16,48	25,16
Węgiel	10 kg	0,49	.	0,84	.	1,49	0,67	1,10
Gaz	m ³	0,26	.	0,34	0,36	0,33	0,33	0,23
Elektryczność	1 kWh	0,50	.	0,43	0,72	0,54	0,59	0,70
Nafta	1 l	0,55	.	.	.	0,72	0,40	0,24

^a Przeciętne ceny dla 509 miast.

Uwaga. Gatunki artykułów w różnych miastach nie zawsze są identyczne.

TABL. 13. PORÓWNANIE KOSZTÓW ŻYWNOSCI W NIEKTÓRYCH MIASTACH W POLSCE W LATACH 1914, 1928, 1934 i 1935

Wskaźniki

Koszty żywności w Warszawie=100

Miasta	1914	1928	1934	1935	Miasta	1914	1928	1934	1935
Gdynia	.	.	99	102	Grudziądz	103	88	92	90
Katowice	118	95	99	102	Zawiercie	89	86	89	88
Borysław	103	95	99	101	Częstochowa	94	84	86	87
Warszawa	100	100	100	100	Lublin	86	85	86	86
Bielsko	125	91	99	99	Radom	84	85	86	86
Kraków	123	90	96	99	Wilno	84	92	91	86
Chorzów	109	97	97	97	Pińsk	94	85	86	85
Poznań	110	90	95	96	Białystok	88	85	88	84
Bydgoszcz	119	89	95	95	Kołomyja	112	78	86	84
Sosnowiec	98	91	94	94	Stanisławów	117	84	86	83
Bedzin	95	88	92	93	Tarnopol	117	85	85	81
Lwów	130	89	95	93	Brześć n/B.	92	79	81	80
Dąbrowa Gór.	98	90	90	92	Brzeżany	.	77	87	80
Drohobycz	90	86	95	92	Równe	82	79	79	79
Łódź	94	93	89	91	Horodenka	.	78	80	78
Toruń	97	90	90	91	Nieśwież	.	83	75	72

Uwaga. Obliczenie według norm typowego budżetu rodziny robotniczej.

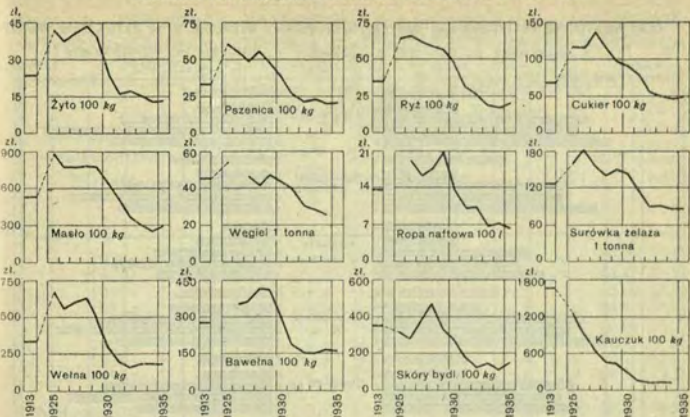
TABL. 14. CENY DETALICZNE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW PRZEMYSŁOWYCH W POLSCE ^a WYRAŻONE W KILOGRAMACH ŻYTA, W KILOGRAMACH WIEPRZA I W DNIACH PRACY ROBOTNIKA ROLNEGO

Artykuły	1914 lub 1913	Lata gospodarcze ^b							Marzec 1936
		1927- -1928	1928- -1929	1929- -1930	1931- -1932	1932- -1933	1933- -1934	1934- -1935	
w kilogramach żyta ^c									
Pług, 1 szt.	134	100	130	220	191	237	276	264	244
Superfosfat 16%, 100kg	57	31	41	68	43	60	76	73	88
Garnek emalj., 10 szt.	61	51	64	118	127	158	182	167	177
Kamasze, 1 para . . .	78	99	127	220	150	171	197	184	203
Madapolam, 10 m . . .	61	53	67	108	75	93	108	100	110
Nici Nr. 50, 10 szpulek	17	20	25	42	33	41	49	46	51
Cukier, 10 kg	46	36	47	83	72	90	111	95	84
Sól, 10 kg	6	8	10	17	16	22	28	27	27
Wódka, 1 l	11	14	18	30	29	32	39	34	35
Tytoń, 1 kg	115	141	190	375	335	460	580	566	636
Mydło, 10 kg	51	52	64	107	79	99	109	91	110
Wegiel, 100 kg	23	15	23	40	35	43	48	43	40
Nafta, 10 l	13	13	18	32	27	35	42	33	32
100 złotych	343	235	296	494	441	609	768	750	842
w kilogramach wieprza żywej wagi ^c									
Pług, 1 szt.	23,0	20,8	22,1	21,2	47,6	45,8	45,6	61,7	42,0
Superfosfat 16%, 100kg	9,7	6,5	7,0	6,6	10,8	11,7	12,6	17,2	15,1
Garnek emalj., 10 szt.	10,5	10,6	10,9	11,4	31,6	30,6	30,0	39,1	30,4
Kamasze, 1 para . . .	13,4	20,7	21,6	21,2	37,3	33,1	32,5	43,1	34,9
Madapolam, 10 m . . .	10,5	11,1	11,4	10,4	18,7	17,9	17,8	23,5	18,8
Nici Nr. 50, 10 szpulek	2,9	4,2	4,3	4,0	8,4	8,1	8,1	10,7	8,8
Cukier, 10 kg	7,8	7,4	7,9	8,0	17,9	17,4	18,4	22,3	14,5
Sól, 10 kg	1,0	1,7	1,7	1,7	4,0	4,2	4,6	6,3	4,6
Wódka, 1 l	1,8	2,9	3,0	2,9	7,2	6,1	6,5	8,1	5,9
Tytoń, 1 kg	19,7	29,4	32,2	36,2	83,5	89,0	95,6	132,5	109,5
Mydło, 10 kg	8,7	10,9	10,9	10,3	19,7	19,2	18,0	21,4	18,8
Wegiel, 100 kg	3,9	3,1	3,9	3,9	8,8	8,2	8,0	10,2	7,0
Nafta, 10 l	2,2	2,6	3,1	3,1	6,7	6,8	7,0	7,7	5,5
100 złotych	58,8	49,0	50,3	47,6	109,9	117,6	126,6	175,4	144,9
w dniach pracy robotnika rolnego (ordynariusza) ^d									
Pług, 1 szt.	6,8	8,0	11,4	12,5	13,0	12,6	.	.	.
Superfosfat 16%, 100kg	2,1	2,5	3,5	2,8	3,3	3,5	.	.	.
Garnek emalj., 10 szt.	3,5	3,9	6,1	8,3	8,7	8,3	.	.	.
Kamasze, 1 para . . .	6,8	7,8	11,4	9,8	9,4	9,0	.	.	.
Madapolam, 10 m . . .	3,6	4,1	5,6	4,9	5,1	4,9	.	.	.
Nici Nr. 50, 10 szpulek	1,4	1,5	2,2	2,2	2,3	2,2	.	.	.
Cukier, 10 kg	2,4	2,9	4,3	4,7	4,9	5,1	.	.	.
Sól, 10 kg	0,6	0,6	0,9	1,0	1,2	1,3	.	.	.
Wódka, 1 l	1,0	1,1	1,6	1,9	1,7	1,8	.	.	.
Tytoń, 1 kg	9,7	11,6	19,5	21,9	25,2	26,5	.	.	.
Mydło, 10 kg	3,6	3,9	5,5	5,2	5,4	5,0	.	.	.
Wegiel 100 kg	1,0	1,4	2,1	2,3	2,3	2,2	.	.	.
Nafta, 10 l	0,9	1,1	1,7	1,8	1,9	1,9	.	.	.
100 złotych	16,1	18,1	25,6	28,8	33,3	35,1	.	.	.

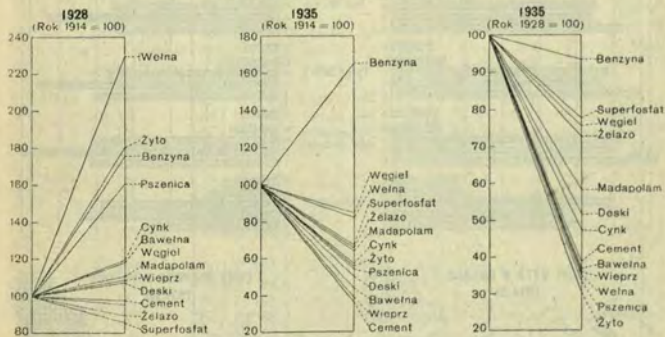
^a Według notowań w Warszawie. ^b Od I. VIII do 31. VII następnego roku.

^c Według cen płaconych producentom przeciętnie w Polsce. ^d Według przeciętnych płac na podstawie umów zbiorowych.

CENY HURTOWE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW NA GIEŁDACH ŚWIATOWYCH



WSKAŹNIKI CEN HURTOWYCH W POLSCE



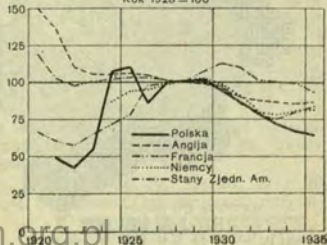
WSKAŹNIKI CEN HURTOWYCH

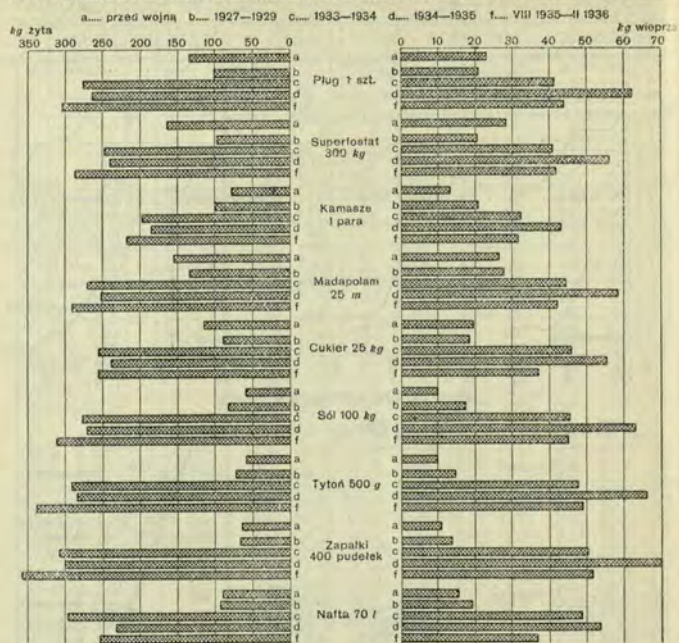
Rok 1928 = 100



WSKAŹNIK KOSZTÓW UTRZYMANIA

Rok 1928 = 100



CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW NABYWANYCH PRZEZ ROLNIKA WYRAŻONE W kg ŻYTA I W kg WIEPRZA

CENY ŻYTA W POLSCE 1934/35



Za 100 kg żyta złotych:
 [diagonal lines] 11-12 [cross-hatch] 12-13 [vertical lines] 13-14 [horizontal lines] 14-16 [solid black] 16 i więcej

CENY WIEPRZA W POLSCE 1934/35



Za 100 kg wieprza żywej wagi złotych:
 [diagonal lines] poniżej 45 [cross-hatch] 50-55 [vertical lines] 55-60 [horizontal lines] 60-65 [solid black] 65 i więcej

DZIAŁ XIV. PRACA

TABL. I. ROBOTNICZY ZATRUDNIENI W GÓRNICTWIE, HUTNICTWIE, W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM ORAZ NA ROBOTACH PUBLICZNYCH W POLSCE W LATACH 1928 — 1935

Lata Województwa Miesiące	Górnictwo, hutnictwo, przemysł przetwórczy									Roboty publi- czne ^b
	Ogół- tem	Górnictwo		Hutnictwo		Przemysł			Inne ^a	
		Ra- zem	w tem wę- glo- we	Ra- zem	w tem huty żela- za	Ra- zem	w tem			
							włó- kieni- niczy	meta- lowy		
w tysiącach										
1928 ^c	841,7	143,7	112,7	63,6	50,7	564,2	173,6	94,4	70,2	32,9
1929 ^c	844,1	155,1	125,0	64,5	52,1	554,8	162,1	96,0	69,7	25,9
1930 ^c	733,1	152,3	118,4	55,3	44,3	459,5	131,1	75,3	66,0	32,9
1931 ^c	623,9	135,4	108,9	46,8	38,2	379,2	120,3	57,2	62,5	26,8
1932 ^c	534,5	114,9	93,4	34,1	28,9	324,9	109,1	47,2	60,6	23,3
1933 ^c	531,1	97,5	76,0	33,3	28,6	339,6	115,6	48,7	60,7	51,7
1934 ^c	574,2	95,8	73,5	35,9	31,0	381,8	127,0	55,9	60,7	69,8
1935 ^c	602,3	92,5	69,3	37,9	33,4	410,0	133,1	64,9	61,9	79,3
Woj. centralne	323,8	20,7	18,1	12,4	12,4	257,9	120,2	41,0	32,8	31,5
w tem m. s. l.										
Warszawa	58,6	—	—	—	—	44,0	3,4	15,7	14,6	4,1
„ wschodnie	18,0	—	—	—	—	15,2	0,1	0,2	2,8	9,3
„ zachodnie	168,1	49,1	44,8	25,3	21,0	78,3	7,8	16,0	15,4	17,6
w tem śląskie	112,6	48,3	44,8	25,3	21,0	35,4	7,1	8,1	3,6	4,6
„ południowe	92,4	22,7	6,4	0,2	0,0	58,6	5,0	7,7	10,9	20,9
1931 31. III	624,5	142,7	111,6	48,3	38,5	370,0	122,3	58,6	63,5	11,3
30. VI	643,1	131,7	105,6	46,7	37,9	401,8	128,6	58,5	62,9	39,0
30. IX	629,5	132,2	107,3	46,3	38,5	389,9	125,4	57,7	61,1	40,7
31. XII	535,9	132,0	108,5	42,1	35,6	300,4	100,0	47,3	61,4	13,9
1932 31. III	526,8	122,5	100,0	35,6	29,7	307,4	110,6	46,8	61,3	13,3
30. VI	534,2	111,9	90,6	32,6	27,3	328,4	107,6	46,8	61,3	34,3
30. IX	544,7	109,2	88,3	33,0	28,4	343,0	120,3	49,6	59,5	27,7
31. XII	478,6	109,5	87,8	31,5	27,0	278,0	91,4	45,5	59,6	17,5
1933 31. III	502,5	102,2	81,3	32,9	28,3	307,4	105,5	48,0	60,0	31,2
30. VI	539,5	94,6	73,4	33,3	28,7	350,5	117,4	48,4	61,1	58,8
30. IX	558,7	93,2	71,1	33,9	29,1	369,8	129,0	51,5	61,8	85,4
31. XII	517,7	98,4	76,6	33,5	28,8	324,9	117,4	46,9	60,9	34,6
1934 31. III	548,7	95,4	73,8	34,6	29,7	358,6	127,9	51,9	60,1	38,8
30. VI	580,2	93,9	71,3	36,6	31,6	389,2	124,4	54,7	60,5	95,6
30. IX	596,9	96,0	73,3	36,6	31,7	403,6	133,5	60,9	60,7	97,7
31. XII	547,1	97,8	75,1	36,7	31,8	351,3	121,8	57,3	61,3	39,3
1935 31. III	571,5	92,2	69,7	37,3	32,7	380,1	130,9	61,2	61,9	29,0
30. VI	605,8	89,6	66,6	37,6	33,3	416,9	131,7	64,3	61,7	110,1
30. IX	635,2	93,4	69,0	38,6	34,2	440,8	141,9	69,8	62,4	134,5
31. XII	585,6	94,6	71,1	37,7	33,4	391,6	132,6	66,3	61,7	32,3

^a Elektrownie, wodociągi, wytwórnie wojskowe, fabryki amunicji i warsztaty kolejowe. ^b Dane za rok 1935 odnoszą się do skierowanych na roboty publiczne przez Fundusz Pracy. ^c Przeciętne roczne.

U w a g a. W tablicach: 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 15, 16, 20, 22, 23, 27 i 28 statystyką przemysłu przetwórczego objęte są zakłady zatrudniające normalnie 20 i więcej robotników.

TABL. 2. WSKAŹNIKI STANU ZATRUDNIENIA W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1928—1935
Rok 1928 = 100

Lata Miesiące	Polska		Anglja ^c	Cze- chosło- wacja ^d	Ja- po- nia	Kana- da	Niem- cy ^e	Stany Zjedn. Am.	Włochy
	a	b							
1928 ^f	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1929 ^f	106	100	102	101	101	106	101	106	109
1930 ^f	102	87	98	98	91	101	94	93	102
1931 ^f	94	74	94	93	82	91	82	78	90
1932 ^f	83	64	94	83	83	78	72	65	78
1933 ^f	80	63	97	76	91	75	75	70	79
1934 ^f	82	68	101	76	101	86	86	80	79
1935 ^f	84	72	103	77	111	89	92	83	.
1932 III	79	63	95	76	81	78	69	69	79
VI	85	64	93	91	82	79	73	62	74
IX	86	65	93	86	84	77	74	64	78
XII	78	57	94	75	85	70	69	63	77
1933 III	78	60	94	69	88	68	70	59	79
VI	82	64	97	82	90	76	76	68	76
IX	84	66	99	80	92	81	80	81	81
XII	79	62	100	70	95	79	76	75	78
1934 III	74	65	100	69	97	82	84	82	78
VI	82	69	102	82	101	90	89	82	77
IX	85	71	102	79	103	89	89	77	80
XII	77	65	102	71	106	84	85	79	85
1935 III	79	68	102	68	108	83	88	83	92
VI	86	72	104	82	112	89	95	81	91
IX	89	75	105	83	112	95	95	85	96
XII	79	70	106	75	112	89	89	86	.

a Obowiązkowo ubezpieczeni na wypadek choroby (z wyłączeniem robotników rolnych). b Robotnicy zatrudnieni w wielkim i średnim przemyśle (obacz tabl. 1, str. 173). c Ubezpieczeni na wypadek bezrobocia. d Ubezpieczeni obowiązkowo i dobrowolnie od choroby, wypadków i na starość. e Obowiązkowo ubezpieczeni na wypadek choroby. f Przeciętne roczne.

TABL. 3. ZATRUDNIENIE KOBIECI I MŁODOCIANYCH W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYŚLE W POLSCE W LATACH 1931—1936

Przemysły	Na 100 zatrudnionych w końcu stycznia przypada											
	kobiet						młodocianych					
	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Ogółem	23,8	23,8	25,0	27,6	27,0	27,2	4,4	3,6	2,3	1,7	2,2	2,7
Górnictwo ^a	3,9	3,4	3,2	2,9	2,5	2,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Kopalnie węgla	3,4	3,2	3,2	2,7	2,5	2,4	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Hutnictwo	6,2	5,4	3,5	3,6	3,5	3,2	2,9	1,8	1,1	1,3	1,7	2,0
Huty żelaza	4,3	4,1	2,3	2,5	2,5	2,4	3,1	2,0	1,2	1,5	1,9	2,2
Przemysł	32,8	33,6	34,6	36,1	34,9	34,4	6,0	5,1	3,2	2,2	2,7	3,2
Mineralny	18,4	20,8	22,4	20,2	18,9	18,5	9,9	9,4	6,3	4,2	4,8	4,5
Metalowy	10,6	11,3	14,6	14,3	15,9	15,0	13,2	9,9	5,2	3,5	6,3	7,1
Chemiczny	28,5	27,7	28,9	28,8	28,4	30,0	2,9	1,9	1,5	0,7	1,6	3,0
Włókienniczy	53,5	52,9	52,6	54,8	55,0	53,3	3,0	3,2	3,2	0,9	1,5	1,7
Papierniczy	36,7	34,0	35,7	37,8	36,0	36,7	5,2	4,5	4,0	1,4	2,5	2,2
Skórzany	17,4	16,4	14,9	15,4	15,9	16,0	3,4	2,3	2,0	0,6	1,0	1,8
Drzewny	12,0	13,4	13,6	13,3	13,9	13,7	6,3	6,0	3,6	2,5	2,0	2,7
Spożywczy	36,6	35,8	37,8	38,6	37,1	39,3	2,3	3,5	1,4	1,2	0,9	1,6
Odzieżowy	62,4	65,4	60,2	66,4	60,0	63,4	8,4	4,8	5,6	2,9	3,1	2,6
Budowlany	2,7	2,3	2,0	1,8	1,6	1,2	5,2	4,4	2,5	3,2	4,2	2,3
Poligraficzny	31,4	28,9	28,7	31,1	31,7	29,9	12,7	11,5	9,7	6,3	6,7	8,7

a Bez kopalń ropy naftowej i soli.

TABL. 4. ROBOTNICZY ZATRUDNIENI W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE WEDŁUG WIEKU W STYCZNIU 1934 R.

Wyszczególnienie	Liczba objętych badaniem	Odsetek robotników liczących lat						Wiek średni
		20 i mniej	21-30	31-40	41-50	51-60	61 i więcej	
Ogółem	311 373	7,0	36,5	28,1	16,3	8,6	3,5	32,0
		według płci						
Mezcyźni	197 393	6,8	32,0	29,8	17,2	9,8	4,4	33,3
Kobiety	113 980	7,4	45,0	24,9	14,6	6,2	1,9	29,4
		według wielkości zakładów						
Zakłady zatrudniające:								
do 49 robotników	43 379	10,0	38,4	26,1	14,2	7,7	3,6	30,5
50—199 robotników	84 682	8,4	38,6	26,7	15,0	7,8	3,5	31,0
200 i więcej robotn.	183 312	5,8	35,4	29,1	17,2	9,0	3,5	32,7
		według przemysłów						
Mineralny	19 969	12,5	41,2	25,5	12,1	6,0	2,7	29,1
Metalowy	45 214	13,0	39,1	25,7	13,1	6,8	2,3	29,5
Chemiczny	28 924	3,8	37,1	33,5	15,7	7,4	2,5	32,3
Włókienniczy	113 732	4,3	33,0	27,2	19,5	11,3	4,7	34,5
Papierniczy	10 920	5,6	38,5	27,8	16,1	8,6	3,4	34,7
Skórzany	4 185	4,3	31,7	30,4	19,2	10,0	4,4	33,9
Drzewny	31 411	9,4	42,0	27,9	12,9	5,7	2,1	29,7
Spożywczy	36 000	4,5	31,9	32,4	18,3	8,6	4,3	33,6
Odzieżowy	9 517	10,2	54,4	23,2	8,2	2,9	1,1	27,0
Budowlany	3 703	4,7	29,3	35,7	18,0	9,9	2,4	33,8
Poligraficzny	7 798	12,7	45,0	21,4	13,0	5,5	2,4	28,1
		według województw						
Centralne	199 509	6,1	35,0	27,6	17,5	9,7	4,1	32,9
Wschodnie	9 622	10,5	44,7	25,4	12,0	5,7	1,7	28,9
Zachodnie	56 633	9,8	37,6	28,8	13,8	7,1	2,9	30,8
Południowe	45 609	7,3	40,5	29,4	14,6	6,1	2,1	30,6

a Wiek, który połowa robotników już przekroczyła, połowa jeszcze nie osiągnęła.

TABL. 5. SZACUNEK SKŁADU LUDNOŚCI ROBOTNICZEJ POLSKI WEDŁUG WIEKU W 1931 R.

Płeć Gałęzie pracy	Ogółem	Odsetek robotników liczących lat						Wiek średni
		20 i mniej	21-30	31-40	41-50	51-60	61 i więcej	
Ogółem	100,0	23,8	35,1	17,3	11,4	7,6	4,8	27,0
Mezcyźni	100,0	20,9	35,3	18,5	11,9	8,2	5,2	28,1
Kobiety	100,0	29,2	34,7	15,0	10,4	6,4	4,3	24,8
Rolnictwo	100,0	29,9	31,3	14,7	10,4	7,8	5,9	25,8
Mezcyźni	100,0	27,5	32,1	15,3	10,3	8,2	6,6	26,7
Kobiety	100,0	34,6	29,4	13,0	10,6	7,1	5,3	24,2
Górnictwo i hutnictwo	100,0	11,1	33,5	26,8	17,7	8,9	2,0	31,8
Mezcyźni	100,0	9,9	34,0	27,0	18,2	9,1	1,8	32,0
Kobiety	100,0	25,3	29,2	24,8	10,8	6,6	3,3	28,2
Pozostałe gałęzie ^b	100,0	21,1	37,8	18,0	11,3	7,3	4,5	27,2
Mezcyźni	100,0	17,9	37,7	19,3	12,0	8,1	5,0	28,4
Kobiety	100,0	26,3	37,7	15,8	10,7	5,9	3,6	25,0

a Wiek, który połowa robotników już przekroczyła, połowa jeszcze nie osiągnęła. b Przemysł, handel, komunikacja, służba.

Źródło: J. Piekałkiewicz: *Sprawozdanie z badań składu ludności robotniczej w Polsce*, Warszawa 1934.

TABL. 6. SZACUNEK ZATRUDNIENIA PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W POLSCE W 1931 R.

Gałęzie pracy	Zatrudnieni	
	w tysiącach	w odsetkach
Ogółem	460	100
Rolnictwo	18	4
Górnictwo i przemysł	94	20
Handel i ubezpieczenia	76	17
Komunikacja i transport	97	21
Służba publiczna (państwowa i samorządowa)	160	35
w tem szkolnictwo	79	17
Inne gałęzie pracy	15	3

Źródło: T. Czajkowski i J. Derengowski: *Bezrobocie pracowników umysłowych w Polsce 1927—1932*. Warszawa, 1933.

TABL. 7. PRACOWNICY UMYSŁOWI UBEZPIECZENIA W Z.U.P.U. W WARSZAWIE^a WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W LATACH 1930—1933

Wykształcenie	1930	1931	1932	1933		
				Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
				w odsetkach		
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Początkowe	16,5	16,2	15,6	14,7	16,6	10,5
w tem domowe	4,6	4,3	4,3	3,9	4,2	3,3
Średnie ogólne nieukończone	21,0	20,6	20,3	19,5	16,7	25,8
„ ukończone	7,9	8,1	8,1	8,7	6,7	13,1
„ bez bliższego określenia	2,4	2,5	2,5	2,3	2,1	2,8
Zawodowe o poziomie niższym	9,9	10,0	9,9	9,8	9,3	10,9
„ o poziomie średnim	21,5	21,9	22,1	22,4	23,0	21,0
w tem: handlowe	6,9	7,1	7,1	7,0	7,6	5,7
techniczne	4,9	4,8	4,9	5,0	7,0	0,8
Wyższe nieukończone	5,3	5,2	5,3	5,8	6,6	4,1
„ ukończone	10,7	11,3	12,3	13,1	15,0	9,0
w tem: handlowe	1,6	1,7	1,8	1,9	2,2	1,2
techniczne	2,3	2,5	2,6	3,0	4,2	0,1
Nieznane	4,8	4,2	3,9	3,7	4,0	2,8

^a Województwa centralne oraz wileńskie, nowogródzkie i poleskie.

Źródło: T. Czajkowski: *Struktura zatrudnienia pracowników umysłowych*. Warszawa 1936.

TABL. 8. PRZEPRACOWANE ROBOTNIKO-DNI W GÓRNICTWIE I HUTNICTWIE W POLSCE W LATACH 1928—1935

Gałęzie pracy Okręgi	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w tysiącach							
Kopalnie węgla kamien.	32 105	36 590	29 944	27 941	20 452	17 460	17 491	16 364
Zagłębie górnośląskie	22 615	25 730	21 056	19 261	13 581	11 312	11 636	10 780
„ dąbrowskie	7 209	8 286	6 840	6 682	5 213	4 664	4 383	4 116
„ krakowskie	2 281	2 374	2 048	1 998	1 658	1 484	1 472	1 468
Kopalnie rudy żelaznej	1 735	1 601	1 077	631	188	300	418	615
Kopalnie rudy cynku i ołowiu	2 123	2 078	1 773	926	324	392	450	408
Huty żelaza	15 203	15 242	12 157	9 382	6 010	6 932	7 946	8 731
w tem: woj. śląskie	8 482	9 304	8 026	6 111	3 449	4 343	5 027	5 393
„ kieleckie	6 652	5 870	4 085	3 240	2 556	2 576	2 906	3 332
Huty cynku	3 630	3 247	2 392	1 434	1 283	1 380	1 212	

TABL. 9. PRZEPRACOWANE ROBOTNIKO-GODZINY W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE W LATACH 1928 — 1935

Przemysł	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w milionach							
Ogółem	1 190,5	1 165,0	945,8	780,8	628,3	637,1	737,7	801,1
Mineralny	139,1	137,0	103,0	77,5	57,2	63,2	81,0	90,3
Metalowy	200,7	201,7	153,1	114,4	88,7	90,5	109,8	129,1
Chemiczny	77,2	80,2	78,0	69,5	58,1	56,5	63,0	67,3
Włókienniczy	345,0	316,2	246,8	234,1	200,7	207,5	232,3	247,1
Papierniczy	27,0	27,0	26,3	23,4	21,7	21,3	23,9	25,2
Skórzany	11,8	10,4	9,8	8,6	8,6	9,2	10,4	11,3
Drzewny	117,7	113,7	95,7	70,0	53,5	61,1	72,7	79,2
Spożywczy	129,6	135,9	125,6	105,7	88,2	76,4	82,1	86,8
Odzieżowy	30,4	32,4	27,5	22,2	16,4	18,7	23,2	21,7
Budowlany	89,0	86,4	56,7	34,6	18,2	15,7	21,0	23,6
Poligraficzny	23,0	24,1	23,3	20,8	17,0	17,0	18,3	19,5

TABL. 10. ROBOTNICZY PRACUJĄCY CAŁY TYDZIEŃ ORAZ CZĘŚCIOWO ZATRUDNIENI W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE W LATACH 1928 — 1935

Lata Miesiące	Ogółem zatrudnieni przy produkcji w tys.	Pracujący pełny tydzień	Częściowo zatrudnieni			Przec. liczba godzin pracy w tygodniu na 1 robotnika
			ogółem	pracujący dni w tygodniu		
				4—5	1—3	
w odsetkach ogółu robotników						
1928 ^a	528	87,0	13,0	11,7	1,3	45,4
1929 ^a	522	83,7	16,3	13,6	2,7	44,7
1930 ^a	432	77,2	22,8	17,4	5,4	43,7
1931 ^a	359	74,4	25,6	19,4	6,2	43,0
1932 ^a	305	61,2	38,8	26,8	12,0	40,7
1933 ^a	310	64,0	36,0	25,6	10,4	40,9
1934 ^a	355	66,9	33,1	23,8	9,3	41,8
1935 ^a	381	69,2	30,8	22,6	8,2	42,2
1935 31.III	345	70,2	29,8	21,9	7,9	42,4
30.VI	389	66,0	34,0	25,9	8,1	42,0
30.IX	410	71,7	28,3	21,9	6,4	42,9
31.XII	401	69,8	30,2	21,6	8,6	42,0

^a Przeciętne roczne.

TABL. 11. ODSETEK ROBOTNIKÓW CZĘŚCIOWO ZATRUDNIENI W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE W LATACH 1928 — 1935

Przemysł	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Ogółem	13,0	16,3	22,8	25,6	38,8	36,0	33,1	30,8
Mineralny	6,3	6,5	11,3	11,8	25,1	24,8	22,1	22,5
Metalowy	6,4	10,5	23,6	28,7	39,2	35,1	24,9	21,5
Chemiczny	3,9	4,2	8,2	15,8	26,9	27,8	21,0	18,1
Włókienniczy	26,8	38,5	45,7	40,9	51,5	44,0	46,5	44,5
Papierniczy	5,2	5,9	8,4	19,1	34,9	32,0	25,2	22,9
Skórzany	7,4	10,7	14,9	25,8	30,3	28,5	26,8	26,0
Drzewny	9,4	9,4	16,0	19,5	29,8	31,1	27,0	25,2
Spożywczy	6,2	3,4	6,4	18,1	38,3	43,4	38,2	36,5
Odzieżowy	7,9	10,8	31,0	18,4	41,8	35,4	37,3	30,5
Budowlany	7,5	3,4	4,2	4,7	24,0	26,6	25,4	21,0
Poligraficzny	2,5	3,8	4,2	6,5	13,4	14,5	12,7	10,6

^a Pracujący mniej niż 6 dni w tygodniu w stosunku do ogółu zatrudnionych.

TABL. 12. DZIAŁALNOŚĆ BIUR POŚREDNICTWA PRACY^a W POLSCE
W LATACH 1927 — 1935

Wyszczególnienie	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w tysiącach								
Zarejestrowani poszukujący pracy (stan w końcu miesiąca lub roku)									
Marzec	205,8	167,0	170,4	289,5	372,5	360,0	279,8	388,3	506,2
Czerwiec	159,4	116,7	105,1	205,0	274,9	264,1	224,6	306,4	364,9
Wrzesień	116,8	79,9	81,8	170,5	246,4	150,4	202,1	289,2	254,7
Grudzień	165,3	126,4	185,3	299,8	312,5	220,2	342,6	413,7	402,8
według województw i okręgów biur pośrednictwa pracy									
Woj. centralne	77,6	64,3	109,3	159,2	148,8	97,1	133,8	185,6	183,4
w tem:									
m. st. Warszawa	9,9	6,8	13,8	17,8	16,4	16,0	26,0	33,6	27,1
okr. Łódź	22,8	19,0	40,5	62,9	51,4	33,4	34,9	48,8	37,9
„ Sosnowiec	12,8	7,4	10,8	15,7	21,5	16,6	15,9	26,1	22,9
Woj. wschodnie	6,2	5,6	7,1	9,0	12,1	4,7	15,2	17,2	16,1
„ zachodnie	57,1	38,3	42,9	89,2	114,4	101,1	147,2	165,4	160,7
w tem śląskie	42,1	23,1	17,0	52,1	72,9	75,5	89,6	106,4	101,8
„ południowe	24,4	18,2	26,0	42,4	37,2	17,3	46,4	45,5	42,6
według gałęzi pracy									
Górnicy	18,3	7,4	2,3	7,9	13,8	21,1	30,1	28,4	27,6
Hutnicy	2,7	1,3	1,0	4,1	5,7	7,2	8,4	7,6	6,3
Robotnicy:									
przem. metalowego	10,6	6,7	11,2	22,4	29,5	27,3	35,2	30,6	26,7
„ włókienniczego	13,5	10,3	25,9	38,4	39,1	21,1	22,9	22,9	24,1
„ budowlanego	13,7	12,3	22,3	31,8	35,2	23,1	34,0	26,9	25,5
niewykwalifikowani	72,1	65,4	93,5	150,3	109,9	35,5	113,6	214,7	222,7
rolni	2,2	2,0	1,8	1,1	2,4	1,5	6,8	2,7	0,6
młodociani	3,8	1,6	0,9	1,4	2,3	1,4	1,9	1,2	1,0
Pracownicy umysłowi	15,5	9,9	13,4	21,3	41,1	42,7	52,3	43,5	37,1
Inni	12,9	9,5	13,0	21,1	33,5	39,3	37,4	35,2	31,2
Zapośredniczeni w ciągu roku									
Ogółem	207,9	229,8	241,3	232,4	258,9	264,0	424,6	447,3	487,5
Górnicy	11,4	13,8	13,3	5,6	5,5	11,3	33,7	31,0	40,9
Hutnicy	4,1	4,6	3,3	1,9	1,7	10,4	11,1	8,4	7,6
Robotnicy:									
przem. metalowego	10,7	10,3	9,0	7,5	9,7	13,9	19,8	19,5	21,1
„ włókienniczego	3,9	3,4	2,1	3,0	4,2	5,0	6,6	27,4	34,1
„ budowlanego	9,0	10,2	11,8	16,3	16,7	14,1	23,4	23,9	24,9
niewykwalifikowani	107,5	117,4	132,9	138,0	169,9	165,4	272,4	289,2	303,0
rolni	24,4	32,6	36,6	29,1	17,2	13,1	12,2	13,4	11,8
młodociani	9,9	12,0	8,7	5,0	4,3	3,4	2,4	2,7	4,2
Pracownicy umysłowi	4,9	4,1	4,1	3,9	4,0	5,5	6,7	8,6	9,6
Inni	22,1	21,4	19,5	22,1	25,7	21,9	36,3	23,2	30,3

^a Do 1 kwietnia 1934 r. Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy, od 1 kwietnia 1934 r. Biura Pośrednictwa Pracy Funduszu Bezrobocia, od 1 kwietnia 1935 r. Wojewódzkie Biura Funduszu Pracy i ich ekspozytury.

TABL. 13. WSKAŹNIK BEZROBOCIA ŚWIATOWEGO W LATACH 1929-1935
Przeciętne roczne. Rok 1929 = 100

Państwa	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Bezrobocie światowe	100	164	235	291	274	221	193
Polska	100	180	257	241	243	333	339
Anglia	100	154	205	213	191	162	149
Niemcy	100	164	239	304	260	246	.
Stany Zjednoczone Am.	100	177	233	290	296	255	226
Włochy	100	141	244	335	339	320	.

Źródło: *Revue Internationale du Travail*, Genewa 1936.TABL. 14. BEZROBOCIE W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH
1926 — 1935
Stan w dn. 31.XII

Państwa	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Bezrobotni zarejestrowani w tysiącach										
Polska	190	165	126	185	300	313	220	343	414	403
Anglia	1 432	1 194	1 334	1 344	2 500	2 671	2 776	2 263	2 086	1 858
Czechosłowacja	71	46	39	53	240	486	746	780	752	794
Estonia	4	4	8	6	6	9	14	9	3	2
Finlandja	2	2	3	9	9	17	20	17	11	7
Francja	24	27	9	10	27	176	307	345	455	481
Gdańsk W. m.	.	.	13	16	24	33	39	28	23	21
Irlandja W. P.	27	29	28	26	26	31	103	79	128	133
Japonia	.	.	315	362	471	463	382	366	360	360
Łotwa	5	6	14	8	10	22	17	11	8	8
Niemcy	2 390	1 926	2 545	2 851	4 384	5 668	5 773	4 059	2 605	2 508
Norwegia	31	29	24	22	27	35	40	42	40	41
Rumunia	.	.	7	8	35	49	38	26	17	17
Stany Zjedn. Am.	5 674	9 182	12 113	10 334	9 895	8 992
Szwecja ^a	48	51	50	54	83	110	129	110	115	114
Węgry	13	14	13	17	53	65	75	56	53	52
Włochy	181	414	364	409	642	982	1 130	1 132	962	.
Bezrobotni otrzymujący zasiłki w tysiącach										
Polska	97	74	44	80	104	150	82	51	67	61
Austria	205	207	203	227	295	330	368	336	308	285
Belgia	16	23	12	16	64	129	171	194	213	162
Dania ^a	89	87	78	63	73	97	138	132	114	123
Francja	17	13	1	1	13	147	277	313	419	440
Holandja	36	45	38	49	81	147	209	237	215	187
Niemcy	1 749	1 360	1 830	1 985	2 833	3 148	2 073	1 729	1 300	1 409
Odsetek bezrobotnych										
Anglia ^b	11,9	9,8	11,1	11,0	19,9	20,7	21,6	17,5	16,0	14,2
Czechosłowacja ^c	2,5	1,3	1,7	2,8	8,3	11,3	16,9	17,1	19,0	15,5
Dania ^a	32,2	31,6	28,4	22,4	25,1	32,2	42,8	37,5	30,3	31,7
Holandja ^b	12,1	14,9	11,5	12,3	18,2	27,8	34,5	40,0	37,4	40,1
Japonia ^c	.	.	4,5	5,3	6,7	6,4	5,2	4,9	4,6	.
Niemcy ^a	16,7	12,9	16,7	20,1	31,7	42,2	45,1	24,7	.	.
Norwegia ^a	29,6	28,0	22,1	18,9	25,5	27,2	42,4	39,2	32,8	26,0
Szwajcaria ^b	5,6	4,5	4,0	4,2	6,6	10,1	13,6	16,0	13,3	17,0
Szwecja ^a	19,1	18,6	17,3	16,9	23,3	27,1	31,5	27,7	25,0	22,5

^a Wśród zorganizowanych w związkach zawodowych. ^b Zarejestrowani w stosunku do ubezpieczonych na wypadek bezrobocia. ^c Zarejestrowani w stosunku do zatrudnionych.

TABL. 15. OBRÓT ROBOTNIKÓW W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE W LATACH 1933 — 1935

Przemysł	Liczba przyjętych			Liczba zwolnionych		
	na 100 zatrudnionych w ciągu roku					
	1933	1934	1935	1933	1934	1935
Ogółem	95	87	85	83	80	78
Mineralny	145	137	125	135	122	118
Metalowy	75	70	67	72	57	54
Chemiczny	44	35	36	35	26	31
Włókien.	67	54	47	47	46	43
Papierniczy	50	38	42	41	30	41
Skórzany	65	76	73	71	64	64
Drzewny	122	106	108	112	108	97
Spożywczy	157	168	166	156	168	160
Odzieżowy	127	94	91	85	94	101
Budowlany	269	235	260	244	230	249
Poligraficz.	50	56	56	46	53	50

TABL. 16. URLOPY^a ROBOTNIKÓW ZATRUDNIONYCH W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE W LATACH 1933—1935

Przemysł	Liczba dni urlopowych					
	Ogółem w tysiącach			Na 1 zatrudnionego		
	1933	1934	1935	1933	1934	1935
Ogółem	1759	1910	2056	5,2	5,0	5,0
Mineralny	45	57	77	1,5	1,5	1,8
Metalowy	260	281	345	5,3	5,0	5,3
Chemiczny	229	272	303	7,9	8,7	9,1
Włókien.	659	724	753	5,7	5,7	5,7
Papierniczy	89	94	101	8,2	7,9	8,1
Skórzany	26	20	26	5,6	3,9	4,7
Drzewny	69	66	76	2,3	1,9	2,0
Spożywczy	277	279	256	6,2	6,0	5,3
Odzieżowy	34	50	47	3,5	4,2	4,3
Budowlany	18	16	14	2,3	1,6	1,2
Poligraficz.	53	51	58	6,5	6,0	6,4

^a Wykorzystane płatne urlopy wypoczynkowe.

TABL. 17. SZACUNEK KOSZTÓW WYKORZYSTANYCH PŁATNYCH URLOPÓW WYPOCZYNKOWYCH ROBOTNIKÓW I PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W POLSCE W LATACH 1930—1933

Wyszczególnienie	1930	1931	1932	1933
Przeciętna liczba zatrudnionych w tysiącach				
Ogółem	945	834	737	725
Robotnicy ^a	752	642	548	541
Pracownicy umysłowi ^b	193	192	189	184
Liczba dni urlopowych w tysiącach				
Ogółem	9 360	8 819	8 192	8 007
Robotnicy ^a	4 310	3 818	3 248	3 211
Pracownicy umysłowi ^b	5 050	5 001	4 944	4 796
Koszty urlopów w milionach złotych				
Ogółem	90,7	81,2	68,5	62,7
Robotnicy ^a	31,5	26,0	18,4	17,1
Pracownicy umysłowi ^b	59,2	55,2	50,1	45,6

^a W zakładach zatrudniających 5 i więcej robotników. ^b Ubezpieczeni w Z. U. P. U. z wyłączeniem pracowników państwowych i zatrudnionych w rolnictwie.

TABL. 18. PŁACE UMOWNE STAŁYCH ROBOTNIKÓW ROLNYCH W POLSCE W LATACH 1927/28 — 1933/34^a

Województwa	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34
Płace rzemieślników							
Całkowita wartość rocznego wynagrodzenia wyrażona w złotych							
Woj. centralne . . .	2 433	2 339					
„ wschodnie . . .	2 104	2 240	1 381	945	1 194	1 018	949
„ zachodnie . . .	2 814	2 740	2 008	1 629	1 759	1 389	1 322
„ południowe . . .	2 143	2 138	1 367	1 119	1 184	993	905
Całkowita wartość rocznego wynagrodzenia wyrażona w kwintalach żyta							
Woj. centralne . . .	58	60					
„ wschodnie . . .	54	55	57	66	56	55	64
„ zachodnie . . .	65	68	78	87	72	73	84
„ południowe . . .	50	52	53	64	53	53	59
Płace ordynarjuszów							
Całkowita wartość rocznego wynagrodzenia wyrażona w złotych							
Woj. centralne . . .	1 937	1 860	1 238	991	1 169	908	855
„ wschodnie . . .	1 633	1 765	1 182	830	1 004	842	779
„ zachodnie . . .	2 280	2 263	1 679	1 343	1 443	1 094	1 083
„ południowe . . .	1 647	1 619	1 074	878	928	764	731
Całkowita wartość rocznego wynagrodzenia wyrażona w kwintalach żyta							
Woj. centralne . . .	46	47	53	62	51	51	59
„ wschodnie . . .	42	43	49	57	47	46	53
„ zachodnie . . .	53	56	65	72	59	58	69
„ południowe . . .	39	40	42	51	42	41	47
Wskaźniki płac ordynarjuszów. Rok 1928/29 = 100							
według wartości rocznego wynagrodzenia wyrażonej w złotych							
Polska	102	100	70	56	62	48	47
Woj. centralne . . .	104	100	67	53	63	49	46
„ wschodnie . . .	93	100	67	47	57	48	44
„ zachodnie . . .	101	100	74	59	64	48	48
„ południowe . . .	102	100	66	54	57	47	45
według wartości rocznego wynagrodzenia wyrażonej w kwintalach żyta							
Polska	96	100	112	131	106	105	123
Woj. centralne . . .	98	100	113	132	109	109	126
„ wschodnie . . .	98	100	114	133	109	107	123
„ zachodnie . . .	95	100	116	129	105	104	123
„ południowe . . .	98	100	105	128	105	103	118

^a Lata służbowe od I.IV do 31.III następnego roku.

TABL. 19. PŁACE DNIÓWKOWYCH ROBOTNIKÓW ROLNYCH W POLSCE W LATACH 1928 i 1933

Wyszczególnienie	Robotnicy na wyżywieniu				Wyszczególnienie	Robotnicy na wyżywieniu			
	własnym		pracodawcy			własnym		pracodawcy	
	1928	1933	1928	1933		1928	1933	1928	1933
Płaca dzienna w zł.									
Sezon wiosenny					Młodociany z parą koni	2.9	1.5	2.0	1.2
Meżczyzna	3.9	1.7	2.7	1.3		17.3	8.5	13.3	6.9
Kobieta	2.6	1.3	1.8	1.0					
Młodociany	2.4	1.1	1.6	0.8					
Meżczyzna z parą koni	16.9	8.3	12.6	6.7	Sezon jesienny				
Sezon letni					Młodociany z parą koni	3.9	1.6	2.8	1.3
Meżczyzna	5.6	2.5	4.1	1.9		16.3	7.3	12.6	5.7
Kobieta	3.5	1.9	2.5	1.4					

TABL. 20. UMOWY ZBIOROWE W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE OBOWIĄZUJĄCE W SIERPNIU 1933 R.

Województwa Przemysły	Liczba objętych badaniem		Liczba umów zbiorowych	Liczba objętych umowami			
	zakładów	robotników w tys.		zakładów		robotników	
				liczba	% ^a	w tys.	% ^b
Ogółem	3 916	357 2	329	1 174	30	181,6	51
Woj. centralne	1 908	222,7	159	682	36	131,2	59
„ wschodnie	148	11,4	15	24	16	1,2	11
„ zachodnie	1 189	70,6	143	347	29	32,1	45
„ południowe	671	52,5	69	121	18	17,1	33
Przemysł mineralny	599	42,8	95	127	21	9,2	21
„ metalowy	633	49,0	41	87	14	14,8	30
„ chemiczny	228	28,4	27	53	23	15,1	53
„ włókienniczy	696	122,1	41	529	76	110,2	90
„ papierniczy	100	10,8	17	22	22	3,2	30
„ skórzany	89	4,7	13	16	18	1,3	28
„ drzewny	513	31,1	31	46	9	1,8	6
„ spożywczy	554	40,1	46	128	23	14,3	36
„ odzieżowy	111	9,4	14	16	14	2,8	29
„ budowlany	200	10,7	18	56	28	4,3	40
„ poligraficzny	193	8,1	17	94	49	4,6	57

^a W stosunku do ogólnej liczby zakładów objętych badaniem. ^b W stosunku do ogólnej liczby robotników objętych badaniem.

TABL. 21. UMOWY ZBIOROWE W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE ZGŁOSZONE W INSPEKCYI PRACY W LATACH 1933 — 1935

Województwa Przemysły	Umowy ogółem			W tem poprzedzone przez strajk			Zawarte					
							ze związkami zawod. robotników			z delegacjami robotn. niezorganiz.		
	1933	1934	1935	1933	1934	1935	1933	1934	1935	1933	1934	1935
Ogółem	286	202	216	65	56	82	234	171	200	52	31	16
Woj. centralne	127	51	50	33	18	18	105	45	47	22	6	3
„ wschodnie	12	10	23	2	—	8	7	9	21	5	1	2
„ zachodnie	74	55	43	4	8	10	64	46	39	10	9	4
„ południowe	73	86	100	26	30	46	58	71	93	15	15	7
Przem. mineralny	60	30	28	9	8	9	40	22	24	20	8	4
„ metalowy	29	14	28	6	2	11	24	14	28	5	—	—
„ chemiczny	15	9	6	4	1	2	14	8	5	1	1	1
„ włókienniczy	38	8	4	15	1	3	37	7	4	1	1	—
„ papierniczy	14	3	2	3	1	—	10	3	2	4	—	—
„ skórzany	14	10	18	4	3	11	9	10	18	5	—	—
„ drzewny	18	11	22	5	2	13	12	9	21	6	2	1
„ spożywczy	40	44	38	5	8	7	36	34	34	4	10	4
„ odzieżowy	10	13	8	3	6	8	8	11	8	2	2	—
„ budowlany	36	50	59	10	22	17	32	44	53	4	6	6
„ poligraficzny	12	10	3	1	2	1	12	9	3	—	1	—

TABL. 22. ZAROBKI TYGODNIOWE I GODZINNE ROBOTNIKÓW W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE W LATACH 1932-1935

Wyszczególnienie	Robotnicy objęci badaniem w tys.	Przeciętne zarobki w złotych					
		tygodniowe ogółu robotników	godzinne				młodocianych
			ogółu robotników	męż- czyzn	ko- biet	chłop- ców	
1932 Maj	304,5	28,90	0,77	0,88	0,59	0,28	
Sierpień	317,3	29,60	0,72	0,81	0,56	0,27	0,31
1933 Luty	279,9	26,86	0,70	0,79	0,52	0,24	0,32
Maj	323,6	28,37	0,68	0,77	0,53	0,24	0,28
Sierpień	357,8	28,01	0,66	0,74	0,52	0,22	0,27
Listopad	402,5	26,43	0,64	0,72	0,50	0,22	0,26
1934 Luty	341,1	27,58	0,66	0,74	0,52	0,21	0,27
Maj	379,9	25,16	0,64	0,72	0,51	0,21	0,26
Sierpień	386,4	26,74	0,64	0,71	0,50	0,21	0,27
Listopad	430,9	26,15	0,63	0,70	0,48	0,21	0,25
1935 Sierpień	424,2	26,96	0,63	0,70	0,50	0,21	0,25
według wielkości zakładów							
Zakłady zatrudniające:							
do 49 robotników	54,1	23,38	0,54	0,59	0,39	0,16	0,18
50—199 robotników	127,0	25,35	0,59	0,67	0,43	0,19	0,24
200 i więcej robotn.	243,1	28,59	0,67	0,74	0,54	0,24	0,28
według przemysłów							
Mineralny	53,2	20,05	0,45	0,50	0,28	0,22	0,20
Metalowy	65,3	31,67	0,72	0,81	0,44	0,19	0,25
Chemiczny	32,4	35,70	0,77	0,88	0,47	0,26	0,29
Włókienniczy	134,6	26,99	0,66	0,77	0,56	0,36	0,37
Papierniczy	12,0	30,76	0,65	0,79	0,39	0,22	0,25
Skórzany	6,2	30,02	0,70	0,78	0,39	0,20	0,20
Drzewny	41,3	15,99	0,37	0,39	0,26	0,18	0,19
Spożywczy	43,7	27,66	0,66	0,68	0,65	0,21	0,16
Odzieżowy	10,4	21,81	0,52	0,73	0,40	0,24	0,19
Budowlany	16,1	30,61	0,70	0,71	0,31	0,20	—
Poligraficzny	9,0	40,86	0,92	1,26	0,43	0,19	0,18
według województw							
M. st. Warszawa	44,7	36,89	0,85	1,02	0,55	0,26	0,28
Warszawskie	28,3	28,82	0,66	0,74	0,42	0,26	0,22
Łódzkie	118,3	27,89	0,67	0,75	0,57	0,30	0,39
Kieleckie	51,2	22,10	0,52	0,56	0,44	0,18	0,24
Lubelskie	7,0	22,73	0,49	0,53	0,25	0,17	0,20
Białostockie	13,6	23,53	0,55	0,58	0,49	0,22	0,22
Wileńskie	3,0	24,73	0,58	0,63	0,42	0,25	0,15
Nowogródzkie	2,7	11,82	0,28	0,35	0,17	0,13	0,11
Poleskie	2,9	18,85	0,42	0,43	0,37	0,14	—
Wołyńskie	7,4	13,41	0,34	0,36	0,20	0,18	0,15
Poznańskie	33,7	24,39	0,57	0,64	0,43	0,18	0,19
Pomorskie	10,6	24,96	0,56	0,61	0,35	0,21	0,21
Śląskie	38,9	31,81	0,69	0,83	0,44	0,19	0,22
Krakowskie	33,8	26,38	0,62	0,68	0,46	0,17	0,19
Lwowskie	15,8	24,94	0,55	0,60	0,41	0,13	0,15
Stanisławowskie	9,9	14,67	0,34	0,35	0,25	0,15	0,17
Tarnopolskie	2,4	18,86	0,47	0,43	—	0,13	0,23

TABL. 23. ROBOTNICY^a WEDŁUG WYSOKOŚCI ZAROBKU TYGODNIOWEGO W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSLE PRZETWORCZYM W POLSCE W LATACH 1932—1935

Wyszczególnienie		Odsetek robotników, których zarobek tygodniowy wynosił złotych								
		poniżej 10	10—20	20—30	30—40	40—50	50—60	60—70	70—80	80 i więcej
1932	Maj	11,0	27,8	24,9	15,9	8,7	4,5	2,7	1,6	2,9
	Sierpień	9,3	25,5	26,1	18,1	9,4	4,8	2,7	1,6	2,5
1933	Luty	12,1	30,3	25,0	14,3	8,3	4,2	2,3	1,3	2,2
	Maj	10,6	26,9	26,9	16,5	8,6	4,3	2,4	1,4	2,4
	Sierpień	11,1	26,8	27,0	16,6	8,4	4,3	2,4	1,3	2,1
	Listopad	13,1	29,4	27,3	13,8	7,3	4,0	2,1	1,2	1,8
1934	Luty	11,3	26,6	27,7	16,5	8,3	4,2	2,2	1,3	1,9
	Maj	14,2	32,7	25,2	13,0	6,6	3,6	2,0	1,1	1,6
	Sierpień	12,2	29,3	26,3	15,4	7,8	3,7	2,2	1,2	1,9
	Listopad	12,4	30,5	27,5	13,8	7,2	3,6	2,1	1,2	1,7
1935	Sierpień	11,4	28,7	27,6	15,2	7,9	3,9	2,2	1,3	1,8
według płci										
	Mężczyźni	9,0	23,2	25,5	18,4	10,6	5,5	3,2	1,9	2,7
	Kobiety	13,0	40,0	33,4	9,5	2,9	0,9	0,2	0,1	0,0
według wielkości zakładów										
	Zakłady zatrudniające: do 49 robotników	17,4	33,9	23,3	12,6	6,4	2,7	1,5	0,9	1,3
	50—199 robotników	15,1	30,2	25,4	14,3	7,1	3,2	1,9	1,1	1,7
	200 i więcej robotn.	8,2	26,9	29,6	16,3	8,6	4,5	2,5	1,5	1,9
według przemysłów										
	Mineralny	21,4	38,5	21,7	10,7	4,3	2,2	0,7	0,3	0,2
	Metalowy	11,5	22,9	21,3	16,8	10,7	6,5	3,9	2,5	3,9
	Chemiczny	3,8	19,7	24,2	18,0	12,6	8,7	5,9	3,7	3,4
	Włókienniczy	3,4	27,0	39,5	18,4	7,1	2,1	1,0	0,5	1,0
	Papierniczy	12,8	24,4	18,8	15,6	13,4	7,9	3,9	1,5	1,7
	Skórzany	7,5	25,5	24,5	20,4	10,6	4,3	2,9	2,3	2,0
	Drzewny	31,1	42,7	18,3	5,5	1,6	0,5	0,2	0,0	0,1
	Spożywczy	12,1	27,3	24,3	14,8	10,6	5,5	2,6	1,4	1,4
	Odzieżowy	16,3	41,4	22,1	10,7	4,4	2,0	1,4	0,7	1,0
	Budowlany	6,8	21,6	30,2	18,7	11,2	5,9	2,8	1,3	1,5
	Poligraficzny	11,4	22,8	15,7	13,1	7,3	5,6	6,3	5,1	12,7
według województw										
	M. st. Warszawa	5,2	20,0	21,9	18,7	12,4	7,6	4,8	3,3	6,1
	Warszawskie	9,9	30,6	23,5	15,5	9,0	4,4	2,4	1,5	3,2
	Łódzkie	3,9	24,6	38,1	19,5	7,9	2,8	1,4	0,7	1,1
	Kieleckie	14,6	36,6	28,2	11,4	5,2	2,1	1,0	0,4	0,5
	Lubelskie	22,8	36,3	17,1	9,9	5,1	3,7	2,1	1,2	1,8
	Białostockie	11,8	34,0	31,6	11,1	6,4	2,8	1,1	0,5	0,7
	Wileńskie	21,2	27,7	25,2	11,6	5,2	2,6	1,9	3,0	1,6
	Nowogrodzkie	54,5	34,6	7,0	2,7	0,5	0,5	0,1	0,0	0,1
	Poleskie	18,9	43,6	24,1	11,7	1,2	0,4	0,1	0,0	—
	Wołyńskie	48,2	32,1	12,3	4,7	1,3	1,0	0,3	0,1	0,0
	Poznańskie	13,0	31,9	27,6	14,2	8,1	2,7	1,3	0,6	0,6
	Pomorskie	12,8	29,2	26,3	18,1	7,6	3,1	2,0	0,4	0,5
	Śląskie	8,5	24,9	24,9	13,6	10,2	7,5	4,9	3,1	2,4
	Krakowskie	12,6	32,0	22,1	14,4	8,9	4,9	2,4	1,2	1,5
	Lwowskie	24,4	31,0	14,7	11,0	7,0	5,3	3,2	1,5	1,9
	Stanisławowskie	39,9	42,1	11,6	4,3	1,2	0,4	0,2	0,1	0,2
	Tarnopolskie	39,1	24,5	11,2	16,4	4,6	2,2	1,3	0,4	0,3

^a Liczby robotników objętych badaniem ob. tabl. 22 str. 183.

TABL. 24. WYDAJNOŚĆ PRACY W KOPALNIACH WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W LATACH 1913, 1923, 1925, 1927 i 1929—1935

Lata	Wydobycie węgla na 1 robotniko-dniówkę w kg		
	Cała załoga	Załoga na dole	Górnicy
1913	1 143	1 710	5 576
1923	577	912	4 106
1925	938	1 473	6 035
1927	1 191	1 814	7 414
1929	1 264	1 874	7 057
1930	1 253	1 888	6 929
1931	1 370	2 063	7 506
1932	1 410	2 182	8 053
1933	1 589	2 463	8 971
1934	1 704	2 612	9 343
1935	1 768	2 731	9 697

TABL. 25. WYDAJNOŚĆ PRACY W KOPALNIACH WĘGLA KAMIENNEGO W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1934 R.

Państwa Zagłębia	Wydobycie węgla na 1 robotniko-dniówkę w kg	
	Cała załoga	Załoga na dole
Polska	1 704	2 612
Górny Śląsk	1 930	2 791
Dąbrowa	1 247	2 171
Kraków	1 202	2 246
Anglia	1 165	
Belgia	736	1 078
Czechosłowacja	1 204	
Francja	858	1 294
Holandia	1 692	1 990
Niemcy: Ruhr	1 677	2 162
Górny Śląsk	1 763	2 366
Dolny Śląsk	954	1 230

TABL. 26. PRZECIĘTNE ZAROBKI DZIENNE ROBOTNIKÓW W GÓRNICTWIE I HUTNICTWIE W POLSCE W LATACH 1928 — 1935

Gałęzie pracy Okręgi	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	Przeciętnie rocznie w złotych za dniówkę							
Kopalnie węgla kamiennego	8,45	9,42	9,98	9,88	9,14	8,56	8,14	8,04
Zagłębie górnośląskie	8,83	9,87	10,47	10,41	9,77	9,26	8,84	8,71
„ dąbrowskie	7,81	8,59	9,02	8,86	8,03	7,49	6,95	6,94
„ krakowskie	6,89	7,66	8,21	8,21	7,54	6,77	6,25	6,28
Kopalnie rudy żelaznej	5,10	5,46	5,58	5,56	4,88	4,12	3,86	3,44
Kopalnie rudy cynku i ołowiu	7,23	7,86	8,89	8,80	8,97	8,23	8,14	8,13
Huty żelaza	8,93	9,81	10,15	10,40	9,36	9,44	9,34	9,28
w tem: woj. kieleckie	6,89	7,41	7,34	7,36	6,06	6,80	6,53	6,62
„ śląskie	10,62	11,40	11,68	12,00	11,20	11,04	10,98	10,92
Huty cynku	7,86	8,89	9,74	9,39	9,09	9,09	9,02	8,96

TABL. 27. PRZECIĘTNE ZAROBKI GODZINNE ROBOTNIKÓW W GÓRNICTWIE, HUTNICTWIE ORAZ W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W POLSCE W LATACH 1928 — 1935

Przemysł	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	Przeciętnie rocznie w złotych za godzinę							
Ogółem	0,94	1,02	1,01	0,95	0,87	0,80	0,75	0,73
Wskaźnik (1928r. = 100)	100	109	107	101	93	85	80	77
Kopalnie węgla i rud	1,06	1,18	1,25	1,24	1,14	1,06	1,01	0,99
Hutnictwo	1,09	1,23	1,29	1,31	1,21	1,17	1,16	1,15
Przemysł mineralny	0,70	0,75	0,73	0,60	0,56	0,48	0,45	0,45
„ metalowy	0,97	1,03	1,01	0,96	0,92	0,81	0,75	0,73
„ chemiczny	1,09	1,17	1,13	0,93	0,87	0,84	0,80	0,76
„ włókienniczy	0,83	0,87	0,81	0,75	0,70	0,66	0,66	0,65
„ papierniczy	0,92	1,00	0,96	0,79	0,74	0,71	0,68	0,66
„ skórzany	1,15	1,17	1,13	0,93	0,87	0,80	0,78	0,74
„ drzewny	0,62	0,65	0,63	0,52	0,49	0,41	0,38	0,37
„ spożywczy	0,98	1,00	0,96	0,84	0,77	0,71	0,69	0,65
„ odzieżowy	0,72	0,76	0,71	0,65	0,61	0,57	0,53	0,52
„ budowlany	1,13	1,29	1,25	1,19	0,97	0,82	0,76	0,76
„ poligraficzny	1,41	1,43	1,36	1,26	1,19	1,08	1,01	0,97

TABL. 28. WSKAŹNIKI SUM WYPŁACONYCH ROBOTNIKOM W GÓR-
NICTWIE, HUTNICTWIE ORAZ W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE PRZE-
TWÓRCZYM W POLSCE W LATACH 1930 — 1935
Rok 1928 = 100

Przemysły	Wskaźniki wartości nominalnej						Wskaźniki wartości realnej					
	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Ogółem	89	69	49	44	47	49	94	81	63	62	71	76
Kopalnie węgla i rud	111	103	70	53	51	48	117	119	89	75	77	74
Hutnictwo	99	75	43	48	52	55	105	87	55	67	78	86
Przemysł przetwórczy	81	60	45	41	45	48	86	70	57	58	68	75
w tem: metalowy	80	57	42	38	42	49	84	66	54	53	64	76
włókienniczy	70	61	49	48	53	57	74	72	63	68	80	89

TABL. 29. WSKAŹNIKI I WAHANIA NOMINALNYCH PŁAC ROBOTNI-
CZYCH W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1928 — 1935

Państwa	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Wskaźniki płac nominalnych Rok 1928 = 100								
Polska	100	109	107	101	93	85	80	77
Anglja	100	100	99	97	96	95	95	96
Belgia ^a	100	100	108	101	92	90	86	83
Czechosł.: Praga	100	103	105	106	106	105	103	102
Dania	100	100	102	102	102	102	103	102
Estonja	100	103	104	102	96	94	93	96
Francja: Paryż	100	116	127	126	122	122	122	119
Holandja	100	104	106	104	97	93	91	87
Japonja	100	101	91	85	84	85	86	87
Łotwa	100	98	102	99	87	78	76	77
Niemcy	100	106	107	102	87	84	83	84
Stany Zjedn. Am.	100	102	102	98	86	85	101	104
Szwecja	100	102	106	106	104	100	100	100
Włochy	100	102	101	92	88	86	84	84
Wahania płac nominalnych Przeciętna roczna mniejsza (—) lub większa (+) niż w poprzednim roku o %								
Polska	+ 10	+ 9	— 2	— 6	— 8	— 9	— 6	— 4
Anglja	— 1	— 0	— 0	— 2	— 2	— 1	+ 0	+ 1
Belgia	—	+ 8	— 6	— 9	— 2	— 4	— 4	— 4
Czechosł.: Praga	+ 4	+ 3	+ 2	+ 1	—	— 1	— 2	— 1
Dania	— 1	—	+ 2	—	—	+ 1	—	—
Estonja	+ 7	+ 3	+ 1	— 2	— 6	— 2	— 1	+ 3
Francja: Paryż	+ 2	+ 16	+ 9	— 1	— 3	—	—	— 3
Holandja	—	+ 4	+ 2	— 2	— 7	— 4	— 2	—
Japonja	— 1	+ 1	— 1	— 7	— 1	+ 2	+ 0	+ 1
Łotwa	—	— 2	+ 4	— 3	— 12	— 10	— 2	+ 1
Niemcy	+ 9	+ 6	+ 2	— 5	— 15	— 3	— 0	+ 0
Stany Zjedn. Am.	—	+ 2	—	— 4	— 12	— 1	+ 19	+ 3
Szwecja	+ 1	+ 3	+ 4	—	— 2	— 4	— 1	—
Włochy	—	+ 2	— 1	— 9	— 4	— 2	— 2	—

^a Rok 1929 = 100.

Uwaga. Wskaźniki i wahania obliczono na podstawie przeciętnych rocz-
nych stawek płac lub zarobków godzinnych.

Źródło: *Revue Internationale du Travail*, Genewa 1936.

TABL. 30. SZACUNEK PODZIAŁU ROBOTNIKÓW WEDŁUG WYSOKOŚCI ZAROBKU TYGODNIOWEGO W POLSCE W 1933 R.

Gałęzie pracy	Liczba robotników w tys.	Przec. zarobek tygodn. w złotych	Odsetek robotników, których zarobek tygodniowy wynosił złotych								
			poniżej 10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80 i więcej
Ogółem	1 217	24,3	22,7	29,7	20,0	11,6	6,7	3,8	2,2	1,3	2,0
Górnictwo	97	37,7	5,4	16,4	20,6	19,5	14,5	11,3	6,2	3,0	3,1
Hutnictwo	33	46,2	4,3	13,3	17,6	17,5	14,2	9,6	7,1	6,1	10,3
Przemysł przetwórczy: wielki i średni	340	27,4	11,8	28,3	26,6	15,3	8,1	4,2	2,3	1,3	2,1
drobny	142	22,8	21,9	30,6	23,6	11,7	5,8	2,8	1,5	0,8	1,3
Rzemiosło	179	18,4	32,9	35,2	16,9	7,5	3,6	1,7	0,9	0,5	0,8
Chałupnictwo	200	14,0	44,7	37,7	10,6	3,6	1,7	0,7	0,4	0,2	0,4
Handel, ubezpieczenia, transport	113	22,5	20,8	32,7	23,4	11,3	5,6	2,7	1,4	0,8	1,3
Inne ^a	61	40,9	3,9	13,2	20,1	19,8	14,4	8,7	6,3	5,2	8,4
Roboty publiczne	52	14,1	47,2	37,1	6,7	3,7	2,9	1,0	0,4	0,5	0,5

a Elektrownie, wodociągi, warsztaty kolejowe i wytwórnie wojskowe.

Źródło: T. Czajkowski: *Próba szacunkowego obliczenia skali zarobków robotniczych w Polsce*, Statystyka Pracy, Rocznik XIII, zes. 4, 1934.

TABL. 31. PRACOWNICY UMYSŁOWI UBEZPIECZENI W Z.U.P.U. W POLSCE WEDŁUG WYSOKOŚCI ZAROBKU MIESIĘCZNEGO W LATACH 1928-1933
Stan w końcu roku

Lata Wiek Płeć	Liczba ubezpieczonych w tys.	Odsetek pracowników umysłowych, których zarobek miesięczny wynosił złotych							
		poniżej 120	120-180	180-260	260-360	360-480	480-640	640 i więcej	
Ogółem	1928	225,1	10,5	16,8	22,6	17,7	11,9	8,8	11,7
	1929	274,5	10,9	16,1	22,7	17,6	11,9	8,9	11,9
	1930	247,2	10,2	13,8	20,1	18,0	12,9	10,1	14,9
	1931	246,1	11,8	15,7	21,6	17,2	11,6	9,1	13,0
	1932	239,5	14,3	18,3	22,3	16,1	10,7	8,2	10,1
	1933	232,3	16,6	20,0	22,8	15,1	9,6	7,2	8,7
w wieku: ^a									
poniżej 25 lat		35,1	49,1	32,3	14,4	3,1	0,7	0,3	0,1
25-40 „		129,7	12,4	21,4	27,5	17,5	9,8	6,2	5,2
powyżej 40 „		65,2	7,3	10,3	17,9	16,9	14,0	13,2	20,4
Mezcyżni		163,6	12,1	17,1	22,1	16,3	11,3	9,3	11,8
w wieku: ^a									
poniżej 25 lat		17,8	43,9	34,9	15,9	3,9	1,0	0,3	0,1
25-40 „		89,1	9,2	18,6	27,0	18,7	11,5	7,9	7,1
powyżej 40 „		55,0	6,4	8,6	16,2	16,5	14,4	14,5	23,4
Kobiety		68,7	27,4	26,9	24,4	12,3	5,5	2,3	1,2
w wieku: ^a									
poniżej 25 lat		17,3	54,5	29,6	12,8	2,3	0,5	0,2	0,1
25-40 „		40,6	19,4	27,5	28,8	14,9	6,1	2,3	1,0
powyżej 40 „		10,2	12,9	19,8	26,8	18,9	11,6	6,2	3,8

a Pominięto pracowników o niepodanym wieku.

TABL. 32. UPOSAŻENIE MIESIĘCZNE FUNKCJONARIJUSZÓW PAŃSTWOWYCH, WOJSKOWYCH ZAWODOWYCH ORAZ PRACOWNIKÓW PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH

A. Administracja ogólna i nauczycielstwo

Grupa uposażenia	Uposażenie zasadnicze w złotych	Liczba etatów	
		ogółem	w tem nauczycielstwo
I	3 000	1	—
II	2 000	13	—
III	1 500	36	—
IV	1 000	713	566
V	700	1 002	308
VI	450	5 228	2 614
VII	335	10 931	6 347
VIII	260	19 093	11 320
IX	210	39 974	28 794
X	160	43 102	25 393
XI	130	12 342	2 037
XII	100	4 816	2

B. Sędziowie i prokuratorzy

Grupa uposażenia	Uposażenie zasadnicze w złotych	Liczba etatów
I	1 100	153
II	800	481
III	575	1 346
IV	425	1 618

C. Policja państwowa

Stopnie	Uposażenie zasadnicze w złotych	Liczba etatów
Inspektor . . .	700	23
Nadkomisarz . . .	430	79
Komisarz . . .	335	232
Podkomisarz . . .	270	230
Aspirant . . .	240	160
Starszy przodown. . .	200	1 507
Przodownik . . .	180	4 423
Starszy posterunk. . .	160	11 006
Posterunkowy . . .	150	11 006

D. Wojskowi zawodowi

Stopnie	Uposażenie zasadnicze dla	
	sa- mot- nych	utrzy- mują- cych rodzinę
	w złotych	
Generał dyw.	1 500	
Generał bryg.	1 000	
Pułkownik . . .	632	713
Major . . .	435	490
Kapitan . . .	345	400
Porucznik . . .	265	324
Podporucznik . . .	206	266
Starszy sierż. . .	194	264
Sierżant . . .	171	241
Plutonowy . . .	151	201
Kapral . . .	137	167

E. Polskie Koleje Państwowe

Grupa uposażenia	Uposażenie zasadnicze w złotych	Liczba etatów
1	1 000	8
2	700	44
3	550	122
4	450	319
5	390	474
6	335	900
7	295	2 184
8	260	5 173
9	225	8 874
10	200	13 270
11	175	22 246
12	150	46 340
13	125	32 579
14	100	8 673

F. Polska Poczta, Telegraf i Telefon

Grupa uposażenia	Uposażenie zasadnicze w złotych	Liczba etatów
1	1 000	9
2	700	37
3	450	330
4	350	1 015
5	280	1 435
6	240	2 373
7	205	6 570
8	175	8 282
9	145	7 650
10	120	3 204
11	100	345

Uwaga. Liczby etatów podano na podstawie preliminarza budżetowego na rok 1936/37 (dla przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe — preliminarz na rok 1935/36), przyczem nie uwzględniono etatów, dla których w preliminarzu budżetowym nie oznaczono grupy uposażenia. Liczby etatów w tabelicy A obejmują urzędników i niższych funkcjonariuszy administracji ogólnej oraz nauczycieli i funkcjonariuszy straży więziennej.

(dok. str. 189)

TABL. 32. UPOSAŻENIE MIESIĘCZNE FUNKCJONARJUSZÓW PAŃSTWOWYCH, WOJSKOWYCH ZAWODOWYCH ORAZ PRACOWNIKÓW PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH (dok.)

DODATKI FUNKCYJNE I SŁUŻBOWE

Do niektórych stanowisk w służbie państwowej przywiązane są dodatki funkcyjne lub służbowe, zależne od faktycznie pełnionych czynności, niezależne od grupy uposażenia (stopnia):

W administracji ogólnej dodatki funkcyjne mieszczą się w granicach od zł. 3 000 do zł. 50, np. minister zł. 2 000, wojewoda zł. 1 500, dyrektor departamentu zł. 600, naczelnik wydziału w ministerstwach zł. 300, naczelnik wydziału w urzędach wojewódzkich zł. 200, starosta zł. 100, naczelnik więzienia III klasy zł. 50.

W szkolnictwie — od zł. 500 do zł. 5, np. rektor uniwersytetu zł. 500, dziekan wydziału uniwersytetu zł. 250, wizytator szkół zł. 150, dyrektor szkoły średniej zł. 100 — 150, kierownik szkoły powszechnej zł. 5 — 50.

W sądownictwie — od zł. 2 000 do zł. 50, np. prezes Sądu Najwyższego zł. 800, prokurator sądu apelacyjnego zł. 600, prezes sądu okręgowego zł. 400, sędzia-kierownik sądu grodzkiego zł. 50 — 100.

W policji państwowej — od zł. 800 do zł. 40, np. nadinspektor zł. 450, komisarz w służbie śledczej zł. 210, w służbie zwykłej zł. 165, przodownik w służbie śledczej zł. 90, w służbie zwykłej zł. 60, posterunkowy w służbie śledczej zł. 60, w służbie zwykłej zł. 40. Oficerowie otrzymują ryczałt na uzupełnienie umundurowania i dodatki służbowe na stanowiskach kierowniczych.

W wojsku — od zł. 3 000 do zł. 75, np. inspektor armii zł. 1 200, dowódca dywizji zł. 700, dowódca pułku zł. 350, dowódca baonu piechoty w pułku zł. 155, dowódca kompanii w pułku zł. 105, dowódca plutonu w pułku zł. 75. Oprócz wymienionych dodatków istnieją innego rodzaju dodatki: jak np. aeronautyczny, na uzupełnienie wyekwipowania, przeciwgazowy, techniczny.

W przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe” — od zł. 600 do zł. 25, np. dyrektor dyrekcji okręgowej zł. 600, naczelnik samodzielnego biura zł. 250, naczelnik wydziału w dyrekcji okręgowej zł. 200, naczelnik warsztatów głównych II kl. zł. 125, zawiadowca odcinka drogowego I kl. zł. 50, zawiadowca odcinka drogowego III kl. zł. 25.

W przedsiębiorstwie „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” — od zł. 500 do zł. 30, np. dyrektor dyrekcji zł. 500, naczelnik wydziału, dyrektor urzędu zł. 200, naczelnik urzędu I klasy zł. 100, naczelnik urzędu IV i V klasy zł. 30.

DODATKI LOKALNE

Wszystkim funkcjonariuszom państwowym przysługują dodatki lokalne w wysokości około 15% w Warszawie i około 10% (z wyjątkiem zawodowych wojskowych) na obszarze półwyspu Hel oraz w miastach: Gdyni, Katowicach, Chorzowie, Tarnowskich Górach, Mysłowicach, Cieszynie i Bielsku-Białej.

PODATEK SPECJALNY

Miesięczne uposażenie zasadnicze wraz dodatkiem funkcyjnym lub służbowym wypłacane było dla pracowników publiczno-prawnych bez żadnych potrąceń, dla pracowników prywatno-prawnych po potrąceniu podatku dochodowego oraz składek ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy.

Od dnia I.XII 1935 r. uposażenia zostały obciążone podatkiem specjalnym: 1) dla pracowników publiczno-prawnych uposażenia ponad 100 zł. do 150 zł. — 7%, do 200 zł. — 9%, do 250 zł. — 10%, do 500 zł. — 11%, do 1 000 zł. — 14%, do 2 000 zł. — 17% i ponad 2 000 zł. — 25%; 2) dla pracowników prywatno-prawnych uposażenia ponad 110 zł. do 165 zł. — 5½%, do 220 zł. — 7% do 560 zł. — 8%, do 2 350 zł. — 10% i ponad 2 350 zł. — 15%.

TABL. 33. BUDŻETY DOMOWE RODZIN ROBOTNICZYCH W WARSZAWIE
W 1927 R.

Wyszczególnienie	Budżet typowy	Grupy według rocznej sumy wydatków na jednostkę konsumcyjną				
		do 599 zł.	600- -899 zł.	900- -1199 zł.	1200 zł. i wię- cej	
Liczba zbadanych rodzin	x	9	16	7	8	
Rozchody w złotych						
Suma roczna na rodzinę czteroosobową ^a	2 104	1 566	2 366	3 081	4 854	
Przychody w odsetkach						
Przychody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Zarobki głowy rodziny	84,4	81,9	87,7	84,8	91,2	
Zarobki członków rodziny	8,5	11,5	7,8	5,4	2,5	
Pozostałe pozycje przychodów	7,1	6,6	4,5	9,8	6,3	
Rozchody w odsetkach						
Rozchody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Żywność	63,8	68,6	64,6	60,3	50,1	
Alkohol i tytoń	2,4	1,7	2,8	2,5	3,7	
Komorne	6,4	7,8	5,6	4,6	5,6	
Urządzenie mieszkania	1,9	1,1	2,0	2,5	4,4	
Opał i światło	4,5	4,7	4,3	4,1	4,4	
Higjena i zdrowie	1,5	1,2	1,3	1,8	2,4	
Odzież, obuwie, bielizna	10,9	9,3	11,2	12,6	13,4	
Kultura i oświata	3,6	1,7	3,5	5,8	7,2	
Ubezpieczenia i podatki	3,0	2,6	3,1	2,2	5,7	
Inne wydatki	1,3	0,8	1,4	1,6	3,0	
Rozchód na majątek i długi	0,7	0,5	0,2	2,0	0,1	
Przeciętne roczne spożycie niektórych artykułów na jednostkę konsumcyjną						
Chleb	kg	152,2	147,5	160,2	168,8	130,0
Bułki i ciasto	kg	11,3	7,8	11,6	19,4	29,3
Maka	kg	20,9	18,8	25,4	22,5	26,6
Kasza i ryż	kg	8,0	6,3	10,8	6,8	11,8
Groch i fasola	kg	3,6	3,4	3,3	5,2	2,7
Kartofle	kg	190,6	181,5	201,4	219,0	176,0
Inne jarzyny	kg	51,3	42,6	49,2	71,4	106,3
Mleko	l	64,8	38,6	85,1	121,5	141,7
Masło	kg	2,0	1,4	2,2	3,2	5,1
Ser	kg	0,4	0,3	0,4	0,6	2,2
Śmietana	l	1,5	0,7	2,1	3,2	3,9
Jaja	szt.	38,9	14,9	50,9	74,4	182,0
Mieso, wędliny, ryby	kg	30,7	22,8	36,9	44,0	65,1
Tłuszcze (oprócz masła)	kg	9,5	7,7	10,0	14,2	15,6
Cukier i słodycze	kg	20,1	17,3	22,1	25,2	31,4
Owoce i przetwory owocowe	kg	4,0	2,1	5,1	7,6	12,7

^a Głowa rodziny (1,00 jedn. konsumc.), żona głowy rodziny (0,85 jedn. konsumc.), dziecko w wieku 14-17 lat (0,80 jedn. konsumc.) oraz dziecko w wieku 3-7 lat (0,50 jedn. konsumc.) czyli razem cztery osoby=3,15 jednostkom konsumcyjnym.

TABL. 34. BUDŻETY DOMOWE RODZIN ROBOTNIKÓW BEZROBOTNYCH W WARSZAWIE W 1932 R.

Wyszczególnienie	Wszystkie rodziny zbadane	Grupy według rocznej sumy wydatków na jednostkę konsumcyjną			
		do 263 zł.	264–359 zł.	360 zł. i więcej	
Liczba zbadanych rodzin	80	34	24	22	
Rozchody w złotych					
Suma roczna na rodzinę czteroosobową ^a	921	620	945	1 475	
Przychody w odsetkach					
Przychody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	
Dochód z pracy i zajęć stałych	13,3	6,8	14,1	17,8	
Dochód z pracy i zajęć ubocznych	23,3	22,9	23,5	23,9	
Dochód za wykonanie usług osobistych	7,6	9,5	6,8	6,7	
Świadczenia społeczne ustawowe	6,6	1,3	5,2	11,7	
Świadczenia społeczne niestawowe oraz pomoc społeczna	24,6	38,1	28,3	10,7	
Inne przychody	24,6	21,4	22,1	29,2	
Rozchody w odsetkach					
Rozchody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	
Żywność	75,0	82,6	76,0	67,6	
Alkohol i tytoń	2,2	1,6	2,4	2,5	
Komorne	2,7	0,6	1,3	5,7	
Urządzenie mieszkania	0,2	0,2	0,1	0,3	
Opał i światło	10,4	10,3	10,3	10,8	
Higiena i zdrowie	2,3	1,4	2,3	3,1	
Odzież, obuwie, bielizna	5,1	2,6	5,2	7,2	
Kultura i oświata	0,9	0,4	1,0	1,2	
Ubezpieczenia i podatki	0,1	0,0	0,1	0,2	
Inne wydatki	1,1	0,3	1,3	1,4	
Przeciętne roczne spożycie niektórych artykułów na jednostkę konsumcyjną					
Chlebkg	115,6	98,8	124,8	135,6
Bułki i ciastokg	5,6	4,2	6,1	7,7
Mąka pszenna i żytniakg	15,5	10,9	15,6	24,4
Inna mąka, kasza, ryżkg	12,4	11,2	14,3	14,2
Groch i fasolakg	9,5	8,8	10,3	9,5
Kartoflekg	243,8	205,3	264,2	291,2
Inne jarzynykg	25,9	18,2	28,8	36,8
Mlekol	39,0	24,6	36,8	70,0
Masłokg	0,7	0,3	0,7	1,4
Serkg	0,2	0,0	0,1	0,6
Śmietanal	1,4	1,2	1,4	1,8
Jajaszt.	20,0	8,9	20,0	44,4
Mięso, wędliny, rybykg	26,6	19,1	27,1	40,9
Tłuszcze (oprócz masła)kg	8,3	6,0	9,0	11,9
Cukier i słodczycekg	13,0	9,5	12,6	20,3
Owoce i przetwory owocowekg	0,1	0,0	0,3	1,0

^a Ob. uwagę a na str. 190.

Źródło: A. Minkowska; *Rodzina bezrobotna*, Warszawa 1935.

TABL. 35. BUDŻETY DOMOWE RODZIN PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W WARSZAWIE W 1932 R.

Wyszczególnienie	Budżet ty-powy	Grupy według rocznej ^a sumy wydatków na jednostkę konsumcyjną				
		do 1 439 zł.	1 440–1 799 zł.	1 800–2 999 zł.	3 000 i więcej	
Liczba zbadanych rodzin	x	8	11	33	19	
Rozchody w złotych						
Suma roczna na rodzinę cztero-osobową ^b	6 173	4 086	5 677	7 507	13 020	
Przychody w odsetkach						
Przychody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Zarobki głowy rodziny	79,1	80,6	79,1	82,4	74,0	
Zarobki członków rodziny	9,2	6,5	7,5	8,1	14,3	
Pozostałe pozycje przychodów	11,7	12,9	13,4	9,5	11,7	
Rozchody w odsetkach						
Rozchody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Zywność	30,4	36,5	31,0	31,4	21,6	
Alkohol i tytoń	2,3	3,0	2,4	2,2	1,6	
Komorne	13,0	11,5	16,2	12,8	13,7	
Urządzenie mieszkania	4,0	2,9	1,6	3,6	6,8	
Opał i światło	5,1	6,0	5,5	4,8	3,8	
Higiena i zdrowie	3,3	3,2	2,4	3,7	3,4	
Odzież, obuwie, bielizna	12,1	11,3	13,2	12,8	12,1	
Kultura i oświata	5,5	3,6	5,6	5,8	7,8	
Ubezpieczenia i podatki	8,6	7,2	6,9	8,9	10,5	
Inne wydatki	10,3	7,8	8,6	10,4	14,1	
Rozchód na majątek i długi	5,4	7,0	6,6	3,6	4,6	
Przeciętne roczne spożycie niektórych artykułów na jednostkę konsumcyjną						
Chlebkg	97,3	106,4	89,8	88,7	82,2
Bułki i ciastokg	28,6	22,9	28,3	33,7	43,4
Mąkakg	25,6	26,2	29,8	24,1	21,1
Kasza i ryżkg	12,6	13,1	9,8	12,6	13,0
Groch i fasolakg	3,1	3,8	1,3	2,8	1,9
Kartoflekg	202,3	246,0	173,4	147,4	142,7
Inne jarzynykg	55,8	47,3	50,8	67,2	77,4
Mlekol	139,6	123,6	166,6	143,6	171,5
Masłokg	13,2	10,6	9,2	16,1	22,7
Serkg	3,7	3,1	2,8	4,7	5,9
Śmietanal	6,1	4,1	5,4	8,9	10,0
Jajaszt.	242,7	196,0	268,8	308,0	294,9
Mięso, wędliny, rybykg	67,0	49,4	70,8	88,8	100,0
Tłuszcze (oprócz masła)kg	11,4	11,6	13,0	10,9	8,8
Cukier i słodczycekg	31,7	30,4	26,5	37,4	33,2
Owoce i przetwory owocowekg	18,9	9,3	10,1	30,5	48,1

^a Roczne sumy wydatków, oszacowano na podstawie danych z maja 1932 r.
^b Ob. uwaga a na str. 190.

TABL. 36. BUDŻETY DOMOWE RODZIN NAUCZYCIELI SZKÓŁ POWSZECHNYCH W POLSCE W 1934 R.

Wyszczególnienie	Miasto		Wieś		
	Wszystkie rodziny zbadane		Grupy według rocznej sumy wydatków na jednostkę konsumcyjną		
			do 1 199 zł.	200 zł. i więcej	
Liczba zbadanych rodzin	19	61	29	32	
Rozchody w złotych					
Suma roczna na rodzinę czteroosobową ^{a)}	4 228	4 143	3 268	5 112	
Przychody w odsetkach					
Przychody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	
Zarobki głowy rodziny	74,8	70,8	82,5	62,3	
Zarobki członków rodziny	5,8	14,7	2,8	22,7	
Pozostałe pozycje przychodów	19,4	14,5	14,7	15,0	
Rozchody w odsetkach					
Rozchody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	
Żywność	29,5	27,0	30,6	24,4	
Alkohol i tytoń	1,5	2,7	3,4	2,2	
Komorne	12,7	7,4	7,7	7,1	
Urządzenie mieszkania	5,0	4,7	3,8	5,3	
Opał i światło	4,9	4,7	4,8	4,6	
Higiena i zdrowie	4,8	4,9	4,4	5,3	
Odzież, obuwie, bielizna	16,2	16,2	16,0	16,3	
Kultura i oświata	8,8	11,8	9,1	13,4	
Ubezpieczenia i podatki	1,0	0,6	0,6	0,6	
Inne wydatki	12,7	16,1	12,0	18,8	
w tem usługi osobiste	5,3	7,0	4,7	8,6	
Rozchód na majątek i długi	2,9	3,9	7,6	2,0	
Przeciętne roczne spożycie niektórych artykułów na jednostkę konsumcyjną					
Chlebkg	103,4	65,3	66,0	64,6
Bułki i ciastokg	21,9	11,2	8,5	14,0
Mąkakg	30,3	65,8	69,2	62,3
Kasza i ryżkg	7,5	11,3	9,4	13,4
Groch i fasolakg	2,7	3,2	2,9	3,6
Kartoflekg	128,8	174,0	174,9	173,0
Inne jarzynykg	67,6	71,3	69,0	73,8
Mlekol	192,2	234,6	233,9	235,5
Masłokg	15,5	11,5	9,5	13,7
Serkg	5,9	5,3	4,8	5,9
Śmietanal	7,6	5,7	4,5	7,0
Jajaszt.	312,1	356,9	326,8	389,0
Mięso, wędliny, rybykg	61,9	66,5	61,2	72,2
Tłuszcze (oprócz masła)kg	10,8	14,4	14,2	14,7
Cukier i słodyczekg	35,8	36,5	33,5	39,8
Owoce i przetwory owocowekg	43,4	36,2	30,0	42,9

a) Ob. uwagę a na str. 190.

TABL. 37. WARTOŚĆ ODŻYWCZA I CIEPŁA DZIENNYCH NORM SPOŻYCIA NA JEDNOSTKĘ KONSUMCYJNĄ W POLSCE

Grupy według rocznej sumy wydatków na jednostkę konsumcyjną	Wartość odżywcza w gramach			Wartość ciepła w kalorjach		
	Białko	Tłuszcze	Węglowodany	Ogółem	z artykułów roślinnych	zwierzęcych
Rodziny robotnicze (1927 r.)						
Budżet typowy . . .	53	42	430	2 379	1 898	481
do 599 zł. . .	45	31	396	2 099	1 760	339
600 — 899 „ . .	61	47	468	2 607	2 051	556
900 — 1 199 „ . .	70	68	503	2 992	2 201	791
1 200 i więcej „ . .	81	86	486	3 146	2 127	1 019
Rodziny robotników bezrobotnych (1932 r.)						
Rodziny zbadane . .	48	33	384	2 078	1 711	367
do 263 zł. . .	37	23	315	1 660	1 407	253
264 — 359 „ . .	50	34	409	2 209	1 832	377
360 i więcej „ . .	68	49	482	2 701	2 138	563
Rodziny pracowników umysłowych (1932 r.)						
Budżet typowy . . .	76	90	380	2 714	1 627	1 087
do 1 439 zł. . .	65	78	359	2 468	1 549	919
1 440 — 1 799 „ . .	77	87	339	2 520	1 425	1 095
1 800 — 2 999 „ . .	90	105	426	3 094	1 816	1 278
3 000 i więcej „ . .	99	119	434	3 297	1 843	1 454
Rodziny nauczycieli szkół powszechnych w miastach (1934 r.)						
Rodziny zbadane . .	93	115	447	3 284	1 874	1 410
Rodziny nauczycieli szkół powszechnych na wsi (1934 r.)						
Rodziny zbadane . .	94	112	478	3 393	2 016	1 377
do 1 199 zł. . .	90	102	469	3 243	1 973	1 270
1 200 i więcej „ . .	98	123	488	3 554	2 063	1 491

TABL. 38. STRUKTURA BUDŻETÓW RODZIN ROBOTNICZYCH I URZĘDNICZYCH W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH

Państwa	Lata	Rozchody					Inne
		Ogółem	Żywność i używki	Ko-morne	Opa-t i oświe-tlenie	Odzież, obuwie, bielizna i t. d.	
w odsetkach ogółu rozchodów							
Rodziny robotnicze							
Polska ^a	1927	100,0	66,2	6,4	4,5	10,9	12,0
Czechosłowacja	1927	100,0	56,3	3,8	4,7	13,2	22,0
Dania	1927	100,0	40,4	10,3	6,2	12,0	31,1
Holandja	1923/24	100,0	42,2	12,9	6,2	9,1	29,6
Niemcy	1927/28	100,0	45,3	10,0	3,6	12,7	28,4
Norwegia	1927/28	100,0	44,2	10,9	4,4	14,2	26,3
Z.S.:R.R.	1928	100,0	49,2	7,2	5,1	19,5	19,0
Rodziny urzędnicze							
Polska ^a	1932	100,0	32,7	13,0	5,1	12,1	37,1
Czechosłowacja	1927	100,0	39,2	5,7	4,7	14,1	36,3
Dania	1922	100,0	26,0	10,2	5,1	10,5	48,2
Holandja	1923/24	100,0	37,9	11,1	5,1	10,7	35,2
Niemcy	1927/28	100,0	33,2	12,0	3,7	13,9	37,2
Norwegia	1927/28	100,0	42,4	11,7	4,5	16,3	25,1

^a Budżet typowy w Warszawie.

TABL. 39. STRAJKI W POLSCE W LATACH 1923 — 1935

Lata	Liczba strajków	Liczba zakładów objętych przez strajki	Strajkujący	Stracone robotniko-dni ^a	Strajki o wiadomym wyniku			
					wygrane ^b		przegrane	
			w tysiącach		liczba strajków	strajkujący w tys.	liczba strajków	strajkujący w tys.
1923	1 263	7 451	849	6 379	952	537	267	288
1924	915	5 400	564	6 545	586	210	295	338
1925	532	1 910	149	1 285	352	84	166	51
1926	590	2 827	145	1 423	397	84	179	50
1927	616	3 838	235	2 464	457	196	146	29
1928	769	5 230	354	2 781	571	279	178	37
1929	494	4 036	217	1 085	352	63	132	32
1930	312	1 185	48	273	207	26	96	18
1931	357	1 154	107	601	252	82	95	24
1932	504	6 219	314	2 101	349	108	134	80
1933	631	7 282	343	3 829	468	198	102	25
1934	946	9 416	369	2 356	672	119	173	30
1935	1 165	10 551	446	1 923	873	144	188	17

^a Obliczone nowym sposobem (ob. Statystyka Pracy 1935, str. 211).

^b Całkowicie lub częściowo.

TABL. 40. STRAJKUJĄCY W WAŻNIEJSZYCH GAŁĘZIACH PRACY W POLSCE W LATACH 1923 — 1935

Gałęzie pracy	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
	w tysiącach												
Rolnictwo . . .	5	9	18	1	1	2	1	2	2	27	2	3	4
Górnictwo . . .	120	135	23	20	13	45	20	12	29	80	71	10	71
Przemysł:													
mineralny	17	11	9	14	15	13	12	8	6	6	11	17	24
hutniczy i metal.	43	18	53	20	31	31	17	4	9	27	16	20	11
chemiczny . . .	8	8	1	4	4	3	2	0	10	1	8	6	7
włókienniczy	300	155	23	46	116	203	16	6	23	44	130	63	125
drzewny . . .	28	17	8	10	10	14	7	4	3	5	8	6	20
spożywczy . . .	9	7	2	3	2	4	2	2	6	3	1	5	7
odzieżowy . . .	15	8	0	7	7	11	9	2	4	11	20	24	31
budowlany	12	10	7	4	27	15	2	2	3	3	20	27	27
Strajki powszech.	218	163	—	2	—	4	116	3	—	88	41	179	109

TABL. 41. LOKAUTY W POLSCE W LATACH 1923 — 1935

Lata	Liczba lokautów	Liczba zakładów objętych przez lokauty	Zlokautowani	Stracone robotniko-dni ^a	Lata	Liczba lokautów	Liczba zakładów objętych przez lokauty	Zlokautowani	Stracone robotniko-dni ^a
1923	2	.	0,4	2,8	1929	5	29	3,2	79,3
1924	14	.	17,6	592,5	1930	7	39	2,7	58,2
1925	6	.	1,0	37,6	1931	4	34	2,1	44,8
1926	—	—	—	—	1932	8	9	1,2	41,1
1927	2	6	0,9	27,9	1933	7	13	2,5	29,9
1928	—	—	—	—	1934	3	44	2,4	46,4
					1935	6	6	1,0	76,9

^a Obliczone nowym sposobem (ob. Statystyka Pracy 1935, str. 211).

TABL. 42. ZATARGI PRACY W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1928, 1931 — 1935

Państwa	Strajkujący i zlokautowani						Stracone robotniko-dni					
	1928	1931	1932	1933	1934	1935	1928	1931	1932	1933	1934	1935
	w tysiącach											
Polska . . .	354	109	315	346	373	446	2 781	646	2 143	3 859	2 414	2 000
Anglja . . .	124	490	379	136	134	271	1 388	6 983	6 488	1 072	959	1 924
Austria . . .	38	10	7	6			658	133	190	79		
Belgia . . .	75	23	163	39	37	80	2 254	399	581	664	2 441	621
Czechosłow. . .	99	46	99	36	37	32	1 728	499	1 256	289	240	395
Estonja . . .	1	1	1	0	1		49	20	2	0	2	
Finlandja . . .	27	0	0	1	6		502	0	2	10	90	
Francia . . .	204	36	54	85	61	427	6 377					
Holandja . . .	17	28	32	15	6	8	638	856	1 773	534	114	289
Kanada . . .	17	11	23	26	46	33	224	204	255	318	575	289
Niemcy . . .	780	178	128				20 288	2 002	1 112			
Norwegja . . .	8	60	6	6	6		364	7 586	394	364	335	
Rumunja . . .	11	14	19	12	11		110	185	104	57	156	
St. Zj. Am. . .	357	279	243	812	1467	1118	31 557	6 386	6 463	14 819	19 592	15 539
Szwajcaria . . .	5	5	5	3	3	1	98	74	159	69	33	15
Szwecja . . .	71	41	50	32	14		4 835	2 627	3 095	3 434	760	
Węgry . . .	10	11	5	10	13		131	190	33	125	92	

TABL. 43. ZWIĄZKI ZAWODOWE W POLSCE W LATACH 1932—1934

Lata	Liczba		Członkowie		Do- chody	Wy- datki	Nakłady roczne czaso- pism związk. w tys. egzem- plarzy
	zwią- zków	od- dzia- łów	zareje- stro- wani	pląca- cy składki			
			w tysiącach		w tys. złotych		
Ogółem 1932	287	7 777	913	658	17 129	17 067	14 110
1933	277	9 281	897	660	15 289	15 109	12 286
1934	279	7 724	945	706	18 242	15 800	12 388
w tem:							
Zw. Zw. Zawodowych	30	1 251	169	159	1 455	1 349	1 776
Związek Stow. Zawod.	24	1 035	215	133	3 933	2 885	2 132
Zjedn. Zawod. Polskie	14	1 637	157	131	4 444	3 874	2 376
Centr. Zjedn. Klasow. Związków Zawod.	21	180	32	23	191	171	1 090
Chrześc. Zjedn. Zawod.	3	239	59	17	99	89	124
Zj. Zaw. „Praca Polska“	14	70	8	4	17	17	—
Zjedn. Zawod. „Praca“	3	22	36	3	27	46	—
Związki zawod. robotn. niemieckich w Polsce	4	81	14	14	294	337	120
Unja Zw. Zaw. Pracow. Umysłowych	30	798	52	46	1 382	1 093	463
Związki robotnicze . . .	146	3 704	589	377	4 702	3 749	4 021
Związki prac. umysł. prywatnych	91	901	74	56	1 625	1 316	613
Związki prac. państw. i samorządowych . . .	42	3 119	282	273	11 915	10 735	7 754

Źródło: Za lata 1932 i 1933 — *Roczniki Pracowniczych Związków Zawodowych w Polsce*, za rok 1934—dane tymczasowe Min. Opieki Społecznej.

TABL. 44. ROBOTNICZY I PRACOWNICY UMYSŁOWI ZORGANIZOWANI
 W ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1933 R.
 Stan w dn. 31.XII

Państwa	Robotnicy i pracownicy w tys.	Państwa	Robotnicy i pracownicy w tys.	Państwa	Robotnicy i pracownicy w tys.
Z.S.R.R.	17 701	Holandja	766	Węgry	154
Włochy	4 475	Szwecja	680	Indje Bryt. ^b	78
Anglja	4 383	Danja	404	Grecja	67
St. Zj. Am.	2 608	Japonja	382	Jugosławja	56
Meksyk	2 600	Szwajcaria	357	N. Zelandja	45
Czechosłow.	1 915	Argentyna	250	Rumunia	41
Francja	1 367	Kanada	234	Łotwa ^b	34
Hiszpanja ^a	1 042	Austria	225	Zw. Płd.-Afr.	24
Belgia	976	Irlandja W.P.	177	Finlandja	23
Polska	897	Norwegja	158	Luksemburg	19

a Stan w dn. 30.VI 1932. b Stan w dn. 31.XII 1932.

Źródło: *L'Année Sociale*, Genewa 1935.

TABL. 45. INSPEKCYJA PRACY W POLSCE W LATACH 1928 — 1934

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
Zakłady i robotnicy w ewidencji inspekcji pracy							
Zakłady pracy	48 056	52 073	52 992	51 812	52 548	54 460	54 150
w tem w rolnictwie	19 646	19 841	20 434	20 232	20 485	20 370	20 284
Robotnicy w tys.	1 319,9	1 563,9	1 425,9	1 290,5	1 222,6	1 248,9	1 304,4
w tem w rolnictwie	416,8	453,6	445,4	438,1	435,8	431,9	428,3
Stan osobowy inspekcji pracy							
Inspektorzy okregowi	12	12	12	12	12	12	12
Inspektorzy obwodowi	56	68	66	62	62	58	57
Podinspektorzy:							
do spraw ogólnych	28	31	30	27	28	25	27
do spraw kobiet i młodocianych	8	9	8	7	7	6	6
Lekarze inspekcyjni	2	2	2	2	1	1	1
Czynności inspekcji pracy							
Wizytacje i komisje	14 951	17 262	19 601	19 509	21 892	22 177	21 950
Wizytowane zakłady	11 259	13 058	14 752	13 630	15 369	15 863	15 813
w tem w rolnictwie	175	166	105	63	76	84	52
Robotnicy w wizytowanych zakładach w tys.	641,0	803,7	739,7	634,8	599,6	653,9	698,8
w tem w rolnictwie	9,2	7,1	6,5	4,2	3,9	5,6	2,8
Stwierdzone:							
wykroczenia przeciw przepisom ochronnym	40 876	45 367	53 182	38 911	51 406	65 519	74 829
nieszczęśliwe wypadki przy pracy	36 762	47 697	40 387	33 623	24 274	26 083	45 661
Interwencje w sprawie:							
zatargów poszczególnych robotników	31 440	25 334	23 390	24 512	22 143	19 890	21 319
zatargów zbiorowych umów zbiorowych	2 763	2 287	1 760	1 893	2 331	2 334	2 905
Sprawy w komisjach rozjemczych	565	336	160	189	197	240	341
Sprawy w komisjach zlecenia z zakresu ochrony pracy i inne	5 431	4 252	4 367	6 222	8 270	8 251	9 657
Zlecenia z zakresu ochrony pracy i inne	79 918	84 844	107 237	77 037	90 822	97 385	100 260

TABL. 46. DOCHODY I WYDATKI FUNDUSZU PRACY W LATACH 1934/35 i 1935/36

Wyszczególnienie	1934-	1935-	Wyszczególnienie	1934-	1935-
	-1935	-1936 ^a		-1935	-1936 ^a
	w milion zł.			w milion zł.	
Dochody ogółem	112,0	152,4	Wydatki ogółem	108,7	151,9
Obciążenie dochodów prywatnych	58,6	67,4	Roboty publiczne	81,6	94,6
w tem pracowników i warsztatów pracy	57,6	66,4	Pomoc bezrobotnym w tworzeniu samodzielnych warsztatów pracy i społeczno-wychowawcza	3,3	2,0
Obciążenie spożycia	10,2	10,9	Pomoc doraźna ^b	19,7	19,6
w tem: wdowisk	3,2	3,4	Zabezpieczenie na wypadek bezrobocia robotników	—	26,5
mieszkań	2,3	2,6	Administracja (łącznie z administracją biur pośrednictwa pracy)	0,4	6,7
cukru	1,5	1,6	Koszty poboru opłat	1,5	1,7
żarówek	1,4	1,4	Różne	2,2	0,8
Dotacje Skarbu Państwa	30,0	31,9			
w tem: Fundusz Inwestycyjny	20,0	20,3			
Pożyczka Inwestycyjna	—	10,9			
Zabezpieczenie na wypadek bezrobocia robotników	—	28,3			
Zaległe podatki uiszczone w naturze	2,9	3,1			
Różne	10,3	10,8			

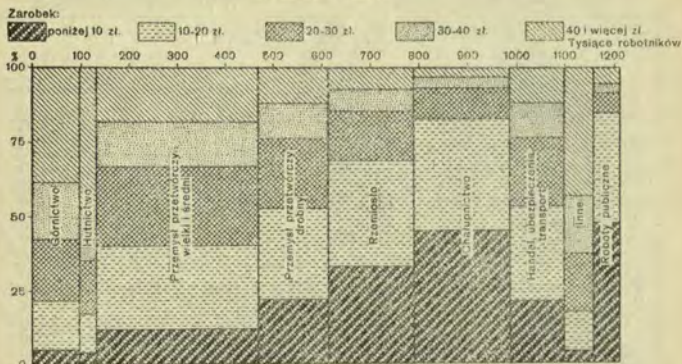
a Dane tymczasowe; b Ob. dział XV, tabl. 11, str. 205.

TABL. 47. PODZIAŁ WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY NA ROBOTY PUBLICZNE W LATACH 1934/35 i 1935/36

Województwa Rodzaje robót	1934/35	1935/36 ^a	1934/35	1935/36 ^a
	w tysiącach zł.		%	
Ogółem	81 638	94 624 ^b	100,0	100,0 ^b
Woj. centralne	43 529	44 404	53,3	46,9
w tem m. st. Warszawa	6 944	7 499	8,5	7,9
„ wschodnie	6 841	6 198	8,4	6,6
„ zachodnie	16 939	19 802	20,8	20,9
„ południowe	14 329	13 856	17,5	14,6
Studja i projekty techniczne	1 240	1 223	1,5	1,3
Komunikacja	35 571	33 701	43,5	35,6
koleje	4 554	1 330	5,5	1,4
drogi wodne	5 804	5 524	7,1	5,8
drogi bite i mosty	25 213	26 847	30,9	28,4
Meljoracje	8 470	9 094	10,4	9,6
Urządzenia miejskie	25 701	28 635	31,5	30,3
w tem: kanalizacja i wodociągi	9 793	17 081	12,0	18,1
gazyfikacja i elektryfikacja	4 244	613	5,2	0,6
nawierzchnie ulic	6 359	9 275	7,8	9,8
Budowle publiczne	6 285	2 592	7,7	2,7
w tem szkoły	3 243	171	4,0	0,2
Budownictwo mieszkaniowe	3 697	5 920	4,6	6,3
Inne	674	1 034	0,8	1,1

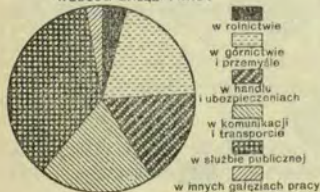
a Dane tymczasowe; b W podziale według województw nie wykazano sumy 10 364 zł. (11,0%), a w podziale według rodzajów robót—12 425 zł. (13,1%),

**ROBOTNICZY ZATRUDNIENI WEDŁUG WYSOKOŚCI ZARODKU TYGODNIOWEGO
W POLSCE W 1933 R.**

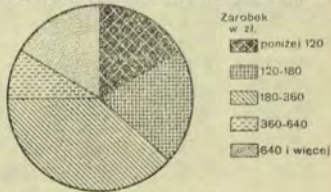


PRACOWNICY UMYSŁOWI

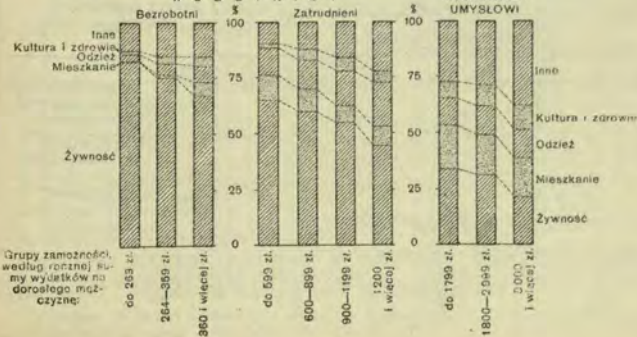
PODZIAŁ ZATRUDNIANYCH W 1931 ROKU
WEDŁUG GAŁĘZI PRACY



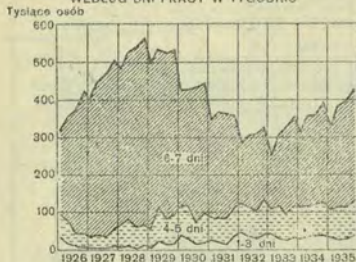
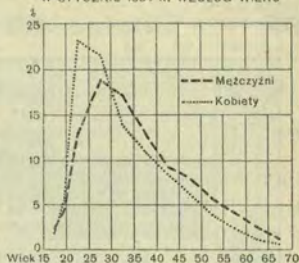
PODZIAŁ ZATRUDNIANYCH W 1933 ROKU
WEDŁUG WYSOKOŚCI ZARODKÓW MIESIĘCZNYCH



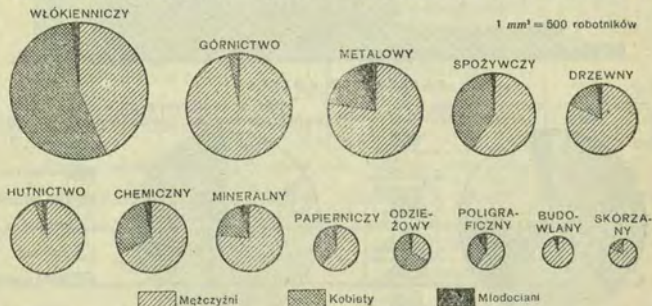
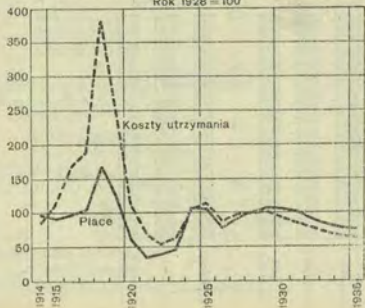
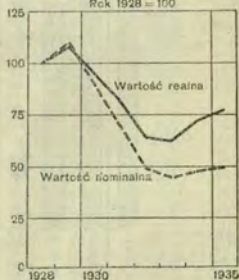
ROZKŁAD WYDATKÓW W BUDŻETACH ROBOTNICZYCH I PRACOWNICZYCH



ROBOTNICZY W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE W POLSCE

ZATRUDNIENI W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM
WEDŁUG DNI PRACY W TYGODNIUZATRUDNIENI W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM
W STYCZNIU 1934 R. WEDŁUG WIEKU

MĘŻCZYŹNI, KOBIETY I MŁODOCIANI W WIELKIM I ŚREDNIM PRZEMYSŁE W POLSCE STYCZEŃ 1936 R.

WSKAŹNIKI KOSZTÓW UTRZYMANIA
I STAWEK PŁAC ROBOTNICZYCH W ZŁOŹCIE
Rok 1928 = 100WSKAŹNIKI NOMINALNEJ
I REALNEJ WARTOŚCI
WYPŁAT ROBOTNICZYCH
Rok 1928 = 100

DZIAŁ XV. OPIEKA SPOŁECZNA

TABL. 1. WYDATKI Z BUDŻETU MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ NA OPIEKĘ SPOŁECZNĄ W POLSCE W LATACH 1928/29—1936/37

Rodzaje wydatków	1928—	1929—	1930—	1931—	1932—	1933—	1934—	1935—	1936 ^a
	—1929	—1930	—1931	—1932	—1933	—1934	—1935	—1936	—1937
w tysiącach złotych									
Ogółem ^b	26 132	36 298	56 474	49 481	53 587	57 991	32 730	27 027	14 519
Opieka nad:									
dziećmi i młodzieżą	7 096	9 405	8 739	6 282	5 246	4 869	4 933	5 750	4 850
niezdolnymi do pracy	1 488	1 663	1 362	985	752	625	596	564	565
inwalidami wojennymi	3 195	4 775	5 119	3 778	3 609	3 022	3 893	4 250	4 608
ofiarami wojny i wypadków politycznych	1 729	1 887	1 486	844	643	545	472	400	400
weteranami powstań narodowych	122	128	125	112	82	74	60	144 ^c	183 ^d
poszkodow. przez wypadki żywiołowe	3 760	4 305	1 567	1 085	686	644	929	398	369
ruchem migracyjnym	2 070	3 206	3 688	2 592	1 249	868	614	616	779
rodzinami bezrobotn. w kraju	6 263	10 048	33 648	33 409	40 986	46 978	20 998	14 640	2 500
zagranicą	6 263	10 048	33 645	33 357	40 872	46 832	20 686	14 284	2 000
Różne ^d	409	881	740	394	334	366	235	265	265

a Budżet. *b* Bez wydatków na opiekę i leczenie umysłowo chorych, które były uwzględnione w odpowiedniej tablicy Małego Rocznika Statystycznego 1934. *c* Łącznie z opieką nad osobami zasłużonymi w walce o niepodległość. *d* Walka z nierządem, żebractwem, włóczęgostwem oraz opieka nad b. więźniami i ich rodzinami, popieranie samopomocy społecznej i t. p.

Uwaga. Wydatki Funduszu Pracy na opiekę społeczną ob. dział XIV, tabl. 46, str. 198.

TABL. 2. WYDATKI SKARBU ŚLĄSKIEGO I ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO NA OPIEKĘ SPOŁECZNĄ W POLSCE W LATACH 1928/29—1935/36

Wyszczególnienie	1928—	1929—	1930—	1931—	1932—	1933—	1934—	1935—
	—1929	—1930	—1931	—1932	—1933	—1934	—1935	—1936 ^a
w milionach złotych								
Skarb Śląski ^b	12,0	16,8	14,9	15,0	11,5	7,9	9,7	9,6
Związki samorządu terytorjalnego ^c	61,7	70,4	74,8	73,9	73,6	69,3 ^d	56,8 ^d	48,9
Gminy wiejskie	5,5	7,4	8,3	10,5	9,5	7,2	5,9	5,9
Miasta	44,9	50,9	54,7	53,2	55,5	48,8 ^d	38,1 ^d	34,6
Powiatowe związki samorządowe	8,7	8,9	8,4	7,6	6,2	9,4 ^d	9,0 ^d	4,3
Wojewódzkie związki samorządowe	2,6	3,2	3,4	2,6	2,4	3,9	3,8	4,1

a Budżet. *b* Łącznie z wydatkami na zdrowotność, przyczem dla zakładów opiekuńczych uwzględnione są tylko dotacje. *c* Łącznie z wydatkami zakładów opiekuńczych. *d* Łącznie z opłatami na Fundusz Pracy.

Uwaga. Wydatki i dochody zakładów opiekuńczych związków samorządu terytorjalnego ob. dział XXV, tabl. 28 i 29, str. 277.

TABL. 3. KOMISJE OPIEKI SPOŁECZNEJ, OKRĘGI OPIEKUŃCZE I OPIEKUNOWIE SPOŁECZNI W POLSCE W 1932 R.

Wyszczególnienie	Polska ^a	Województwa			
		centralne	wschodnie	zachodnie ^a	południowe ^b
Komisje opieki społecznej:					
wojewódzkie	15	5	4	2	4
powiatowe	277	82	36	58	101
miejskie	600	209	61	152	178
wiejskie	6 519	1 236	365	3 025	1 893
Okręgi opiekuńcze	17 355	4 425^c	893	2 733	9 304
Opiekunowie społeczni	23 647	5 148^c	1 526	5 526	11 447

^a Bez woj. śląskiego, gdzie rozporządzenie o Opiekunach i Komisjach Opieki Społecznej nie obowiązuje. ^b Dane dla woj. krakowskiego z 1930 r. ^c Dane dla m. st. Warszawy z 1935 r.

TABL. 4. ZAKŁADY OPIEKI ZAMKNIĘTEJ W POLSCE WEDŁUG CHARAKTERU ZAKŁADÓW W 1934 R.

Stan w dn. 31.III

Zakłady Wychowankowie, pensjonariusze	Polska	Województwa			
		centralne	wschodnie	zachodnie	południowe
Zakłady dla dzieci i młodzieży					
Liczba zakładów ogółem	882	314	129	123	316
Żłobki	46	16	5	15	10
Schroniska i bursy	781	269	120	95	297
Zakłady specjalne	55	29	4	13	9
Wychowankowie ogółem	42 484	18 458	5 817	5 544	12 665
w żłobkach	2 719	1 560	224	430	505
w schroniskach i bursach	36 312	15 066	5 429	4 131	11 686
w zakładach specjalnych	3 453	1 832	164	983	474
ociemniałi i głuchoniemi	619	206	21	181	211
wątl i słabowici	397	324	41	—	32
upośledzeni umysłowo	534	459	—	75	—
zaniedbani moralnie	626	305	—	125	196
trudni do prowadzenia	1 166	438	102	602	24
w pogotowiacz opiekuńczych	111	100	—	—	11
Zakłady dla dorosłych					
Liczba zakładów ogółem	1 543	272	46	1 136	89
Schroniska	1 492	247	42	1 124 ^a	79
Zakłady specjalne	51	25	4	12	10
Pensjonariusze ogółem	26 880	10 404	1 837	11 185	3 454
w schroniskach	23 016	8 346	1 723	10 085 ^a	2 862
w zakładach specjalnych	3 864	2 058	114	1 100	592
ociemniałi i głuchoniemi	171	86	21	64	—
nieuleczalnie chorzy	1 488	809	54	127	498
upośledzeni umysłowo	214	101	—	49	64
ofiary nierządu	244	128	—	116	—
w domach matki i dziecka	71	59	—	12	—
w domach pracy dobrowolnej	971	603	39	200	30
w domach pracy przymusowej	705	182	—	523	—

^a W tem 876 przytułków o 4 657 pensjonariuszach w gminach wiejskich woj. poznańskiego i pomorskiego nie objętych w latach poprzednich.

TABL. 5. ZAKŁADY OPIEKI ZAMKNIĘTEJ W POLSCE WEDŁUG WŁAŚCICIELI W 1934 R.

Stan w dn. 31.III

Właściciele	Liczba zakładów					Liczba wychowanków, pensjonariuszy
	Polska	Województwa				
		centralne	wschodnie	zachodnie	południowe	
Zakłady dla dzieci i młodzieży						
Ogółem	882	314	129	123	316	42 484
Samorząd terytorjalny ^a	118	62	21	20	15	9 017
Organizacje społeczne	492	180	82	35	195	19 901
Zgromadzenia zakonne	121	26	16	16	63	6 112
Związki wyznaniowe	54	21	3	23	7	1 872
Fundacje	59	13	1	11	34	3 828
Osoby prywatne	11	5	1	3	2	559
Właściciele niepodani	27	7	5	15	—	1 195
Zakłady dla dorosłych						
Ogółem	1 543	272	46	1 136	89	26 880
Samorząd terytorjalny ^a	1 106	95	10	967	34	14 860
Organizacje społeczne	96	50	22	12	12	4 541
Zgromadzenia zakonne	18	6	1	8	3	809
Związki wyznaniowe	143	39	13	81	10	2 569
Fundacje	142	78	—	36	28	3 365
Osoby prywatne	9	1	—	7	1	123
Właściciele niepodani	29	3	—	25	1	613

^a Łącznie z zakładami utrzymanymi przez Skarb Śląski.TABL. 6. STOWARZYSZENIA OPIEKUŃCZE W POLSCE^a W LATACH 1932 i 1934

Stan w dn. 31.III

Lata	Rodzaje instytucyj	Polska ^b	Województwa			
			centralne	wschodnie	zachodnie ^b	południowe
Liczba instytucyj						
Ogółem	1932	1 064	538	333	38	155
	1934	1 145	594	275	59	217
Stowarzyszenia opiekujące się:						
dziećmi i młodzieżą		262	103	48	11	100
dorosłymi i rodzinami		319	165	54	40	60
o celach specjalnych		564	326	173	8	57
Członkowie w tysiącach						
Ogółem	1932	210,8	99,9	69,6	3,3	38,0
	1934	210,2	117,0	48,0	4,7	40,5
W stowarzysz. opiekujących się:						
dziećmi i młodzieżą		50,1	22,6	6,2	1,4	19,9
dorosłymi i rodzinami		48,5	26,2	8,2	2,9	11,2
o celach specjalnych		111,6	68,2	33,6	0,4	9,4

^a Stowarzyszenia o celach wyłącznie opiekuńczych. ^b Bez woj. śląskiego.

TABL. 7. FUNDACJE OPIEKUŃCZE I LECZNICZE W POLSCE

Liczba fundacyj	Polska	Województwa			
		cen- tralne	wschod- nie	zachod- nie	połu- dniowe
Ogółem (stan w dn. I.I 1936 r.)	1 586	275	32	498	781
opiekuńcze	1 470	233	24	473	740
opiekuńczo-lecznicze	36	11	6	9	10
lecznicze	80	31	2	16	31
O wiadomej wartości majątku ogółem (stan w dn. 31.III 1933 r.) ^a	1 226	231	4	407	584
do 1 tys. zł.	521	20	—	188	313
od 1 do 10 tys. zł.	312	60	—	109	143
„ 10 „ 100 „ „	242	90	—	77	75
powyżej 100 tys. zł.	151	61	4	33	53

a Wartość majątku fundacyj w dn. I.I 1936 r. wynosiła około 200 miljon. zł.

TABL. 8. PRZYFABRYCZNE INSTYTUCJE OCHRONY MACIERZYŃSTWA^a
W POLSCE W LATACH 1932—1936

Stan w dn. I.I

Lata Województwa	Liczba fabryk		Liczba zatrud- nionych kobiet	Żłobki		Stacje lotne	
	pań- stwo- wych	pry- wat- nych		Liczba			
				żłob- ków	dzieci	stacyj	dzieci
Polska 1932	40	34	20 799	34	525	60	3 430
. . . . 1933	37	37	19 830	34	50	56	3 676
. . . . 1934	37	38	20 279	35	577	56	3 380
. . . . 1935	37	44	28 968	35	610	56	3 290
. . . . 1936	35	86	51 616	32	518	97	4 239
Woj. centralne	17	73	44 109	18	285	76 ^b	2 654
„ wschodnie	3	3	697	—	—	6	602
„ zachodnie	9	8	4 293	8	157	12	744
„ południowe	6	2	2 517	6	76	3	239

a Istniejące na zasadzie ustawodawstwa pracy. b Niektóre z nowych stacyj lotnych są prowadzone przez instytucje pozafabryczne.

TABL. 9. SIEĆ STACJI OPIEKI NAD MATKĄ I DZIECKIEM W POLSCE
W LATACH 1933—1936

Stan w dn. I.I

Lata Województwa	Stacje		Stacje stanowiące własność						
	ogó- łem	w tem przy ośrod- kach zdrowia	pań- stwa	samorządu			ubez- pie- czalni spo- łecz- nych	orga- niza- cyj spo- łecz- nych	
				po- wia- to- wego	miej- skie- go	wiej- skie- go			współ- ną z innymi instyt.
Polska 1933	396	161	7	79	124	16	13	23	134
. . . . 1934	377	142	6	80	81	14	50	22	124
. . . . 1935	387	158	6	91	77	8	58	15	132
. . . . 1936	423	190	8	128	77	12	49	13	136
Woj. centralne	171	91	2	46	29	—	15	—	79
„ wschodnie	81	34	4	35	6	3	1	—	32
„ zachodnie	100	12	1	13	32	9	22	12	11
„ południowe	71	53	1	34	10	—	11	1	14

Uwaga. Ośrodki zdrowia ób. dział XVI, tabl. 7 i 8, str. 211.

TABL. 10. DZIAŁALNOŚĆ STACJI OPIEKI NAD MATKĄ I DZIECKIEM
W POLSCE W 1933 I 1934 R.

Lata Województwa	Stacje uwzględnione	Dzieci pod opieką stacji		Kobiety pod opieką stacji		Dokona- ne wy- wiady	Wy- dane mleko w tys. l
		Liczba dzieci	Liczba porad	Liczba kobiet	Liczba porad		
w tysiącach							
Polska . . . 1933	358	121,5	476,6	16,7	42,8	295,2	3 403
1934	387	124,3	446,3	19,1	32,8	276,4	3 272
Woj. centralne . . .	146	53,0	213,4	10,0	18,7	119,5	2 134
„ wschodnie . . .	69	15,5	59,0	2,8	4,1	32,0	290
„ zachodnie . . .	99	23,6	85,2	1,9	2,4	74,4	735
„ południowe . . .	73	32,2	88,7	4,4	7,6	50,5	113

TABL. 11. POMOC DORAŻNA FUNDUSZU PRACY DLA BEZROBOTNYCH
W POLSCE W 1934/35 R. ^a

Wyszczególnienie	Polska	Województwa			
		central- ne	wschod- nie	zachod- nie	połu- dniowe
Liczba osób objętych akcją pomocy doraźnej					
1934 czerwiec	501 481	183 690	16 704	234 215	66 872
wrzesień	455 582	164 369	3 105	237 724	50 384
grudzień	778 064	348 412	35 930	331 999	61 723
1935 marzec	827 865	350 360	39 598	351 324	86 583
Wartość udzielonych świadczeń w tysiącach złotych					
Ogółem	31 366 ^b	14 230	1 137	12 696	3 252
Z kredytów Biura Głównego Funduszu Pracy	19 664 ^b	9 339	670	7 771	1 833
w gotówce	13 363 ^b	6 007	546	5 681	1 078
w naturze	6 301	3 332	124	2 090	755
w tem za zaległe podatki	417	151	14	198	54
Z dochodów własnych wojewódzkich komitetów Funduszu Pracy	11 702	4 891	467	4 925	1 419
Ilość niektórych produktów wydanych jako świadczenia w naturze					
Mąka t	43 171	18 157	814	20 313	3 887
Chleb „	5 107	328	6	4 740	33
Sól „	665	76	178	19	392
Cukier „	677	291	36	239	111
Mieszanka cukrowo-kawowa t	1 256	480	155	435	186
Zboża i kasze t	893	300	33	335	225
Mięso, słonina, tłuszcze, wędliny t	309	140	1	94	74
Ziemiaki t	59 012	18 806	1 970	31 344	6 892
Mleko l	79 404	—	398	79 006	—
Węgiel t	66 375	29 225	59	29 397	7 694
Drzewo m ³	62 515	263	8 925	36 075	17 252
Nafta l	8 559	—	—	559	8 000

^a Od 1.IV 1934 do 31.III 1935. ^b Dla 51 tys. złotych brak podziału na województwa.

TABL. 12. UCZESTNICY OŚRODKÓW PRACY STOWARZYSZENIA OPIEKI NAD MŁODZIEŻĄ NIEZATRUDNIONĄ W POLSCE W OKRESIE OD XI 1933 DO VII 1935 R.

Płeć Wiek Wykształcenie	Ogółem	Pochodzenie młodzieży				
		z miast ^a			ze wsi	niepoda- ne
		razem	A	B		
Ogółem	28 884	13 308	8 435	4 873	15 186	390
Meżczyźni	27 584	12 473	8 164	4 309	14 744	367
Kobiety	1 300	835	271	564	442	23
Wiek						
poniżej 17 lat	1 520	779	475	304	736	5
od 17 — 20 lat	14 339	6 738	4 374	2 364	7 461	140
„ 21 — 24 „	9 422	4 231	2 651	1 580	5 061	130
powyżej 24 „	3 368	1 475	881	594	1 817	76
niepodany	235	85	54	31	111	39
Wykształcenie						
Analfabeci	2 898	839	603	236	2 003	56
Szkola:						
powszechna nieukończona	16 235	6 676	4 521	2 155	9 410	149
powszechna ukończona	4 810	2 563	1 488	1 075	2 201	46
średnia ogólnokształcąca	943	649	352	297	275	19
zawodowa	3 253	2 299	1 293	1 006	897	57
Studia wyższe	67	49	24	25	16	2
Wykształcenie niepodane	678	233	154	79	384	61

^a A—Miasta poniżej 100 tys. mieszkańców. B—Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców.

Uwaga. Agendy Stowarzyszenia Opieki nad Młodzieżą Niezatrudnioną w dn. I.XII 1935 r. przejął Fundusz Pracy. W Ośrodkach Pracy w 1935 r. było osób: w dniu I.III—6 567, w dniu I.VI—15 292, w dniu I.IX—14 598, w dniu I.XII—4 928.

TABL. 13. LETNIE KOLONJE I PÓLKOLONJE DZIECIĘCE W POLSCE W LATACH 1929—1934

Lata Województwa	Liczba kolonij	Kolonia			Półkolonia		Sumy wy- datko- wane w tys. złotych
		Dzieci na kolonjach			Liczba pół- kolonij	Dzieci na pół- kolo- njach w tys.	
		ogó- łem	wypo- czynko- wych	leczni- czych			
		w tysiącach					
Polska ^a . . . 1929	1 029	79,1	62,6	16,5	136	45,7	8 634
1930	1 016	85,3	74,9	10,4	145	44,1	11 448
1931	1 077	85,9	76,0	9,9	165	48,9	7 836
1932	1 013	80,4	69,5	10,9	234	57,6	5 569
1933	1 026	100,6	94,2	6,4	295	60,1	5 336
1934	1 428	101,9	93,4	8,5	553	77,4	5 512 ^b
Woj. centralne . . .	469	56,3	51,2	5,1	153	40,6	3 293
„ wschodnie . . .	131	9,5	9,1	0,4	110	11,0	475
„ zachodnie ^a . . .	423	16,7	16,1	0,6	60	8,7	722
„ południowe . . .	405	19,4	17,0	2,4	230	17,1	1 022

^a Bez woj. śląskiego. ^b W tem fundusze: państwowe 13,6%, samorządowe 9,1%, Fundusz Pracy 10,7%, subsydia społeczne i inne 38,9%, opłaty za dzieci 22,5%, ubezpieczalnie społeczne 4,8%, niedobór 0,4%. W 1934 roku organizowały akcję kolonijną 755 instytucji.

TABL. 14. ZAOPATRZENIE WETERANÓW POWSTAŃ NARODOWYCH I BYŁYCH SKAZAŃCÓW POLITYCZNYCH W POLSCE

A. Wydatki z budżetu Skarbu Państwa w latach 1930/31—1936/37

B. Osoby pobierające zaopatrzenie w latach 1931—1935
Stan w dn. 31.XII

Lata	Pensje weteranów powstań narodowych	Żaopatrzenie byłych skazańców politycznych
	w tys. złotych	
1930/31	1 772	675
1931/32	1 499	1 125
1932/33	1 291	1 749
1933/34	1 174	2 128
1934/35	921	2 614
1935/36 ^a	960	2 900
1936/37 ^a	900	2 900

Wyszczególnienie	1931	1932	1933	1934	1935
Uczestnicy powstań narodowych . . .	1 594	1 406	1 273	1 167	1 047
Weterani	327	264	191	145	107
Wdowy	1 267	1 142	1 082	1 022	940
Byli skazańcy polityczni	769	1 142	1 614	1 897	2 005
Skazańcy	454	731	1 056	1 251	1 315
Wdowy	204	278	364	454	499
Sieroty	111	121	164	152	145
Rodzice	—	12	30	40	46

a Budżet.

Uwaga. Ponadto w budżecie na 1936/37 r. przewidziano 500 tys. złotych na zaopatrzenie dla osób szczególnie zasłużonych w walkach o niepodległość Państwa Polskiego.

TABL. 15. ZAOPATRZENIE INWALIDÓW WOJENNYCH I WOJSKOWYCH W POLSCE^a

A. Wydatki z budżetu Skarbu Państwa w latach 1930/31—1936/37

Wyszczególnienie	1930—1931	1931—1932	1932—1933	1933—1934	1934—1935	1935—1936 ^b	1936—1937 ^b
	w tysiącach złotych						
Ogółem	156 610	159 755	127 614	121 821	100 004	97 400	94 400
Renty inwalidów wojen. i wojskowych wojennych z przed 1914	153 477	156 846	125 589	120 083	98 303	95 800	92 800
Kapitalizacja rent	1 471	1 484	1 269	1 124	1 103	1 100	1 100
	1 662	1 425	756	614	598	500	500

a Wydatki na leczenie, protezowanie i opiekę nad inwalidami ob. tabl. I, str. 201. b Budżet.

B. Osoby pobierające renty inwalidzkie w latach 1931—1935
Stan w dniu I.VII

Wyszczególnienie	1931	1932	1933	1934	1935 ^a		
					Ogółem	A	B
Ogółem	251 117	256 030	243 340	180 982 ^b	190 732 ^b	185 188	5 544
Inwalidzi	105 441	112 404	119 592	77 756 ^b	81 858 ^b	76 758 ^c	5 100
Wdowy	62 777	65 748	66 318	53 078	58 657	58 288	369
Sieroty	67 528	62 462	41 830	29 546	28 941	28 866	75
Rodzice ^d	15 371	15 416	15 600	20 602	21 276	21 276	—

a A—renty inwalidów wojennych i wojskowych. B—renty inwalidów wojennych z przed 1914 r. b Zmniejszenie wskutek zmiany uprawnień do pobierania renty inwalidzkiej. c W tem 6 435 inwalidów wojskowych. d Liczba rent wypłacanych rodzicom.

TABL. 16. ZAREJESTROWANI INWALIDZI WOJENNI I WOJSKOWI
W POLSCE WEDŁUG STOPNIA UTRATY ZDOLNOŚCI ZAROBKOWEJ
W 1935 R.

Województwa Przyczyny inwalidztwa	Ogółem	inwalidzi według odsetka utraty zdolności do pracy			
		poniżej 15	15-44	45-84	85-100
Inwalidzi, których uprawnienia określono na stałe					
Według województw					
Stan w dn. 30.IX					
Polska	151 826	36 075	89 275	24 526	1 950
Woj. centralne	26 414	6 261	14 913	4 813	427
„ wschodnie	11 105	2 058	6 613	2 269	165
„ zachodnie	58 081	16 495	31 952	8 968	666
„ południowe	56 226	11 261	35 797	8 476	692
Według przyczyn inwalidztwa					
Stan w dn. 31.III					
Ogółem	152 505	35 753	90 023	24 729	2 000
Uszkodzenia kończyn	92 152	17 797	54 355	19 205	795
Uszkodzenia głowy, kregostupa i t. p.	21 862	6 271	13 067	2 261	263
Schorzenia pochodzenia gruźli- czego	4 522	1 428	2 640	406	48
Schorzenia psychiczne i nerwowe	6 391	2 089	3 312	757	233
Schorzenia uszu	2 657	645	1 756	247	9
Ociemniali	5 899	17	4 483	873	526
Inne schorzenia	19 022	7 506	10 410	980	126
Inwalidzi, których uprawnienia określono tymczasowo					
Według województw					
Stan w dn. 30.IX					
Polska	19 016	3 728	12 898	2 092	298
Woj. centralne	4 008	1 080	2 276	570	82
„ wschodnie	1 253	337	724	166	26
„ zachodnie	10 630	1 813	7 670	982	165
„ południowe	3 125	498	2 228	374	25
Według przyczyn inwalidztwa					
Stan w dn. 31.III					
Ogółem	19 353	3 686	13 221	2 147	299
Uszkodzenia kończyn	2 513	448	1 737	309	19
Uszkodzenia głowy, kregostupa i t. p.	1 776	348	1 208	203	17
Schorzenia pochodzenia gruźli- czego	4 097	403	2 722	833	139
Schorzenia psychiczne i nerwowe	2 285	408	1 554	252	71
Schorzenia uszu	366	51	273	38	4
Ociemniali	65	—	36	27	2
Inne schorzenia	8 251	2 028	5 691	485	47

DZIAŁ XVI. ZDROWOTNOŚĆ PUBLICZNA

TABL. I. PERSONEL LEKARSKI W POLSCE W 1933 R.

Stan w dn. I.I

Województwa	Liczba				Na 10 000 mieszkańców			
	le- karzy	le- karzy denty- stów	aku- szerek	felcze- rów	le- karzy	le- karzy denty- stów	aku- szerek	felcze- rów
	1933	1933	1931	1931	1933	1933	1931	1931
Polska	10 644	3 157	9 554	1 923	3,3	1,0	3,0	.
M. st. Warszawa	2 335	1 137	1 301	311	19,8	9,6	11,7	2,8
Woj. centralne ^a	2 589	1 192	3 392	1 202	2,1	0,9	2,8	1,0
„ wschodnie	1 160	473	883	410	2,0	0,8	1,6	0,7
„ zachodnie	1 493	198	1 118	—	3,3	0,4	2,5	—
„ południowe	3 067	157	2 860	—	3,5	0,2	3,4	—

^a Bez m. st. Warszawy.

TABL. 2. LEKARZE W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1929 R.

Liczba lekarzy na 10 000 mieszkańców

Stany Zj. Am.	12,4	Estonia	8,1	Francja	5,9
Szkocja	12,3	Dania	7,6	Holandja	5,6 ^a
Austria	12,0 ^a	Włochy	7,4 ^a	Szwecja	3,8
Węgry	9,0	Belgia	6,8	Polska	3,1
Szwajcaria	8,2	Łotwa	6,8	Finlandja	2,7
Japonia	7,7 ^a	Czechosłowacja	6,5	Litwa	2,1
Niemcy	7,4	Norwegia	6,1 ^a	Egipt	1,6

^a 1928 r.

Źródło: *Annuaire Sanitaire International*, 1930, Genewa 1932.

TABL. 3. SZPITALA I ŁÓŻKA W SZPITALACH W POLSCE W LATACH 1926—1935

Stan w dn. I.I

Lata	Szpi- tale	Łóżka w szpitalach		Rok	Szpi- tale	Łóżka w szpitalach		
		Ogó- łem	Na 10 000 miesz- kańców			Właściciele szpitali Województwa	Ogó- łem	Na 10 000 miesz- kańców
1935								
1926	635	54 235	18,5	Szpitala państwowe	50	8 975	2,7	
1927	656	57 313	19,3	„ samorządowe	294	36 453	10,9	
1928	672	58 836	19,6	„ społeczne ^a	226	23 256	7,0	
1929	707	61 028	20,1	„ prywatne	109	2 091	0,6	
1930	716	64 493	21,0					
1931	718	67 252	21,2	M. st. Warszawa	62	7 428	60,9	
1932	726	70 937	22,0	Woj. centralne ^b	226	19 103	15,0	
1933	710	70 763	21,7	„ wschodnie	99	4 895	8,4	
1934	676	69 083	20,9	„ zachodnie	180	24 417	51,9	
1935	679	70 775	21,2	„ południowe	112	14 932	16,8	

^a W tem również szpitale ubezpieczalni społecznych. ^b Bez m. st. Warszawy.
Uwaga. Tablice 3, 5 i 6 nie obejmują szpitali i sanatoriów wojskowych.

TABL. 4. ŁÓŻKA W SZPITALACH W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH
W 1929 R.^a

Liczba łóżek na 10 000 mieszkańców

Szwajcaria . . .	106,0	Austria	67,1	Czechosłowacja	35,7
Dania	92,4	Holandja	61,4	Japonia	28,7
Szwecja	89,7	Łotwa	54,1	Polska	20,0
Niemcy	87,2	Finlandja	41,1	Grecja	16,5
Norwegja	78,3	Węgry	38,1	Litwa	12,6
Stany Zj. Am.	74,5	Francja	37,2	Egipt	5,5

^a Dla niektórych państw 1928 r. lub 1927 r.Źródło: *Annuaire Sanitaire International 1930*, Genewa 1932.TABL. 5. ŁÓŻKA DLA CHORYCH NA GRUŻLICĘ W SZPITALACH OGÓL-
NYCH I SANATORJACH W POLSCE W LATACH 1934 I 1935

Stan w dn. I.I

Województwa	Liczba zakładów				Liczba łóżek			
	szpitale ogólne		sanatorja		w szpitalach ogólnych		w sanatorjach	
	1934	1935	1934	1935	1934	1935	1934	1935
Polska	143	143	40	40	2 817	2 696	4 567	4 562
M. st. Warszawa	5	5	—	—	388	510	—	—
Woj. centralne ^a	55	55	18	17	882	834	1 736	1 761
„ wschodnie . . .	6	5	1	2	134	125	60	95
„ zachodnie . . .	62	62	6	6	874	799	1 245	1 240
„ południowe . .	15	16	15	15	539	428	1 526	1 466

^a Bez m. st. Warszawy.TABL. 6. ZAKŁADY DLA UMYSŁOWO CHORYCH W POLSCE W LATACH
1931, 1934 I 1935

Stan w dn. I.I

Lata Województwa	Liczba zakładów		Liczba łóżek		Liczba chorych
	zakładów specjal- nych	oddziałów szpitali ogólnych	w zakładach specjal- nych	w oddziałach szpitali ogólnych	
Polska					
1931	37	13	12 689	661	14 836
1934	33	7	14 782	370	14 956
1935	35	5	14 878	308	16 580
M. st. Warszawa . . .	3	1	410	140	733
Woj. centralne ^a . . .	15	1	4 494	50	4 996
„ wschodnie	1	1	230	35	154
„ zachodnie	11	1	7 976	23	7 570
„ południowe	5	1	1 768	60	3 127

^a Bez m. st. Warszawy.

TABL. 7. OŚRODKI ZDROWIA W POLSCE W LATACH 1930—1934

Wyszczególnienie	1930	1931	1932	1933	1934					
					Pol-ska	M. st. War-sza-wa	Województwa			
							cen-tral-nea	wscho-dnie	za-chod-nie	połu-dnio-we
Stan w dn. 31.XII										
Liczba ośrodków . . .	180	205	231	224	260	10	93	46	27	84
Liczba działów:										
przeciwgruźlicze . . .	171	193	216	213	246	10	87	40	26	83
przeciwjaglicze . . .	170	186	210	209	231	9	86	46	13	77
przeciwweneryczne . . .	85	105	112	102	119	5	52	25	9	28
opieka nad matką . . .	93	107	101	106	119	9	49	23	8	30
opieka nad dzieckiem . . .	108	135	146	150	170	9	60	30	18	53
inne	203	189	226	187	257	28	101	52	7	69
Personel:										
lekarze	450	488	474	544	662	108	218	110	52	174
pielegniarki	325	355	382	368	453	72	160	70	45	106
kontrolerzy sanitarni	81	78	70	55	65	25	21	6	—	13
inni funkcjonariusze	278	287	180	315	363	64	122	60	31	86
Liczba osób pod stałą opieką w tys.	314	435	441	453	524	47	230	93	29	125
W ciągu roku sprawozdawczego										
Liczba udzielonych porad w tys.	775	981	1134	1180	1331	209	441	287	94	300
Liczba przeprowadzonych odwiedzin domowych w tys.	155	203	217	218	247	47	78	31	29	62

a Bez m. st. Warszawy.

TABL. 8. WYDATKI NA URZĄDZENIE I PROWADZENIE OŚRODKÓW ZDROWIA W POLSCE W LATACH 1930/31—1934/35

Wyszczególnienie	1930-1931	1931-1932	1932-1933	1933-1934	1934/35					
					Pol-ska	M. st. War-sza-wa	Województwa			
							cen-tral-nea	wscho-dnie	za-chod-nie	połu-dnio-we
w tysiącach złotych										
Ogółem	4 321	4 084	3 699	3 234	3 357	839	1 119	470	319	610
Skarb Państwa	366	368	359	371	455	19	155	120	31	130
Związki samorządu terytorjaln.	3 394	2 963	2 579	2 358	2 219	776	722	249	166	306
Ubezpieczalnie społeczne	175	317	229	203	156	—	44	15	38	59
Oplaty za korzystanie	175	197	210	159	133	13	47	55	3	15
Fundacja Rockefellera	102	70	—	18	13	—	—	7	—	6
Inne	109	169	322	125	381	31	151	24	81	94

a Bez m. st. Warszawy.

TABL. 9. SZCZEPNIENIA OCHRONNE W POLSCE W LATACH 1925—1934^a

Szczepienia przeciwko	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	w tysiącach									
Ospie	1 825	1 789	1 737	1 753	1 954	2 124	2 176	2 250	2 211	2 381
Durowi brzusznemu	43	92	87	85	182	149	189	220	162	493
Czerwonca	6	7	24	7	15	17	13	38	7	276
Płonicy	118	197	257	211	136	161	111	146	114	180
Błonicy	109	118	153	162	242

^a Dane nie dotyczą wojska.

TABL. 10. WAŻNIEJSZE CHOROBY ZAKAŻNE W POLSCE ZAREJESTROWANE W LATACH 1926—1935^a

Choroby	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Zachorowania										
Dur brzuszny	15933	19035	14080	15429	11962	12104	20349	12523	18560	13590
Dur osutkowy	3568	2950	2401	1988	1640	2154	2424	3454	5127	4149
Dur powrotny	15	13	10	3	3	2	6	2	2	1
Ospa	69	36	21	12	21	9	3	5	5	4
Odra	65614	34041	37063	25481	59567	19427	24877	38170	38256	23606
Płonica	37693	36300	28898	20909	29991	19115	22015	21961	20968	17898
Krztusiec	6536	9638	11865	9082	10206	5852	8723	8813	9295	7523
Błonica	6826	8640	10460	11977	17074	14917	18757	17324	23370	17849
Czerwonka	4805	5011	1784	2750	1910	1293	7244	675	16717	4326
Zimnica	961	646	745	315	199	134	151	222	255	251
Róża	2378	3207	4564	4328	5090	3921	3856	4034	4769	4934
Zapalenie opon mózgowych	543	489	715	869	607	558	594	530	539	1075
Śpiączka epidemiczna	61	44	38	25	21	13	11	23	12	11
Gorączka pogołowa	846	1118	1189	1309	1564	1517	1229	1407	1588	1721
Heine-Medina	64	66	46	40	40	148	69	83	69
Zgony										
Dur brzuszny	259	507	169	052	910	916	408	920	334	108
Dur osutkowy	266	265	161	146	112	144	185	200	303	249
Dur powrotny	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Ospa	5	5	2	1	—	2	2	1	—	2
Odra	522	901	493	249	584	235	206	309	344	186
Płonica	3 600	3 288	2 159	1 164	1 135	693	729	607	508	482
Krztusiec	534	706	666	488	458	322	371	261	215	291
Błonica	622	824	863	733	963	858	1 059	877	1 088	894
Czerwonka	611	644	206	197	306	137	852	42	1 753	447
Zimnica	4	5	3	1	1	1	1	1	—	—
Róża	118	159	207	222	245	201	196	221	223	204
Zapalenie opon mózgowych	281	181	223	259	176	155	162	134	136	215
Śpiączka epidemiczna	20	17	19	8	5	7	3	8	1	8
Gorączka pogołowa	328	383	438	365	350	371	341	334	354	366
Heine-Medina	6	5	2	8	6	11	8	16	7

^a Dane nie dotyczą wojska.

TABL. 11. ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ W MIASTACH LICZĄCYCH PONAD 100 000 MIESZKAŃCÓW W POLSCE W LATACH 1934 I 1935

Przyczyny zgonów	Ogólna liczba zgonów		Na 10 000 mieszkańców zgonów	
	1934 a	1935	1934 a	1935
Ogółem	38 098	40 142	110,3	111,5
Dur brzuszny i rzekomy	360	281	1,0	0,8
Dur osutkowy	16	7	0,0	0,0
Odra	118	120	0,3	0,3
Płonica	184	149	0,5	0,4
Krzusiec	165	146	0,5	0,4
Błonica i dławiec	365	256	1,1	0,7
Grypa	223	272	0,6	0,8
Czerwonka	27	12	0,1	0,0
Inne choroby nagminne	390	412	1,1	1,1
Gruźlica narządów oddechowych	5 099	5 000	14,8	13,9
Pozostałe postacie gruźlicy	693	648	2,0	1,8
Rak i inne nowotwory złośliwe	3 453	3 531	10,0	9,8
Zapalenie opon mózgowych	474	417	1,4	1,2
Udar i rozmięczenie mózgu	1 658	1 817	4,8	5,0
Choroby serca	6 481	7 526	18,8	20,9
Choroby narządów oddechowych	916	1 108	2,7	3,1
Zapalenie płuc	3 851	4 046	11,2	11,2
Choroby przewodu pokarmowego ^b	2 259	1 899	6,5	5,3
w tem u dzieci do 2 lat	z 399	z 064	4,1	3,0
Marskość wątroby	74	79	0,2	0,2
Zapalenie nerek	624	662	1,8	1,8
Choroby ciąży i porodu	283	311	0,8	0,9
Wądość wrodzona i wady rozwoju	1 835	2 084	5,3	5,8
Uwład starczy	2 086	2 250	6,1	6,3
Śmierć gwałtowna	909	955	2,6	2,7
Samobójstwo	845	828	2,5	2,3
Inne choroby	3 980	4 422	11,5	12,3
Choroba niewiadoma	730	904	2,1	2,5

a Bez m. Chorzowa. W r. 1935 było w Chorzowie ogółem 1 126 zgonów. b Z wyłączeniem raka.

TABL. 12. ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1929 R.

Liczba zgonów na 10 000 mieszkańców

Państwa	Ogółem	W tem zgony, których przyczyną były						
		choroby nagminne	gruźlica narządów oddechowych	rak i inne nowotwory złośliwe	choroby serca	zapalenie płuc	śmierć gwałtowna	samobójstwo
Francja	182,0	4,1	14,1	9,7	15,2	.	5,0	1,9
Węgry	177,0	7,6	19,0	10,0	19,4	19,5	3,7	2,9
Czechosłowacja	154,6	6,2	16,1	11,1	17,0	15,9	4,2	2,8
Belgia	149,8	5,5	6,7	9,1	18,3	9,6	3,5	1,6
Austrja	144,0	4,1	15,9 ^a	15,5	.	12,2	4,4	3,7
Anglja ^b	134,0	11,7	7,9	14,4	24,4	11,1	4,3	1,3
Niemcy	126,0	2,6	7,3	12,9	.	9,3	4,4	2,5
Polska ^c	125,9	7,8	17,7	7,8	17,5	12,8	3,6	1,9
Szwecja	122,0	3,5	13,1 ^a	12,0	14,2	8,2	3,7	1,5
Holandja	107,0	7,5	6,4	12,1	12,0	11,4	3,0	0,6

a Wszystkie postacie gruźlicy. b Bez Szkocji i Północnej Irlandji. c Miasta liczące powyżej 25 000 mieszkańców.

TABL. 13. SAMOBÓJSTWA W POLSCE W 1935 R.^a

A. Zamachy i zgony według płci

Województwa	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety		Na 100 000 mieszkańców	
	zama- chy	zgony	zama- chy	zgony	zama- chy	zgony	zama- chy	zgony
Polska	4 121	2 612	2 468	1 816	1 653	796	12,2	7,7
Woj. centralne	2 078	1 093	1 142	729	936	364	14,7	7,7
„ wschodnie	525	383	336	282	189	101	8,9	6,5
„ zachodnie	708	511	474	376	234	135	14,9	10,8
„ południowe	810	625	516	429	294	196	9,0	7,0

B. Zamachy według płci i wieku

Województwa	Wiek w latach						
	10—14	15—19	20—29	30—39	40—59	60—79	80 i więcej
Mężczyźni							
Polska ^b	13	101	903	573	565	287	17
Woj. centralne	5	54	417	288	248	121	6
„ wschodnie	5	16	125	78	66	43	2
„ zachodnie	1	13	165	112	126	52	1
„ południowe	2	18	196	95	125	71	8
Kobiety							
Polska ^b	8	160	771	348	252	97	14
Woj. centralne	4	108	438	185	148	46	5
„ wschodnie	2	17	94	42	21	11	2
„ zachodnie	1	17	111	53	33	17	2
„ południowe	1	18	128	68	50	23	5

C. Zamachy według płci i wyznania

Płeć	Wyznanie					
	rzym- sko-ka- toliczne	grecko- kato- lickie	prawo- sławne	ewange- lickie	mojże- szowe	inne i nie- wiadome
Ogółem	3 039	262	292	142	339	47
Na 100 000 mieszkańców	14	7	7	16	11	2
Mężczyźni	1 763	178	212	95	187	33
Kobiety	1 276	84	80	47	152	14

^a Liczby niekompletne i nieporównywalne z ogłaszanymi poprzednio wobec zmiany metody zbierania danych. ^b Pozatem w wieku niewiadomym: mężczyzn 9, kobiet 3.

DZIAŁ XVII. UBEZPIECZENIA

Lokaty zakładów ubezpieczeń ob. dział XII, tabl. 30, str. 154. Emeryci państwowi i samorządowi oraz Państw. Zakł. Emeryt. ob. dział XXII, tabl. 3, str. 251
Pożary i straże pożarne ob. dział V, tabl. 12 i 13, str. 39

A. Ubezpieczenia społeczne

TABL. 1. OSOBY PODLEGAJĄCE UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM
W POLSCE W LATACH 1928—1935

Rodzaje ubezpieczeń	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Przeciętna roczna liczba ubezpieczonych w tysiącach								
Na wypadek choroby	2518,5	2662,4	2579,8	2390,7	2149,8	2043,7	1815,8	1864,6
Polska bez Górnego Śląska	2251,2	2381,7	2308,3	2153,2	1957,8	1871,6	1637,5	1678,6
Górny Śląsk	267,3	280,7	271,5	237,5	192,0	172,1	178,3	186,0
Na wypadek braku pracy	1157,7	1253,6	1194,9	1083,4	952,1	927,5	1036,6	1052,4
Robotników	932,6	1004,9	931,9	827,5	712,1	696,0	769,2	774,8
Pracowników umysłowych	225,1	248,7	263,0	255,9	240,0	231,5	267,4	277,6
Emerytalne	1143,6	1180,6	1142,9	1032,4	934,0	902,0	2030,2	2110,7 ^a
Robotników	918,5	931,9	879,9	776,5	694,0	670,5	1762,6 ^b	1832,1 ^a
Pracowników umysłowych	225,1	248,7	263,0	255,9	240,0	231,5	267,6	278,6
Od wypadków w zatrudnieniu	3677,6	3832,6	3722,0	3472,7	3203,7	3077,8	3728,6	3790,3
Dział przemysłowy	1739,7	1864,8	1708,2	1479,4	1211,2	1086,7	1828,6	1890,3
Dział rolny	1937,9	1967,8	2013,8	1993,3	1992,5	1991,1	1900,0 ^a	1900,0 ^a

^a Liczby szacunkowe. ^b Wzrost liczby ubezpieczonych spowodowany zwiększeniem zakresu ubezpieczenia.

TABL. 2. OSOBY POBIERAJĄCE RENTY LUB ZASIŁKI Z ZAKŁADÓW
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W POLSCE W LATACH 1928—1934
Stan w dniu 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
Ubezpieczenie na wypadek braku pracy ^a							
Ogółem	30 313	56 947	115 891	130 878	114 526	64 036	58 304
Robotnicy	28 260	53 319	106 425	113 613	91 924	49 394	48 468
Pracownicy umysłowi	2 053	3 628	9 466	17 265	22 602	14 642	9 836
Ubezpieczenie emerytalne							
Ogółem	132 527	148 487	153 266	158 485	162 795	171 113	201 704
Robotnicy ^b	127 428	142 255	145 931	149 695	152 231	156 878	184 046
Inwalidzi i starcy	75 420	78 303	83 226	87 754	91 552	95 309	116 245
Wdowy	19 599	22 566	25 793	28 436	30 326	32 515	34 579
Sieroty	32 408	41 385	39 910	33 503	30 349	29 054	33 219
Wstępni	1	1	2	2	4	—	3
Pracownicy umysłowi	5 099	6 232 ^c	7 335	8 790	10 564	14 235	17 658
Inwalidzi	1 016	1 318	1 758	2 435	3 456	5 034	6 912
Starcy	838	1 044	1 225	1 389	1 539	2 954	2 972
Wdowy	1 605	1 970	2 257	2 631	3 045	3 658	4 366
Sieroty	1 640	1 888	2 095	2 335	2 524	2 589	3 408
Ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu							
Ogółem	86 052	95 830	102 785	109 679	103 538	105 365	112908 ^d
Uszkodzeni	66 605	75 603	81 783	87 946	81 193	82 466	.
Wdowy	10 452	10 863	11 197	11 588	11 849	13 103	.
Sieroty	8 092	8 333	8 629	8 902	9 252	8 531	.
Wstępni	903	1 031	1 176	1 243	1 244	1 265	.

^a Przeciętne roczne liczby osób pobierających zasiłki. ^b Bez dodatkowego ubezpieczenia kolejarzy i górników. ^c Dla 12 rent brak podziału na rodzaje. ^d Liczba szacunkowa.

TABL. 3. BILANSE^a ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W POLSCE
 W LATACH 1928—1934
 Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	w milionach złotych						
Wszystkie rodzaje ubezpieczeń							
Aktywa	568,6	749,0	897,0	1055,8	1137,6	1190,4	1331,4
w tem:							
kapitały w bankach	120,5	136,4	163,7	120,8	121,6	129,9	195,7
papiery wartościowe	51,5	108,7	150,8	234,1	253,5	266,5	262,4
pożyczki hipoteczne	57,4	74,3	87,7	99,0	104,3	111,1	131,9
nieruchomości	105,3	131,3	165,0	221,1	243,1	253,3	251,3
składki zaległe	129,2	168,8	200,7	232,9	260,3	264,1	284,5
Pasywa	191,2	237,8	324,2	417,2	505,0	516,5	552,4
Ubezpieczenie na wypadek choroby							
Aktywa	168,9	214,8	251,4	273,8	286,5	289,8	304,7
w tem:							
kapitały w bankach	19,4	21,4	23,6	18,3	15,2	16,8	13,4
papiery wartościowe	0,9	0,7	0,8	0,6	0,7	6,6	4,6
pożyczki hipoteczne	1,8	1,9	1,6	2,7	2,7	2,8	—
nieruchomości	37,9	53,1	62,4	80,4	84,8	87,1	85,7
składki zaległe	66,3	84,4	99,5	108,4	120,0	117,0	107,5
Pasywa	161,6	215,8	253,9	252,1	267,3	287,5	325,3
Zabezpieczenie na wypadek braku pracy robotników							
Aktywa	47,0	41,9	17,6	22,3	22,1	21,3	46,9
w tem:							
kapitały w bankach	18,7	3,5	1,0	2,7	2,3	1,6	0,7
papiery wartościowe	—	—	—	—	—	—	0,0
nieruchomości	0,3	1,2	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7
składki zaległe	7,4	8,0	9,2	11,0	12,1	12,6	13,7
Pasywa	12,2	1,9	44,8	116,5	159,7	158,3	174,0
Ubezpieczenie na wypadek braku pracy pracowników umysłowych							
Aktywa	17,0	35,2	40,4	31,3	17,1	22,1	21,9
w tem:							
kapitały w bankach	12,1	19,4	18,5	7,5	0,2	—	—
papiery wartościowe	0,4	6,8	7,6	5,1	—	—	—
składki zaległe	3,6	7,0	9,8	13,1	14,8	16,5	19,3
Pasywa	0,5	0,4	1,7	1,4	11,8	20,0	12,3
Ubezpieczenie emerytalne robotników ^c							
Aktywa	92,6	112,7	141,1	150,9	156,2	150,6	200,1
w tem:							
kapitały w bankach	16,5	23,0	30,8	21,3	23,3	15,7	28,5
papiery wartościowe	9,4	16,5	23,7	28,4	31,9	34,4	49,8
pożyczki hipoteczne	13,3	13,9	15,5	15,6	18,5	18,0	29,9
nieruchomości	34,4	38,6	46,0	48,7	51,9	52,5	51,4
składki zaległe	0,2	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	14,0
Pasywa	2,4	3,8	2,1	4,6	9,1	9,7	13,1
Ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych							
Aktywa	146,5	225,1	312,6	424,6	497,6	548,5	605,4
w tem:							
kapitały w bankach	30,8	47,2	63,6	47,9	58,1	72,6	130,6
papiery wartościowe	30,3	65,5	95,4	168,9	192,3	195,2	179,7
pożyczki hipoteczne	32,4	42,8	53,1	62,4	65,5	72,3	84,9
nieruchomości	28,5	31,9	44,8	74,9	87,6	94,8	94,8
składki zaległe	10,6	30,7	42,3	56,3	61,6	60,0	76,4
Pasywa	4,3	4,6	7,8	28,4	29,3	12,4	11,6
Ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu ^d							
Aktywa	96,6	119,3	133,9	152,9	158,1	158,1	152,4
w tem:							
kapitały w bankach	23,0	21,9	26,2	23,1	22,5	23,2	22,5
papiery wartościowe	10,5	19,2	23,3	31,1	28,6	30,3	28,3
pożyczki hipoteczne	9,9	15,7	17,5	18,3	17,6	18,0	17,1
nieruchomości	4,2	6,5	10,2	15,4	17,1	17,2	17,7
składki zaległe ^d	32,1	38,1	39,4	43,6	51,2	48,4	53,6
Pasywa	10,2	11,3	13,9	14,2	27,8	28,6	16,1

^a Do aktywów lub pasywów nie włączono niedoborów i nadwyżek. ^b W r. 1934 bez Górnego Śląska. ^c Łącznie z ubezpieczeniem dodatkowym kolejarzy i górników. ^d Do r. 1931 bez Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie w Poznaniu.

TABL. 4. DOCHODY I WYDATKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W POLSCE W LATACH 1928—1934

Dochody Wydatki	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	w milionach złotych						
Wszystkie rodzaje ubezpieczeń							
Dochody ogółem	558,1	649,7	647,0	603,1	512,2	474,1	458,1
w tem: ze składek razem ^a	517,8	596,3	579,5	523,7	436,4	394,5	379,1
ubezpieczonych	193,2	224,1	219,1	197,5	161,4	145,9	170,1
pracodawców	308,6	352,2	344,4	311,9	263,6	237,7	197,4
Skarbu Państwa	16,0	17,0	16,0	14,3	11,4	10,9	11,6
z majątku	14,4	27,4	38,0	50,3	48,3	49,1	61,6
Wydatki ogółem	418,4	526,3	601,7	586,9	503,7	428,3	326,8
w tem: świadczenia	322,5	418,5	494,2	476,6	407,8	322,2	260,4
koszty administracji	41,6	49,1	54,7	53,8	46,6	42,5	42,0
Ubezpieczenie na wypadek choroby^b							
Dochody ogółem	297,1	340,3	335,8	293,6	242,4	214,4	119,7
w tem: ze składek razem ^a	282,5	322,2	309,6	268,3	218,0	192,8	104,8
ubezpieczonych	118,8	135,5	130,4	113,0	91,4	80,6	52,4
pracodawców	163,7	186,7	179,2	155,3	126,6	112,2	52,4
Skarbu Państwa	-	-	-	-	-	-	6,9
z majątku	-	-	-	-	-	-	6,9
Wydatki ogółem	297,9	349,6	345,5	311,3	246,0	233,8	130,0
w tem: świadczenia	222,7	267,1	269,7	233,7	182,6	159,8	99,9
koszty administracji	24,9	29,0	29,7	28,8	24,5	23,0	16,9
Zabezpieczenie na wypadek braku pracy robotników							
Dochody ogółem	51,0	52,8	49,0	44,2	35,6	33,9	36,2
w tem: ze składek razem ^a	48,1	51,1	47,9	42,9	34,3	32,6	34,8
ubezpieczonych	8,0	8,5	8,0	7,1	5,7	5,4	5,8
pracodawców	24,1	25,6	23,9	21,5	17,2	16,3	17,4
Skarbu Państwa	16,0	17,0	16,0	14,3	11,4	10,9	11,6
z majątku	0,2	0,3	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Wydatki ogółem	26,1	55,6	113,5	111,1	78,7	32,6	26,4
w tem: świadczenia	20,7	49,8	104,4	101,3	70,2	26,4	20,4
koszty administracji	5,4	5,8	9,1	8,5	6,7	4,7	4,3
Ubezpieczenie na wypadek braku pracy pracowników umysłowych							
Dochody ogółem	18,7	23,1	22,4	22,5	17,4	22,2	25,6
w tem: ze składek razem ^a	14,6	18,6	19,4	19,4	16,5	19,5	23,8
ubezpieczonych	6,8	8,7	9,2	9,2	7,7	10,2	13,3
pracodawców	7,8	9,9	10,2	10,2	8,8	9,3	10,5
Skarbu Państwa	0,4	2,1	2,8	3,1	0,9	2,7	1,4
z majątku	0,4	2,1	2,8	3,1	0,9	2,7	1,4
Wydatki ogółem	2,2	6,7	18,5	31,3	41,9	25,2	16,0
w tem: świadczenia	1,5	5,5	17,0	29,1	39,7	22,4	13,1
koszty administracji	0,6	1,0	1,2	1,9	1,9	1,5	1,8
Ubezpieczenie emerytalne robotników^c							
Dochody ogółem	65,2	76,2	74,0	70,7	61,4	54,0	122,3
w tem: ze składek razem ^a	60,4	69,1	65,6	59,2	49,2	43,3	108,3
ubezpieczonych	29,8	34,1	32,4	29,2	24,2	21,2	62,6
pracodawców	30,6	35,0	33,2	30,0	25,0	22,1	45,7
Skarbu Państwa	4,4	6,0	7,5	10,3	11,6	10,4	11,5
z majątku	4,4	6,0	7,5	10,3	11,6	10,4	11,5
Wydatki ogółem	48,8	56,2	57,9	63,1	61,5	58,1	70,0
w tem: świadczenia	44,7	51,6	52,8	58,2	57,0	53,7	61,3
koszty administracji	3,2	3,7	4,1	3,9	3,5	3,4	7,4

^a Dochody ze składek oznaczają sumę przypisu składek w okresie sprawozdawczym. ^b W r. 1934 bez Górnego Śląska. ^c Łącznie z ubezpieczeniem dodatkowym kolejarzy i górników.

(dok. str. 218)

TABL. 4. DOCHODY WYDATKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W POLSCE W LATACH 1928—1934 (dok.)

Wydatki Dochody	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	w milionach złotych						
Ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych							
Dochody ogółem	71,7	95,6	105,1	110,9	99,0	99,0	99,5
w tem: ze składek razem ^a	63,8	79,7	82,9	82,3	69,5	62,0	64,2
ubezpieczonych pracodawców	29,8	37,3	39,1	39,0	32,4	28,5	36,0
z majątku	34,0	42,4	43,8	43,3	37,1	33,5	28,2
Wydatki ogółem	10,2	17,9	20,9	22,2	25,4	31,0	36,3
w tem: świadczenia	6,7	12,4	13,7	16,2	19,6	24,8	29,5
koszty administracji	2,5	3,3	3,8	3,8	3,6	3,6	4,2
Ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu							
Dochody ogółem	54,4	61,7	60,7	61,2	56,4	50,6	54,8
w tem: ze składek pracodawców ^a	48,4	55,6	54,1	51,6	48,9	44,3	43,2
z majątku	4,5	5,7	6,5	9,4	7,2	6,2	7,1
Wydatki ogółem	33,2	40,3	45,4	47,9	50,2	47,6	48,1
w tem: świadczenia	26,2	32,1	36,6	38,1	38,7	35,1	37,2
koszty administracji	5,0	6,3	6,8	6,9	6,4	6,3	7,4

^a Dochody ze składek oznaczają sumę przypisu składek w okresie sprawozdawczym.

TABL. 5. PRZYPIS SKŁADEK I SKŁADKI ZALEGŁE W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W POLSCE W LATACH 1928, 1932—1934

Rodzaje ubezpieczeń	Przypis składek w ciągu roku				Składki zaległe w końcu roku			
	1928	1932	1933	1934	1928	1932	1933	1934
	w milionach złotych							
Ogółem	517,8	436,4	394,5	.	129,2 ^a	260,3	264,1	.
Na wypadek choroby	282,5	218,0	192,8	.	66,3	120,0	117,0	.
Polska bez Górnego Śląska	250,9	194,0	173,1	104,8	65,8	118,6	115,6	107,5
Górny Śląsk	31,6	24,0	19,7	.	0,5	1,4	1,4	.
Na wypadek braku pracy	62,7	50,8	52,1	58,6	11,0	26,9	29,1	33,0
Robotników	48,1	34,3	32,6	34,8	7,4	12,1	12,6	13,7
Pracowników umysłowych	14,6	16,5	19,5	23,8	3,6	14,8	16,5	19,3
Emerytalne	124,2	118,7	105,3	172,5	19,8	62,2	69,6	90,4
Robotników ^b	60,4	49,2	43,3	108,3	0,2	0,6	0,6	14,0
Pracowników umysłowych	63,8	69,5	62,0	64,2	19,6	61,6	69,0	76,4
Od wypadków w zatrudnieniu	48,4	48,9	44,3	43,2	32,1 ^a	51,2	48,4	53,6

^a Bez ³Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie w Poznaniu.
^b łącznie z ubezpieczeniem dodatkowym kolejarzy i górników.

TABL. 6. DOCHODY ZE SKŁADEK I ŚWIADCZENIA NA I UBEZPIECZONEGO W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W POLSCE W LATACH 1928—1934

Rodzaje ubezpieczeń	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	w złotych						
Dochody ze składek na I ubezpieczonego ^a							
Na wypadek choroby ^b	111,5	119,7	118,2	109,7	99,1	92,5	64,0
Na wypadek braku pracy							
Robotników	51,6	50,8	51,5	51,8	48,1	46,9	45,3
Pracowników umysłowych	64,7	74,9	73,9	75,7	68,8	84,2	89,1
Emerytalne							
Robotników ^c	38,2	40,8	40,1	40,4	37,4	36,6	49,8
Pracowników umysłowych	283,3	320,5	315,0	321,5	289,7	295,9	239,9
Od wypadków w zatrudnieniu	13,2	14,5	14,5	14,9	15,2	14,2	11,6
Świadczenia na I ubezpieczonego							
Na wypadek choroby ^b	86,2	97,9	101,4	93,7	81,1	73,8	60,4
Na wypadek braku pracy							
Robotników	22,2	49,6	112,1	122,4	98,6	37,9	26,6
Pracowników umysłowych	6,8	22,2	64,7	113,8	165,3	96,8	49,1
Emerytalne							
Robotników ^c	23,3	27,7	29,1	36,7	41,7	43,5	19,0
Pracowników umysłowych	29,6	49,7	52,1	63,4	81,5	107,0	110,2
Od wypadków w zatrudnieniu	7,1	8,4	9,8	11,0	12,0	11,3	10,0

^a Ob. uwagę ^a pod tabl. 4, str. 218. ^b Bez Górnego Śląska. ^c Bez dodatkowego ubezpieczenia górników i kolejarzy.

TABL. 7. PODZIAŁ ŚWIADCZEŃ UBEZPIECZENIA NA WYPADEK CHOROBY W POLSCE ^a W LATACH 1928—1934

Rodzaje świadczeń	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	W milionach złotych						
Ogółem	194,0	233,1	234,0	201,7	158,9	138,2	98,9
Zasiłki pieniężne	63,3	76,6	62,9	47,8	34,0	27,4	13,5
Pomoc lekarska	53,0	61,8	69,5	63,1	54,7	49,6	35,8
Leki i opatrunki	34,6	40,1	42,8	35,5	28,1	23,2	17,8
Szpitala, zakłady lecznicze, przewóz chorych i lekarzy	43,1	54,6	53,4	49,6	37,6	34,7	29,5
Profilaktyka i rozbudowa lecznictwa związkowego	—	—	5,4	5,7	4,5	3,3	2,3
Na I ubezpieczonego w złotych							
Ogółem	86,2	97,9	101,4	93,7	81,1	73,8	60,4
Zasiłki pieniężne	28,2	32,1	27,2	22,2	17,4	14,6	8,3
Pomoc lekarska	23,5	26,0	30,1	29,3	27,9	26,5	21,9
Leki i opatrunki	15,4	16,9	18,6	16,5	14,3	12,4	10,8
Szpitala, zakłady lecznicze, przewóz chorych i lekarzy	19,1	22,9	23,1	23,0	19,2	18,5	18,0
Profilaktyka i rozbudowa lecznictwa związkowego	—	—	2,4	2,7	2,3	1,8	1,4

^a Bez Górnego Śląska,

TABL. 8. WYPADKI W ZATRUDNIENIU, ODSZKODOWANE PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ OD WYPADKÓW W POLSCE W LATACH 1926—1933

Lata Działy pracy	Prze- ciętna liczba ubezpie- czonych w tys.	Ogólna liczba wypad- ków	Następstwa wypadków	
			Śmierć	Niezdol- ność do pracy ^a
Ogółem 1926	2 769	12 747	913	11 834
1927	3 287	15 790	926	14 864
1928	3 678	19 202	1 098	18 104
1929	3 833	21 881	1 214	20 667
1930	3 722	18 943	963	17 980
1931	3 473	18 076	844	17 232
1932	3 204	13 117	759	12 358
1933	3 078	13 370	715	12 655
Gospodarstwa rolne, leśne i młyny	2 010	5 906	351	5 555
Kopalnie i huty oraz ich zakłady uboczne	142	2 410	139	2 271
Wyroby z metali	51	412	12	400
Maszyny, narzędzia, instrumenty, przyrządy	64	406	18	388
Przemysł włókienniczy	138	585	15	570
Materiały drzewne	54	804	42	762
Budownictwo	80	758	39	719
Pozostałe działy	539	2 089	99	1 990

^a Stała i przejściowa, trwająca ponad 4 tygodnie.

TABL. 9. PRZYCZYNY WYPADKÓW W ZATRUDNIENIU, ODSZKODOWANYCH PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ OD WYPADKÓW W POLSCE W LATACH 1928—1933

Przyczyny wypadków	1928	1929	1930	1931	1932	1933
	Liczba wypadków					
Ogółem	19 202	21 881	18 943	18 076	13 117	13 370
Silniki, pednie, maszyny	4 105	4 338	3 554	3 085	2 392	2 492
Windy, żorawie, dźwigi i t. p.	363	387	300	348	241	250
Kotły, przewody parowe, parniki i t. p.	47	27	65	37	24	33
Materiały wybuchowe	147	170	141	192	112	130
Materiały zapalne, żrące i t. p.	1 052	1 264	785	561	339	346
Zasypanie, załamanie się rusztowań i t. p.	3 702	2 969	2 335	2 686	2 041	2 122
Upadek z drabin, rusztowań, scho- dów i t. p.	2 472	3 977	2 445	2 469	1 791	1 922
Załadowanie, wyładowanie, dźwiga- nie ciężarów i t. p.	1 769	1 954	2 288	1 876	1 120	1 201
Przewóz wozami, przejechanie, ude- rzenie, ukaszenie i t. p.	1 844	2 178	2 648	2 671	2 113	2 336
Ruch kolejowy	1 421	1 968	1 851	1 663	1 057	903
Przewóz wodą	47	42	55	23	19	23
Użycie narzędzi ręcznych	878	1 113	1 189	869	624	658
Prąd elektryczny	98	128	84	95	70	59
Inne przyczyny	1 257	1 366	1 203	1 501	1 174	895

B. Inne ubezpieczenia

TABL. 10. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ I ICH DZIAŁALNOŚĆ W POLSCE W LATACH 1928—1934

Wyszczególnienie	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
Liczba zakładów ubezpieczeń ^a							
Polska ogółem	141	91	84	83	74	71	75
Bez mniejszych zakładów wzajemnych	50	51	48	50	46	40	40
Publiczne	8	8	8	8	8	6	5
Wzajemne większe	10	11	11	13	12	8	9
Wzajemne mniejsze	91	40	36	33	28	31	35
Akcyjne krajowe	21	21	18	18	17	16	16
Zakłady zagraniczne	11	11	11	11	9	10	10
Stan ubezpieczeń w końcu roku ^b							
Liczba polis w tys.							
W dziale życiowym	98	129	164	170	151	170	192
Ogółem w działach rzeczowych	4 839	7 765	7 353	7 141	6 863	6 724	6 824
w dziale ogniowym	4 608	4 928	4 882	4 898	4 901	4 955	5 012
„ „ od kradzieży	61	81	66	64	53	55	58
„ „ transportowym	91	2 674	2 344	2 128	1 863	1 671	1 714
„ „ od gradobicia	63	61	44	34	31	28	26
w działach innych ^c	16	21	17	17	15	15	14
Suma ubezpieczeń w milionach zł.							
W dziale życiowym	803	1 097	1 165	1 077	928	708	709
Ogółem w działach rzeczowych	44 344	57 961	62 399	56 857	49 262	42 467 ^d	40 905 ^d
w dziale ogniowym	40 451	52 765	57 734	52 467	45 458	38 854	37 291
„ „ od kradzieży	1 158	1 259	1 251	1 475	1 105	996	906
„ „ transportowym	1 666	2 941	2 697	2 321	2 212	2 232	2 348
„ „ od gradobicia	904	822	521	378	287	223	185
w działach innych ^c	165	174	196	216	200	162 ^d	175 ^d
Zbiór składek ^b w milionach złotych							
Z ubezpieczeń bezpośrednich (z akwizycji własnej)	184	234	232	208	170	148	135
w dziale życiowym	37	52	52	49	43	36	34
„ „ ogniowym	114	148	148	133	105	94	84
„ „ od kradzieży	4	5	5	5	4	4	3
„ „ transportowym	3	3	3	3	3	3	3
„ „ od gradobicia	14	13	11	8	6	4	3
w działach innych ^c	12	13	13	10	9	7	8
Z ubezpieczeń pośrednich (składki reasekuracyjne)	35	38	34	28	19	14	14
Szkoły do pokrycia ^b w milionach złotych							
Z ubezpieczeń bezpośrednich	94	151	126	112	94	77	72
w dziale życiowym	4	8	11	16	19	20	14
„ „ ogniowym	66	110	99	82	60	49	48
„ „ od kradzieży	3	4	3	3	2	2	2
„ „ transportowym	2	2	1	1	2	1	2
„ „ od gradobicia	12	19	4	4	5	2	2
w działach innych ^c	7	8	8	6	6	3	4
Z ubezpieczeń pośrednich	25	29	24	19	13	8	7

^a Zakłady pozostające w ewidencji Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń (łącznie z zakładami w likwidacji). ^b Bez zakładów wzajemnych mniejszych. ^c Rzeczowe oraz ubezpieczenia od wypadków i odpowiedzialności prawnej; dla których nie ustala się liczby polis i sumy ubezpieczeń. ^d Bez ubezpieczeń szyb; w 1932 r. suma tych ubezpieczeń wynosiła 11 milj. zł.

TABL. II. BILANSE I RACHUNKI STRAT I ZYSKÓW ZAKŁADÓW
UBEZPIECZEŃ W POLSCE W LATACH 1928 — 1934^a

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1928 ^b	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	w milionach złotych						
Bilanse							
Stan czynny							
Kasa	2	3	3	3	2	2	2
Institucje kredytowe	27	24	24	21	22	32	36
Papiery procentowe własne	34	56	67	72	75	73	80
Pożyczki hipoteczne i pod zastaw hipotek	12	16	19	24	25	22	24
Pożyczki udzielone związkom samorządowym	2	5	5	5	5	5	4
Dłużnicy	66	102	118	131	140	133	123
w tem zaległe składki	43	69	89	98	109	104	95
Nieruchomości	29	52	61	71	76	78	78
Inne aktywa	39	52	64	69	76	63	70
w tem pożyczki pod zastaw własnych polis	2	6	12	20	26	21	23
Strata	2	13	7	19	5	5	5
Suma bilansowa	213	323	368	415	426	413	422
Stan bierny							
Kapitał zakładowy	19	27	28	28	30	34	34
Inne kapitały własne	52	65	75	89	100	115	122
Fundusz ubezpieczeniowy	59	78	104	124	138	123	134
Fundusz techniczne		35	41	47	38	32	29
Długi hipoteczne	4	5	4	4	3	3	1
Wierzyciele	30	36	42	42	37	30	28
Inne pasywa	36	70	67	74	74	70	69
Zysk	13	7	7	7	6	6	5
Rachunki strat i zysków							
Zyski							
Zysk (nadwyżka) w działach:							
życiowym	0,0	0,3	0,8	1,4	1,9	1,8	1,3
ogniowym	12,3	3,0	3,7	4,4	13,9	14,9	5,3
innych	1,1	1,1	2,9	1,8	1,2	0,9	0,8
Czysty dochód z majątku	5,7	6,4	6,4	6,5	6,0	5,1	6,0
Zysk na kursie walut obcych i papierów wartościowych	4,9	0,3	0,3	0,3	1,0	9,9	3,5
Inne zyski		9,9	6,8	7,8	10,0	16,9	10,2
Strata (niedobór bilansowy)	2,3	13,2	7,3	18,7	4,9	5,0	5,0
Ogółem	26,3	34,2	28,2	40,9	38,9	54,5	32,1
Straty							
Strata (niedobór) w działach:							
życiowym	1,3	5,1	2,7	1,5	0,2	4,7	2,1
ogniowym	1,1	6,4	2,2	3,0	1,2	2,0	1,1
innych	1,7	4,4	1,5	1,6	1,8	0,9	1,2
Strata na kursie walut obcych i papierów wartościowych	9,3	1,6	1,5	4,6	1,2	13,6	1,9
Rezerwa (odpisy) na należno- ści wątpliwe		4,5	3,7	13,2	16,6	14,3	8,4
Inne straty i odpisy	5,1	9,2	10,1	12,1	12,6	12,0	
Zysk (nadwyżka bilansowa)	12,9	7,1	7,4	6,9	5,8	6,4	5,4

^a Nie uwzględniono mniejszych zakładów wzajemnych. ^b Nie uwzględniono zakładów zagranicznych.